

مطالعات بازار فندق کشور روسیه

تهیه کننده:

مرتضی مومنی

عامل توسعه خوشه فندق استان گیلان

بهمن ماه ۱۴۰۳

فهرست

مقدمه	۳
فصل اول: اندازه گیری بازار و بررسی وضعیت بازار مبدا و هدف	۴
۱-۱- اندازه گیری بازار و بررسی وضعیت بازار مبدا.....	۵
تولید/عرضه در عرصه ملی	۵
مصرف/تقاضا در عرصه ملی	۱۷
قیمت محصول در عرصه ملی	۲۱
۲-۱- اندازه گیری بازار و بررسی وضعیت بازار کشور روسیه	۳۵
فصل دوم: تحلیل بازار فندق کشور روسیه.....	۴۳
۲-۱- مقدمه‌ای بر بازار فندق در روسیه	۴۴
۲-۲- تاریخچه و روند رشد صنعت فندق در روسیه.....	۴۴
۲-۳- تحلیل تقاضای فندق در بازار روسیه	۴۵
۲-۴- عوامل تأثیرگذار بر تولید فندق در روسیه	۴۵
۲-۵- مناطق کشت فندق در روسیه: جغرافیا و شرایط اقلیمی	۴۶
۲-۶- تکنولوژی‌های نوین در کشت و تولید فندق	۴۶
۲-۷- چالش‌ها و موانع موجود در صنعت فندق روسیه	۴۶
۲-۸- تحلیل رقابت در بازار فندق روسیه	۴۷
۲-۹- پیش‌بینی روند رشد بازار فندق در روسیه.....	۴۷
۲-۱۰- صادرات فندق روسیه به کشورهای دیگر	۴۸
۲-۱۱- تحلیل اقتصادی و سودآوری بازار فندق در روسیه	۴۸
۲-۱۲- فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صنعت فندق روسیه	۴۹
۲-۱۳- تأثیرات اجتماعی و اقتصادی کشت فندق در روسیه.....	۴۹
۲-۱۴- بررسی سیاست‌های دولتی و حمایت از صنعت فندق	۵۰
۲-۱۵- جمع‌بندی و آینده بازار فندق در روسیه.....	۵۰

فصل ۳: دید کلی صادرات از ایران به روسیه و بررسی فرصت ها، چالش ها و نقاط ضعف و قدرت.....	۵۱
۳-۱- تحلیل بازار مصرف فندق در روسیه.....	۵۲
۳-۲- بررسی صنایع مرتبط با فندق در روسیه.....	۵۲
۳-۳- قوانین گمرکی و تعرفه های واردات فندق به روسیه.....	۵۳
۳-۴- فرصت های سرمایه گذاری در صنعت فندق روسیه.....	۵۴
۳-۵- استراتژی های بازاریابی برای ورود به بازار روسیه.....	۵۴
۳-۶- نمونه های شرکت های موفق در بازار فندق روسیه.....	۵۴
۳-۷- فرصت های رشد در بازار روسیه.....	۵۵
۳-۸- تحلیل رقابتی در بازار فندق روسیه.....	۵۵
۳-۹- چالش های صادرات فندق به روسیه.....	۵۶
۳-۱۰- استراتژی های موفق برای ورود به بازار روسیه.....	۵۶
۳-۱۱- فرصت های صادراتی ایران به روسیه.....	۵۶
۳-۱۳- چشم انداز آینده صادرات فندق از ایران به روسیه.....	۵۷
۳-۱۴- نتیجه گیری.....	۵۸
فصل ۴: بررسی انواع بسته بندی فندق در بازار روسیه و رقبای موجود.....	۵۹
۴-۱- انواع بسته بندی فندق در بازار روسیه.....	۶۰
۴-۲- ویژگی های بسته بندی موفق در بازار روسیه.....	۶۱
۴-۳- رقبای موجود در بازار روسیه.....	۶۲
۴-۴- نتیجه گیری.....	۶۲
فصل ۵: تجزیه و تحلیل، نتیجه گیری و ارائه راهکار.....	۶۴
۵-۱- تجزیه و تحلیل کلی.....	۶۵
۵-۲- نتیجه گیری.....	۶۹
۵-۳- استراتژی های پیشنهادی برای موفقیت در بازار فندق روسیه.....	۶۹
منابع.....	۷۱

مقدمه

ایران یکی از تولیدکنندگان فندق است، اما میزان تولید و صادرات آن در مقایسه با کشورهای مانند ترکیه، که یکی از بزرگترین تولیدکنندگان و صادرکنندگان فندق در جهان است، کمتر می‌باشد. فندق یک محصول باارزش بوده که علاوه بر استفاده به عنوان خشکبار در صنایع مختلفی مانند شکلات‌سازی، تولید کیک و شیرینی، و تولید انواع خوراکی‌های مغزدار کاربرد دارد.

مناطق تولید فندق در ایران

فندق عمدتاً در شمال ایران، به ویژه در استان گیلان، تولید می‌شود. شهرهایی مانند رودسر، املش و اشکورات از جمله مناطق مهم تولید فندق در ایران هستند. آب‌وهوای معتدل و بارانی این مناطق شرایط مناسبی برای رشد درختان فندق فراهم می‌آورد.

فرآیند تولید و برداشت

فندق به‌طور معمول در ماه‌های شهریور و مهر برداشت می‌شود. پس از برداشت، فرآوری و خشک‌کردن فندق آغاز می‌شود. فرآوری شامل شکستن پوسته سبز، شکستن پوسته سخت و جداکردن مغز باشد. این فرآیندها بر کیفیت نهایی محصول تأثیر می‌گذارد.

صادرات فندق از ایران

صادرات فندق از ایران به صورت محدود به برخی کشورهای همسایه مانند بحرین، امارات، روسیه و هندوستان انجام می‌شود. اما به دلیل حجم تولید کمتر نسبت به کشورهای مانند ترکیه، صادرات ایران در این زمینه به اندازه کشورهای بزرگ تولیدکننده قابل‌توجه نیست. با این حال، فرصت‌هایی برای افزایش تولید و توسعه بازارهای صادراتی وجود دارد.

هدف از این مطالعه، تحلیل وضعیت فعلی تولید و صادرات فندق در ایران، شناسایی فرصت‌ها و چالش‌های موجود، و ارزیابی پتانسیل بازارهای هدف در کشور روسیه است. با بررسی دقیق‌تر این بازارها، می‌توان به راهبردهایی برای صادرات و توسعه تجارت فندق ایران دست یافت. در این مطالعه، ابتدا به تاریخچه تولید فندق در ایران و ویژگی‌های منحصربه‌فرد آن می‌پردازیم، سپس بازارهای هدف را تحلیل کرده و چالش‌ها و فرصت‌های موجود را بررسی خواهیم کرد.

امیدواریم که این مطالعه بتواند به تولیدکنندگان و صادرکنندگان فندق در ایران درک عمیق‌تری از بازارهای هدف بدهد و راهکارهایی را برای توسعه صادرات ارائه کند. این مطالعه همچنین می‌تواند به سیاست‌گذاران کمک کند تا سیاست‌های مناسبی برای حمایت از تولیدکنندگان و افزایش رقابت‌پذیری فندق ایران در بازارهای بین‌المللی اتخاذ کنند.

فصل اول

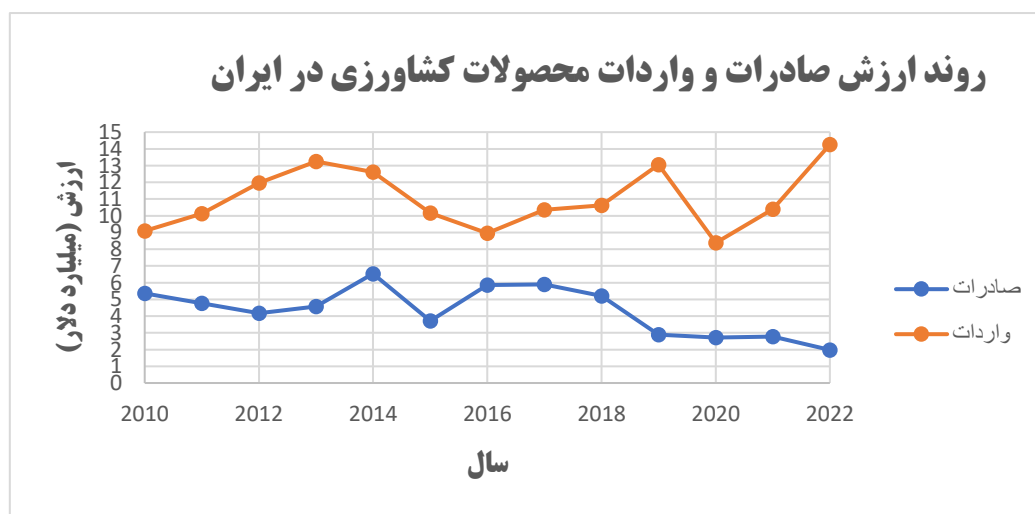
اندازه گیری بازار و بررسی وضعیت بازار مبدا و هدف

اندازه‌گیری بازار و بررسی وضعیت بازار به‌عنوان دو عنصر اساسی در مطالعه بازار میشود به حساب آورد. اندازه‌گیری بازار به کسب و کار کمک می‌کند تا اندازه و پتانسیل بازار مورد نظر خود را به‌طور دقیق مشخص کند. این اطلاعات از اهمیت بسیاری برخوردار است زیرا به کسب و کار کمک می‌کند تا استراتژی‌های بازاریابی، توزیع و فروش خود را بر اساس اندازه و نیازهای بازار تنظیم کند. در کنار آن با اندازه‌گیری بازار، کسب و کار می‌تواند رقبا و مشتریان خود را بهتر شناسایی کند. این اطلاعات به کسب و کار کمک می‌کند تا با استراتژی‌های متمایز و تفاوت‌آفرین بتواند با رقبا رقابت کند و نیازهای مشتریان را به‌طور دقیق‌تر تامین کند. در این فصل ابتدا به بررسی بازار ایران در نظر آمار می‌پردازیم و سپس به سراغ کشور های GCC می‌رویم.

۱-۱- اندازه‌گیری بازار و بررسی وضعیت بازار مبدا

تولید/عرضه در عرصه ملی

کشور ایران، با ۱۶۴۸۱۹۵ کیلومتر مربع وسعت هجدهمین کشور پهناور جهان می‌باشد. همچنین بر پایه سرشماری سال ۱۳۹۵ و به روز آوری تا اسفند ۱۴۰۱ دارای حدود ۸۴.۹۸۷.۹۳۲ نفر جمعیت با نرخ رشد ۱.۲۴ درصد می‌باشد. ایران حدود یک درصد از کل جمعیت و مساحت کره خاکی را داراست. طبق سایت آمار کشور نرخ رشد اقتصادی محصولات کشاورزی کشور در سال ۱۴۰۰، ۳.۷- درصد بر مبنای سال ۱۳۹۰ که به عنوان پایه در نظر گرفته شده است، می‌باشد که نشان دهنده وضعیت نامطلوب کشاورزی کشور می‌باشد. ولی طبق گزارش FAO در سال ۲۰۲۲ ایران ۱.۹۸ میلیارد دلار صادرات فرآورده های کشاورزی داشته است که با توجه به منابع غنی کشاورزی در ایران این مقدار بسیار کم است. حال آن که ایران ۱۴.۲۵ میلیارد دلار واردات فرآورده های کشاورزی داشته است. روند صادرات و واردات محصولات کشاورزی در ایران بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ در نمودار (۱-۱) آورده شده است.

شکل ۱-۱- روند صادرات و واردات محصولات کشاورزی در ایران (منبع: سایت FAO)

میزان تولید و همینطور تعداد بهره بردار محصولات باغی کشور به تفکیک استان‌های کشور در جدول (۱-۱) و (۲-۱) آورده شده است.

جدول ۱-۱- مقدار تولید کل محصولات باغی برحسب استان به تن (منبع: سایت جهاد کشاورزی)

شرح	۱۳۸۶	۱۳۸۹	۱۳۹۴	۱۳۹۶	۱۳۹۸
آذربایجان شرقی	۶۴۲۸۷۷	۵۱۴۵۴۵	۷۲۸۲۷۶	۸۶۸۷۴۷	۱۱۳۴۴۲۴
آذربایجان غربی	۶۲۶۸۶۰	۷۵۸۴۰۸	۱۲۲۵۷۵۷	۱۲۵۴۱۹۵	۱۲۳۵۶۶۰
اردبیل	۲۰۹۰۱۰	۲۱۵۰۷	۲۸۶۷۶	۲۲۰۴۶۵	۱۸۸۹۳۰
اصفهان	۵۴۳۶۹۷	۲۸۶۲۲۱	۴۲۶۲۴۴	۳۰۲۴۴۸	۳۳۶۲۵۱
البرز	-	۳۶۳۸۶۵	۷۲۴۹۳	۲۳۷۰۱۲	۱۸۰۴۹۷
ایلام	۱۴۹۰۰	۲۱۸۵۷	۱۸۴۴۲	۱۸۳۷۸	۷۴۰۳
بوشهر	۹۸۸۰۹	۱۱۹۷۵۰	۱۵۱۱۷۴	۱۰۹۳۸۴	۱۱۷۱۹۷
تهران	۶۵۵۹۲۷	۲۶۶۰۹۸	۳۵۹۸۶۵	۳۶۱۹۹۱	۲۴۵۰۹۸
چهارمحال وبختیاری	۶۰۵۲۳	۶۳۷۵۶	۷۹۴۹۱	۶۶۶۹۶	۸۷۵۲۰
خراسان جنوبی	۴۹۹۶۷	۴۰۹۰۳	۶۶۶۰۷	۵۱۰۶۳	۱۰۵۵۴۱
خراسان رضوی	۹۲۲۸۵۳	۶۴۶۳۸۰	۶۹۰۵۱۳	۴۸۰۸۸	۳۹۸۲۰۲
خراسان شمالی	۱۶۲۶۹۹	۱۸۴۷۵۰	۱۹۵۲۸۳	۱۰۷۹۰۹	۸۹۸۴۷
خوزستان	۴۶۷۹۲	۹۹۱۵۶	۱۴۸۷۶۴	۲۵۴۹۰۹	۳۰۰۷۰۳
زنجان	۲۴۷۱۱۶	۱۷۰۱۷۵	۲۴۳۸۲۰	۳۴۰۴۲۸	۲۹۷۴۶۳
سمنان	۱۱۶۴۴۷	۱۸۶۹۴۲	۱۰۵۴۳۴	۱۰۴۵۵۶	۱۱۴۷۴۲
سیستان و بلوچستان	۲۴۹۴۰۹	۲۹۵۹۱۴	۲۷۸۱۴۳	۴۲۴۶۱۱	۳۸۲۱۷۱
فارس	۱۴۲۴۸۱۰	۱۵۳۲۴۲۸	۱۴۳۱۹۵۰	۱۰۱۱۷۲۸	۱۱۳۵۸۹۳
قزوین	۲۶۲۲۵۱	۷۹۹۱۸۶	۸۷۱۵۶۵	۳۸۰۱۰۱	۳۸۲۰۳۴
قم	۹۵۴۶۳	۲۶۵۵۶	۶۵۹۵۴	۱۷۶۹۷	۱۲۰۵۹
کردستان	۱۲۶۸۲۸	۱۳۰۴۷۷	۱۳۲۸۲۴	۹۱۷۳۵	۸۷۷۳۳
کرمان	۱۸۸۲۱۳۴	۸۴۰۴۶۰	۱۲۳۸۱۸۱	۱۵۳۶۱۴۴	۱۹۹۸۱۵۹
کرمانشاه	۹۹۹۰۳	۱۵۸۴۶۵	۸۱۹۵۴	۷۹۰۹۳	۷۳۶۴۷
کهگیلویه و بویراحمد	۶۷۲۱۷	۵۳۳۷۲	۹۶۱۶۶	۱۰۱۴۷۳	۶۹۳۸۷
گلستان	۴۵۱۳۵	۱۸۳۲۲۷	۱۶۴۹۶۵	۱۱۲۰۲۹	۱۲۹۳۳۱
گیلان	۳۳۲۰۷۵	۵۱۶۴۸۱	۴۵۶۲۴۸	۳۱۲۲۵۰	۲۸۹۷۵۹
لرستان	۳۳۳۳۲	۲۳۱۹۶۷	۲۰۹۳۰۵	۱۲۸۵۳۳	۸۹۷۷۶
مازندران	۷۶۷۲۳۷	۱۳۵۸۶۵۵	۱۴۳۳۲۸۷	۱۸۰۳۲۹۸	۲۵۰۵۸۶۶
مرکزی	۵۸۲۶۴۰	۲۴۸۳۴۹	۴۶۰۵۴۶	۴۰۹۸۹۸	۳۶۲۲۱۰
هرمزگان	۲۳۵۵۰۹	۳۷۶۸۲۷	۲۳۷۳۸۷	۱۲۷۴۶۳	۱۹۷۸۷۶
همدان	۳۷۶۳۵۶	۱۹۵۹۹۳	۳۰۰۶۵۴	۱۸۳۳۳۲	۲۰۸۷۹۳
یزد	۲۳۶۹۸۶	۲۶۷۱۵۷	۱۷۸۸۷۹	۱۵۷۹۸۰	۱۳۷۸۹۷

جدول ۱-۲- تعداد بهره بردار محصولات باغی کشور به تفکیک استان‌های کشور (منبع: سایت جهاد کشاورزی)

شرح	۱۳۸۶	۱۳۸۹	۱۳۹۴	۱۳۹۶
کل کشور	۲۵۶۰۵۶۰	۲۳۷۸۹۰۳	۱۸۰۹۷۸۱	۱۶۹۴۳۳۴
آذربایجان شرقی	۱۵۵۲۰۸	۱۷۵۱۸۴	۱۲۱۸۸۰	۱۱۶۵۷۳
آذربایجان غربی	۸۷۷۹۱	۱۰۹۴۳۶	۸۹۳۴۲	۸۵۵۱۴
اردبیل	۵۲۶۸۶	۴۵۵۵۲	۳۵۲۵۲	۲۹۳۲۴
اصفهان	۱۴۸۶۰۶	۱۰۵۹۵۹	۸۷۱۷۷	۸۳۵۳۳
البرز	-	۲۶۵۱۵	۲۴۸۳۷	۲۴۴۲۳
ایلام	۷۶۴۹	۷۵۳۶	۶۶۷۸	۵۴۹۴
بوشهر	۴۱۳۶۷	۴۳۸۷۳	۱۶۹۱۶	۱۶۱۶۱
تهران	۶۷۷۸۲	۳۷۸۶۲	۳۴۲۶۶	۳۳۸۵۵
چهارمحال و بختیاری	۳۲۱۳۷	۳۱۵۰۶	۲۷۷۹۷	۲۷۰۳۳
خراسان جنوبی	۴۱۴۲۷	۴۸۹۸۱	۴۱۴۲۹	۴۰۱۳۶
خراسان رضوی	۱۷۹۰۵۲	۱۵۶۳۲۹	۱۲۳۶۰۳	۱۲۰۲۶۸
خراسان شمالی	۴۶۳۶۴	۴۲۸۴۱	۳۶۰۵۵	۳۴۴۴۲
خوزستان	۴۳۲۱۶	۴۳۴۰۰	۳۴۸۹۷	۲۶۷۱۰
زنجان	۴۵۹۵۴	۵۷۹۴۴	۴۶۴۴۹	۴۵۶۹۲
سمنان	۱۸۰۱۸	۲۳۹۱۹	۲۶۹۳۵	۲۵۸۵۲
سیستان و بلوچستان	۱۰۳۷۴۳	۱۰۲۹۶۹	۵۷۲۶۶	۵۸۶۰۴
فارس	۱۴۹۵۰۰	۱۴۶۴۱۰	۹۳۹۷۱	۸۹۱۱۹
قزوین	۸۰۱۱۵	۷۵۲۳۳	۵۶۱۶۴	۵۲۴۴۱
قم	۱۵۱۴۱	۹۳۵۹	۶۸۴۸	۶۹۴۵
کردستان	۶۱۱۲۶	۶۰۴۶۱	۴۹۵۶۲	۴۶۴۰۴
کرمان	۲۱۲۵۶۹	۱۸۳۸۵۸	۱۷۵۴۵۹	۱۷۳۹۸۳
کرمانشاه	۴۸۴۱۹	۲۹۸۲۴	۲۶۲۹۵	۲۴۹۹۷
کهگیلویه و بویراحمد	۲۱۴۴۰	۲۲۰۳۵	۲۳۶۶۵	۲۰۹۰۸
گلستان	۵۳۴۵۳	۳۹۰۷۶	۲۳۴۴۱	۱۵۰۰۶
گیلان	۲۳۲۸۸۳	۲۱۵۴۷۴	۱۴۵۹۸۲	۱۰۳۳۱۰
لرستان	۳۱۰۲۹	۳۷۵۹۷	۲۶۹۶۷	۲۷۵۷۲
مازندران	۲۳۵۰۶۷	۲۰۵۷۰۸	۱۷۸۳۹۵	۱۷۲۵۶۶
مرکزی	۷۰۲۲۹	۶۶۴۶۱	۵۰۹۵۸	۴۸۴۴۷
هرمزگان	۱۰۳۹۲۵	۷۳۴۱۵	۲۸۸۲۰	۲۴۱۳۲
همدان	۱۰۳۱۳۹	۸۳۱۰۳	۵۰۹۴۱	۵۳۷۷۲
یزد	۷۱۵۲۴	۷۱۰۸۲	۶۱۵۳۴	۶۱۱۱۷

از طرف دیگر بر طبق گزارشات در سال ۲۰۲۲ محصول فندق در ایران با تولید ۱۳۴۰۶.۵ تن در سال در بین کشورهای تولید کننده فندق جهان رتبه هشتم را دارد. اما همین محصول جایگاه مناسبی در بین کشورهای صادرکننده فندق در جهان ندارد.

ایران در سال ۱۳۹۵ از نظر سطح زیر کشت فندق به میزان حدود ۲۱۰۰۰ هکتار رتبه‌ی چهارم جهان را دارا بود که در سال ۱۳۹۹ سطح زیر کشت به میزان ۲۶۸۲۳ هکتار افزایش یافته است. مناطق عمده تولید فندق در ایران منطقه اشکور استان گیلان، منطقه الموت استان قزوین و مناطق کوهستانی استان مازنداران می‌باشد. سطح زیر کشت فندق در استان گیلان حدود ۲۱۷۲۷ هکتار است که این رقم معادل ۸۱ درصد باغ‌های فندق کشور می‌باشد.

صادرات در عرصه ملی

آمار صادرات فندق بر اساس اطلاعات موجود و کارشناسی نشده یازده ماهه سال ۱۴۰۲ در جدول (۱-۳) آورده شده است که بر اساس این آمار حجم اصلی مبادلات فندق ایران به کشورهای قطر، ترکمنستان، بحرین و حجم به مراتب بالاتری نسبت به سایر کشورها به روسیه می‌باشد. با توجه به داده های این جدول که توسط سایت گمرک کشور ارائه شده است، میزان صادرات فندق در سال ۱۴۰۲، ۵۹.۹۸ تن به ارزش ۲۵۴۰۶۲ دلار می‌باشد، که رشد تقریباً ۶۶ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۱ داشته است.

آمار صادرات فندق بر اساس اطلاعات موجود و کارشناسی نشده دوازده ماهه سال ۱۴۰۱ در جدول (۱-۴) آورده شده است که بر اساس این آمار حجم اصلی مبادلات فندق ایران به کشورهای پاکستان و افغانستان می‌باشد. با توجه به داده های این جدول که توسط سایت گمرک کشور ارائه شده است، میزان صادرات فندق در سال ۱۴۰۱، ۲۸.۳۹ تن به ارزش ۱۵۳۲۹۹ دلار می‌باشد، که رشد تقریباً ۱۵۰ درصدی نسبت به سال ۱۴۰۰ داشته است.

آمار صادرات فندق بر اساس اطلاعات موجود و کارشناسی نشده دوازده ماهه سال ۱۴۰۰ در جدول (۱-۵) آورده شده است که بر اساس این آمار حجم اصلی مبادلات فندق ایران به کشورهای پاکستان و افغانستان می‌باشد. با توجه به داده های این جدول که توسط سایت گمرک کشور ارائه شده است، میزان صادرات فندق در سال ۱۴۰۰، ۱۲.۷۷۵ تن به ارزش ۵۵۳۳۱ دلار می‌باشد، که افت محسوسی نسبت به سال ۱۳۹۹ داشته است.

آمار صادرات فندق سال ۱۳۹۹ در جدول (۱-۶) آورده شده است که بر اساس این آمار حجم اصلی مبادلات فندق ایران به کشورهای پاکستان و افغانستان می‌باشد. با توجه به داده های این جدول که توسط سایت گمرک کشور ارائه شده است، میزان صادرات فندق در سال ۱۳۹۹، ۱۲۴.۳۱۱ تن به ارزش ۳۴۲۷۵۰ دلار می‌باشد، که با توجه به اینکه ایران هشتمین کشور تولید کننده می‌باشد، بسیار رقم پایینی می‌باشد.

آمار صادرات فندق سال ۱۳۹۸ در جدول (۱-۷) آورده شده است که بر اساس این آمار حجم اصلی مبادلات فندق ایران به کشورهای هند، پاکستان و افغانستان می‌باشد. با توجه به داده های این جدول که توسط سایت گمرک کشور ارائه شده است، میزان صادرات فندق در سال ۱۳۹۸، ۶۲.۷ تن به ارزش ۱۹۷۲۷۲ دلار می‌باشد.

جدول ۱-۳- آمار صادرات فندق بر اساس اطلاعات موجود و کارشناسی نشده یازده ماهه سال ۱۴۰۲ (سایت گمرک کشور)

سال	ماه	نام گمرک	نام کشور	کد تعرفه	شرح تعرفه	وزن (کیلوگرم)	ارزش (ریال)	ارزش (دلار)
۱۴۰۲	۱	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۴,۷۱۰	۸۴,۴۱۳,۴۱۳,۰۷۰	۲۳۰,۶۳۸
۱۴۰۲	۱	دوغارون	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۱۸۰	۲,۱۶۷,۶۱۸,۳۲۰	۵,۹۲۲
۱۴۰۲	۳	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳,۴۰۰	۵,۴۲۷,۱۸۳,۰۸۰	۱۴,۰۹۱
۱۴۰۲	۴	منطقه ویژه اقتصادی بوشهر ۱	قطر	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۰	۹۳,۷۷۷,۵۰۰	۲۵۰
۱۴۰۲	۴	مشهد	ترکمنستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲۰۰	۴۶۵,۴۶۱,۲۸۰	۱,۲۴۰
۱۴۰۲	۸	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳۹۰	۵۵۳,۳۳۱,۵۸۰	۱,۴۶۹
۱۴۰۲	۹	مشهد	بحرین	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۰	۱۷۱,۶۵۲,۹۵۰	۴۵۲
۱۴۰۲	یازده ماه	مجموع	همه	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۹,۹۸۰	۹۳,۲۹۲,۴۳۷,۷۸۰	۲۵۴,۰۶۲

جدول ۱-۴- آمار صادرات فندق بر اساس اطلاعات موجود و کارشناسی نشده دوازده ماهه سال ۱۴۰۱ (سایت گمرک کشور)

سال	ماه	نام گمرک	نام کشور	کد تعرفه	شرح تعرفه	وزن (کیلوگرم)	ارزش (ریال)	ارزش (دلار)
۱۴۰۱	۱۰	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۶۰	۱۹۳,۷۸۵,۶۰۰	۶۴۰
۱۴۰۱	۱۰	باجگیران	ترکمنستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۰	۱۵,۱۲۵,۲۵۰	۴۹
۱۴۰۱	۱۰	دوغارون	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۹۹۵	۱,۰۳۳,۹۶۹,۱۲۵	۳,۳۸۲
۱۴۰۱	۱۱	دوغارون	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳۰۰	۳۶۸,۳۱۶,۰۰۰	۱,۲۰۰
۱۴۰۱	۱۲	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۷۰۰	۴,۰۴۱,۸۶۳,۱۳۱	۱۰,۳۶۵
۱۴۰۱	۱۲	مشهد	استرالیا	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۰۰	۷۳۵,۰۹۷,۳۵۰	۲,۳۹۵
۱۴۰۱	۱۲	مشهد	آلمان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲۵	۵۶,۷۸۲,۰۵۰	۱۸۵
۱۴۰۱	۱۲	دوغارون	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲۱۰	۵۶۷,۳۳۷,۷۲۰	۱,۴۷۰
۱۴۰۱	۲	منطقه ویژه اقتصادی بوشهر ۱	بحرین	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۴۰	۳۸,۱۵۵,۸۱۰	۱۵۳
۱۴۰۱	۲	منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳,۰۰۰	۲,۲۲۲,۴۶۰,۰۰۰	۹,۰۰۰
۱۴۰۱	۳	غرب تهران	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۲۰۰	۲,۶۸۴,۴۱۸,۰۰۰	۱۱,۰۰۰
۱۴۰۱	۳	بندر لنگه	امارات متحده عربی	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳۶۰	۴۱۳,۹۲۹,۸۶۰	۱,۶۸۶
۱۴۰۱	۳	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۶۰۰	۴۵۰,۷۳۰,۸۰۰	۱,۸۰۰
۱۴۰۱	۴	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۷۹۵	۶۰۶,۱۶۶,۸۳۰	۲,۳۸۵
۱۴۰۱	۸	زاهدان	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۴,۷۴۰	۱۱,۷۴۵,۴۴۹,۸۲۰	۴۲,۶۶۰
۱۴۰۱	دوازده ماه	مجموع	همه	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲۸,۳۹۰	۴۳,۷۵۶,۸۷۶,۴۴۲	۱۵۳,۲۹۹

جدول ۱-۵- آمار صادرات فندق بر اساس اطلاعات موجود و کارشناسی نشده دوازده ماهه سال ۱۴۰۰ (سایت گمرک کشور)

سال	ماه	نام گمرک	نام کشور	کد تعرفه	شرح تعرفه	وزن (کیلوگرم)	ارزش (ریال)	ارزش (دلار)
۱۴۰۱	۱	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳۰۰	۲۶۹,۸۹۹,۰۷۸	۱,۱۷۴
۱۴۰۰	۲	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۰۰	۳۴۹,۵۹۴,۵۰۰	۱,۵۰۰
۱۴۰۰	۴	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳۰۰	۲۳۹,۹۳۵,۹۶۲	۱,۱۲۶
۱۴۰۰	۱۰	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۹۹	۷۱,۴۷۷,۵۰۵	۲۹۳
۱۴۰۰	۱۱	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۹۲	۱۴۰,۰۵۰,۴۸۸	۵۷۶
۱۴۰۰	۲	فرودگاه شیراز	قطر	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۴	۳,۸۵۷,۱۱۳	۱۷
۱۴۰۰	۷	منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۰۰۰	۶۹۶,۴۶۵,۰۰۰	۲,۹۷۹
۱۴۰۰	۹	خوی	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳,۸۹۹	۲,۷۵۹,۰۵۳,۲۶۹	۱۱,۶۹۷
۱۴۰۰	۹	منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۰۰۰	۱,۱۷۱,۲۱۰,۰۰۰	۵,۰۰۰
۱۴۰۰	۹	زاهدان	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۱۰۱	۴,۴۷۸,۲۹۴,۱۰۶	۱۸,۹۰۹
۱۴۰۰	۱۰	منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۰۰۰	۱,۴۴۳,۹۹۰,۰۰۰	۵,۹۱۷
۱۴۰۰	۱۰	مشهد	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۰	۶۰,۰۱۵,۰۳۲	۲۴۱
۱۴۰۰	۱۱	اصفهان	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۰۰۰	۱,۱۵۰,۱۶۲,۲۹۹	۴,۷۹۷
۱۴۰۰	۸	آستارا	جمهوری مولداوی	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲۲۰	۱۰۲,۷۵۸,۴۸۰	۴۴۰
۱۴۰۰	۱۲	مشهد	عراق	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۰۰	۱۶۰,۱۷۹,۸۸۰	۶۶۵
۱۴۰۰	دوازده ماه	مجموع	همه	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۲۷۷۵	۱۳,۰۹۶,۹۴۲,۷۱۲	۵۵۳۳۱

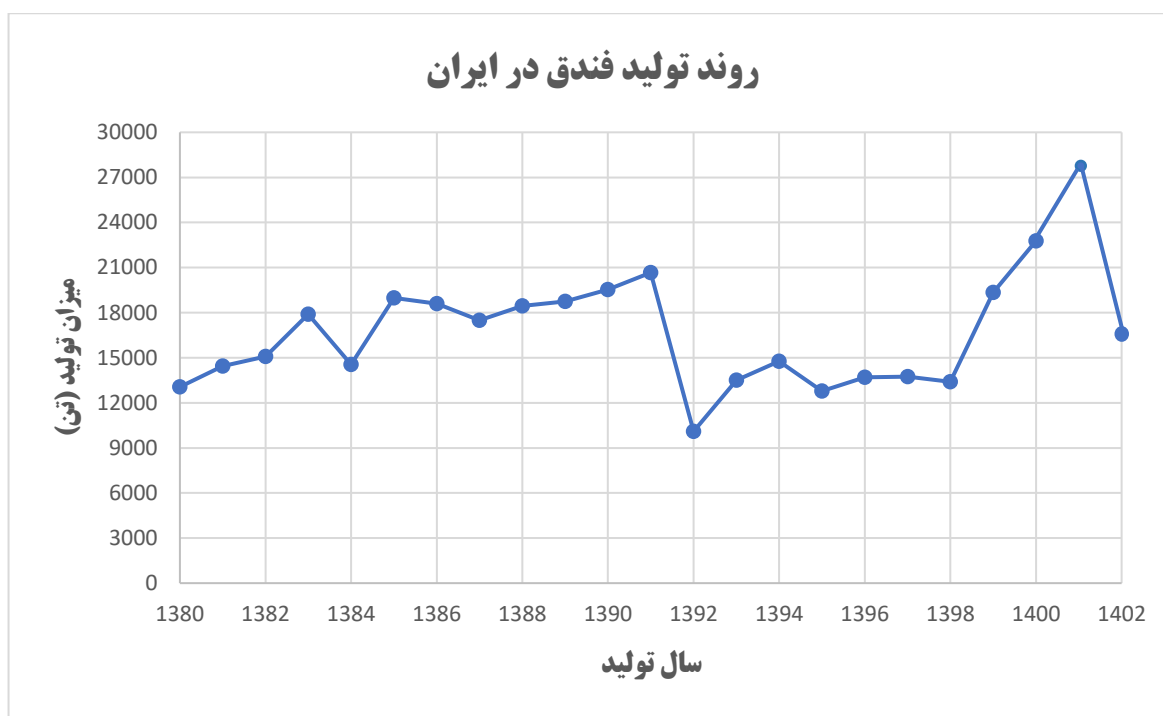
جدول ۱-۶- آمار صادرات فندق در سال ۱۳۹۹ (منبع: سایت گمرک کشور)

سال	ماه	نام گمرک	نام کشور	کد تعرفه	شرح تعرفه	وزن (کیلوگرم)	ارزش (ریال)	ارزش (دلار)
۱۳۹۹	۱	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۶,۲۸۷	۲,۳۷۹,۷۷۳,۲۲۳	۱۷,۳۱۱
۱۳۹۹	۲	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۸۶,۴۳۱	۳۳,۴۴۶,۸۶۱,۵۵۳	۲۴۲,۱۰۵
۱۳۹۹	۳	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵,۸۰۰	۲,۷۲۱,۳۰۷,۲۶۰	۱۷,۳۹۴
۱۳۹۹	۴	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۸,۸۰۰	۳,۲۲۴,۱۱۶,۸۱۵	۲۰,۰۹۱
۱۳۹۹	۴	منطقه ویژه دوغانرون	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵,۶۶۵	۲,۷۰۵,۵۰۰,۹۲۰	۱۶,۲۰۹
۱۳۹۹	۸	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۰۰	۳۹۶,۸۸۶,۵۰۰	۱,۵۰۰
۱۳۹۹	۱۲	مشهد	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۷۵۰	۱,۲۵۲,۵۱۳,۵۰۰	۵,۲۵۰
۱۳۹۹	۱۲	دوغانرون	افغانستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۴۰	۲۸,۸۲۹,۶۴۰	۱۲۰
۱۳۹۹	۲	منطقه ویژه اقتصادی سیرجان	عمان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۴۰	۲۵,۳۶۱,۷۸۷	۱۸۳
۱۳۹۹	۶	باشماق	عراق	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۰	۲۰,۷۷۱,۲۰۰	۱۰۰
۱۳۹۹	۷	منطقه ویژه اقتصادی بوشهر ۱	قطر	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳۰	۱۹,۴۵۵,۵۷۰	۸۶
۱۳۹۹	۸	منطقه ویژه اقتصادی بوشهر ۱	قطر	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳۲۰	۳۲۸,۴۶۹,۷۶۰	۱,۲۸۰
۱۳۹۹	۸	منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۵۰۰	۱,۱۹۰,۶۵۹,۵۰۰	۴,۵۰۰
۱۳۹۹	۸	مشهد	پاکستان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۷,۰۹۸	۴,۳۴۰,۵۲۶,۶۵۷	۱۶,۶۲۱
۱۳۹۹	دوازده ماه	مجموع	همه	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۲۴۳۱۱	۵۲,۰۸۱,۰۳۳,۸۸۵	۳۴۲۷۵۰

جدول ۱- ۷- آمار صادرات فندق در سال ۱۳۹۸ (منبع: سایت گمرک کشور)

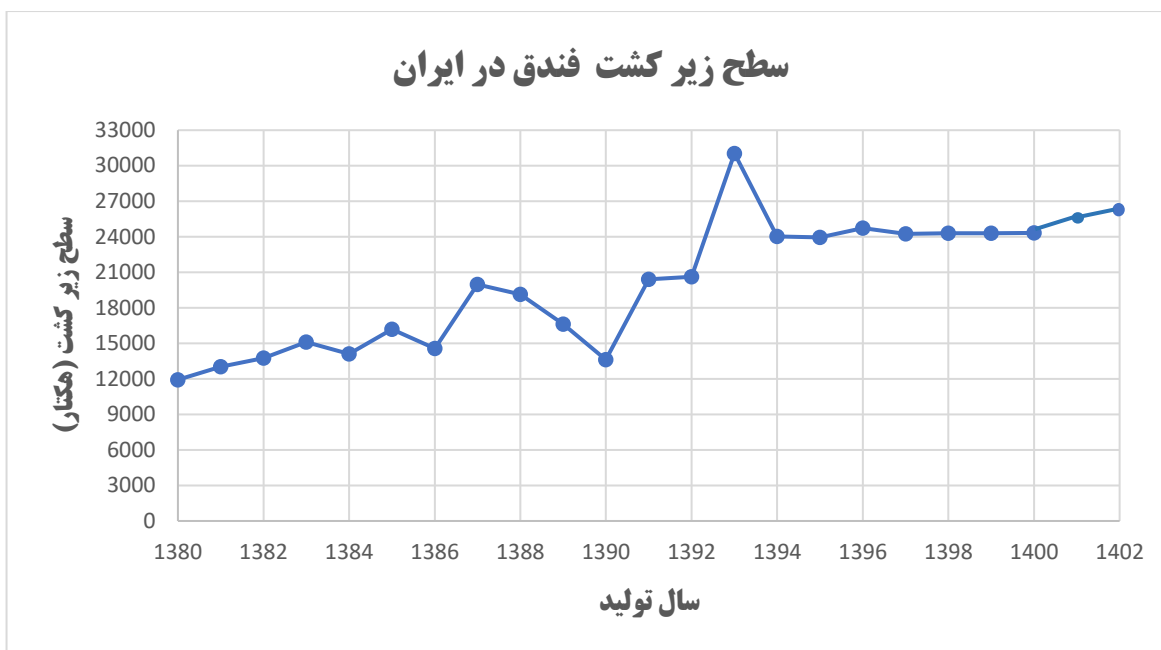
سال	ماه	کشور	گمرک	کد تعرفه	شرح تعرفه	وزن (کیلوگرم)	ارزش (ریال)	ارزش (دلار)
۱۳۹۸	۱	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۷,۴۲۵	۲,۰۰۸,۲۸۲,۴۳۵	۲۲,۲۶۵
۱۳۹۸	۲	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲۶,۸۴۹	۷,۷۴۳,۹۱۷,۰۷۰	۸۰,۵۴۷
۱۳۹۸	۳	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۶۳۶	۵۰۴,۵۹۳,۶۸۲	۴,۹۰۸
۱۳۹۸	۴	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳,۵۲۵	۱,۱۹۶,۲۲۸,۳۵۵	۱۰,۵۷۵
۱۳۹۸	۵	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۷,۹۰۵	۳,۶۷۶,۸۶۳,۳۳۰	۳۱,۶۳۵
۱۳۹۸	۵	افغانستان	منطقه آزاد دوغارون	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۵۹۵	۲۰۷,۶۰۰,۸۵۵	۱,۷۸۵
۱۳۹۸	۷	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۰۳۵	۳۴۰,۰۲۱,۹۵۰	۳,۱۰۵
۱۳۹۸	۸	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۰۳۰	۳۳۱,۱۶۱,۹۹۰	۳,۰۹۰
۱۳۹۸	۹	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۶۱۵	۸۶۴,۰۳۴,۱۱۰	۷,۸۴۵
۱۳۹۸	۱۰	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱۰۰	۳۳,۶۴۷,۷۰۰	۳۰۰
۱۳۹۸	۱۱	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۲۲۳	۸۶۶,۷۰۷,۱۷۲	۷,۲۲۴
۱۳۹۸	۱۲	افغانستان	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۳۶۳	۹۰۹,۷۱۱,۵۸۸	۶,۷۶۴
۱۳۹۸	۲	پاکستان	منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۰۰۰	۶۰۶,۹۲۴,۰۰۰	۶,۰۰۰
۱۳۹۸	۲	پاکستان	منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۲,۰۰۰	۶۰۶,۹۲۴,۰۰۰	۶,۰۰۰
۱۳۹۸	۱۰	پاکستان	منطقه ویژه اقتصادی رفسنجان	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۱,۱۰۰	۳۷۴,۸۴۳,۷۰۰	۳,۳۰۰
۱۳۹۸	۲	هند	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۳۰	۲۵,۲۸۲,۸۰۰	۲۷۰
۱۳۹۸	۳	هند	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۷۰	۶۸,۱۲۷,۵۷۰	۶۳۰
۱۳۹۸	۹	هلند	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۹۵	۴۱,۰۱۱,۱۲۰	۳۷۴
۱۳۹۸	۱۰	مالزی	فرودگاه امام خمینی (ره)	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۹۵	۵۳,۲۷۵,۵۲۵	۴۷۵
۱۳۹۸	۱۲	اتریش	مشهد	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۹	۲۳,۵۴۴,۷۲۰	۱۸۰
۱۳۹۸	دوازده ماه	مجموع	همه	۰۸۰۲۲۱۰۰	فندق با پوست، تازه یا خشک کرده	۶۲,۷۰۰	۲۰,۴۸۲,۷۰۳,۶۷۲	۱۹۷,۲۷۲

در شکل (۲-۱) روند تولید فندق در کشور آورده شده است. مطابق آمار و ارقام پس از افت محسوس سال ۱۳۹۲، رفته رفته، تولید در کشور بهتر شده و دلیل آن نیز اصلاح گونه ها در برخی از باغات در سال های قبل می باشد که با توجه به وضعیت نامناسب جوی در سال ۱۴۰۲، میزان تولید حدود ۱۶۸۷۵ تن با نرخ بازدهی ۶۳۰ کیلوگرم در هر هکتار می باشد و میانگین جهانی آن تقریباً ۱۱۳۰ کیلوگرم می باشد، بنابراین بازدهی سطح زیر کشت ایران تقریباً کمتر از نصف میانگین جهانی یکسان است.

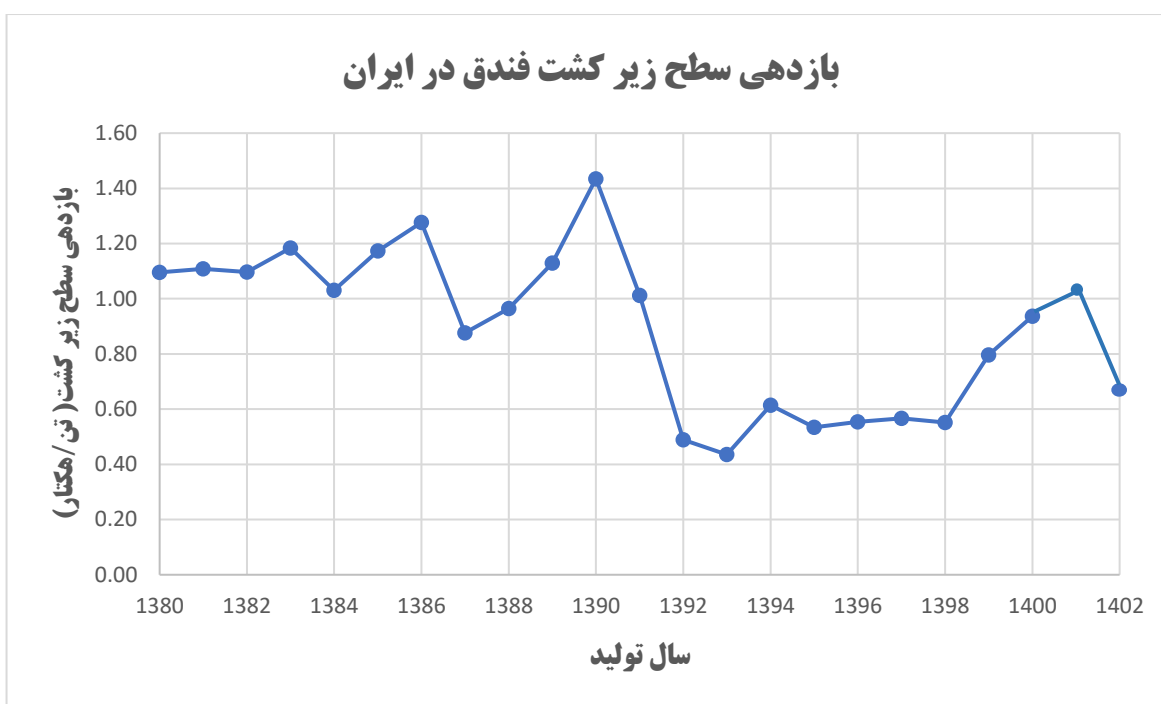

شکل ۱-۲- روند تولید فندق در کشور (منبع: جهاد کشاورزی)

در شکل (۳-۱) و (۴-۱) روند میزان و بازدهی سطح زیر کشت فندق در کشور آورده شده است. سطح زیر کشت فندق در کشور در سال ۱۴۰۲، ۲۶۸۲۳ هکتار می باشد. در سال ۱۳۹۳ شاهد افزایش قابل توجه میزان تولید کشور و در نتیجه افزایش بازدهی سطح زیر کشت به رقم ۱.۴۳ تن فندق در هر هکتار زمین بوده است. در سال های اخیر بازدهی سطح زیر کشت به عدد ۶۳۰ تن در هر هکتار رسیده است که اختلاف بسیار زیادی با کشور آمریکا داشته و البته بسیار پایینتر از میانگین جهانی می باشد.

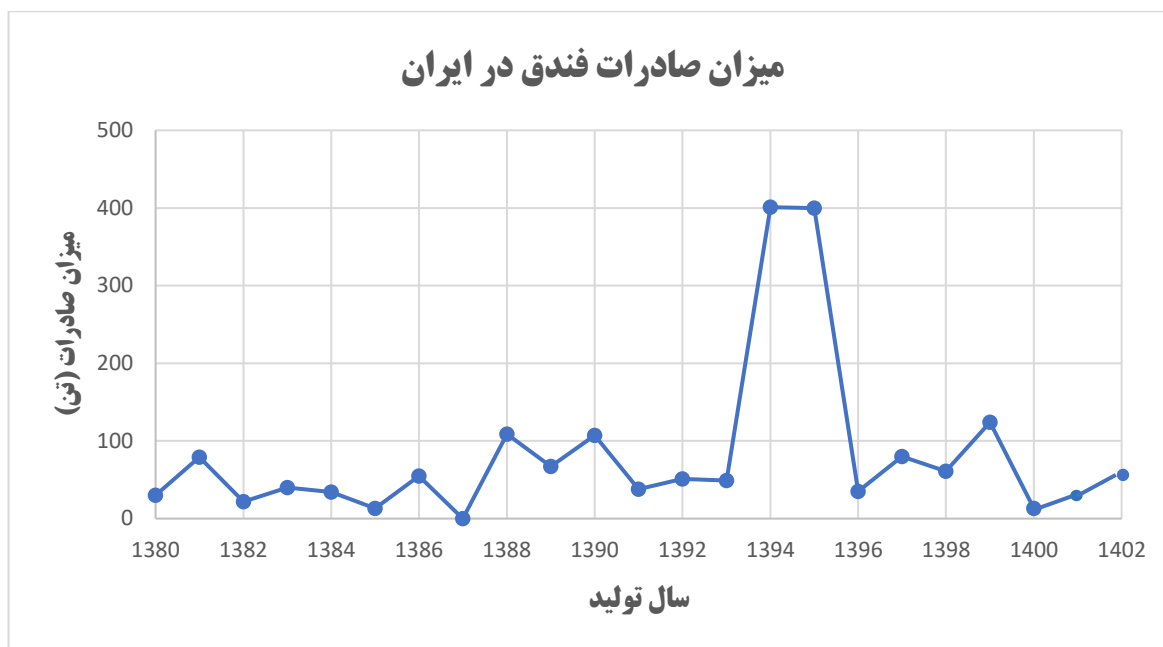

شکل ۱-۳- روند سطح زیر کشت فندق در کشور (منبع: جهاد کشاورزی)

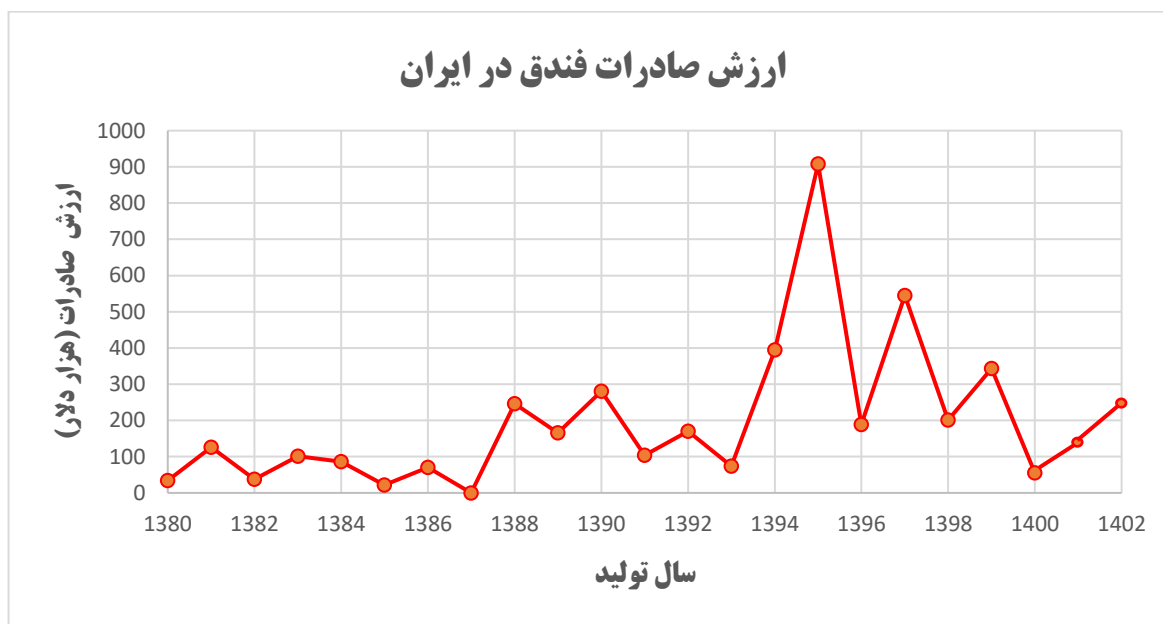

شکل ۱-۴- روند بازدهی سطح زیر کشت فندق در کشور (منبع: جهاد کشاورزی)

در شکل (۵-۱) و (۶-۱) روند میزان و ارزش صادرات فندق در کشور آورده شده است. مطابق آمار و ارقام میزان صادرات فندق در کشور به شدت پایین و در سال ۱۴۰۲، حدود ۶۰ تن بوده است. این ارقام در کشوری که نزدیک ۱۳۵۰۰ تن فندق در سال تولید می نماید، بسیار پایین می باشد. تحریم ها و بالابودن هزینه تولید و عدم توان رقابت با کشورهای دیگر را می توان اصلی ترین دلایل عدم رغبت تولیدکنندگان به صادر کردن فندق ذکر نمود.

شکل ۱-۵- روند میزان صادرات فندق در کشور (منبع: سایت گمرک کشور)

شکل ۱-۶- روند ارزش صادرات فندق در کشور (منبع: سایت گمرک کشور)

از جمله نکات مهم در بحث تولید و عرضه فندق در کشور، می توان به تحریم ها و روابط کشور با سایر کشورهای توجّه نمود. در صورتی که تحریم ها برداشته شود، هزینه تولید در کشور کاهش یافته و راه های ارتباطی با دنیا باز می گردد و تولیدکنندگان فندق در داخل کشور تمایل به صادرات محصول خود دارند. بنابراین در صورت برداشتن تحریم ها میزان صادرات کشور در سال های آتی، افزایش می یابد.

از طرف دیگر در صورت تداوم تحریم ها نیز، میزان عرضه فندق کشور در عرصه جهانی در آینده همچنان پایین برآورد می گردد.

مصرف/تقاضا در عرصه ملی

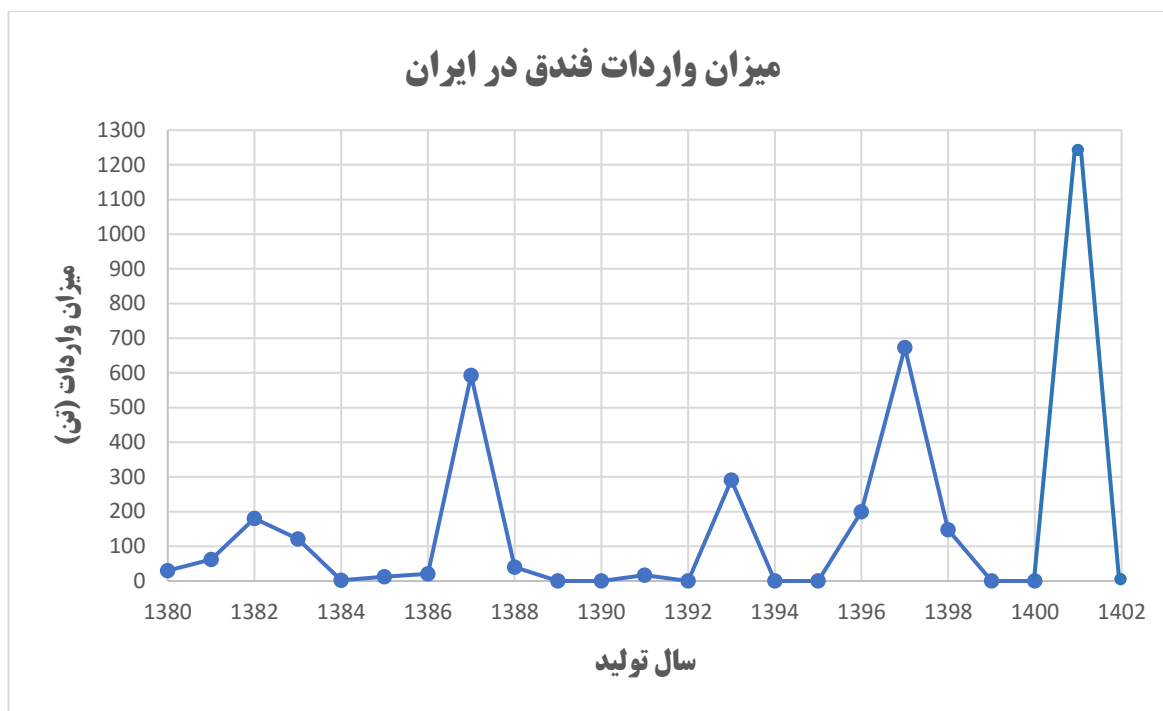
فندق یکی از محصولات باغبانی خشکباری است که ارزش غذایی بالایی در تغذیه انسان دارد. این محصول ارزش صادراتی بالایی دارد و به همین دلیل توجّه به توسعه و بهبود روند تولید و فرآوری آن از اهمیت خاصی برخوردار است. امروزه در کشور فندق دارای مصارف خوراکی به صورت خشک (رومیزی)، صنعتی درآژه (کارامل، شکلات، شیرینی و بیسکویت) بوده و روغن آن به صورت دارویی اشتهاآور، مقوی و مفید برای تسکین سرفه است. از دیگر موارد مصرف این محصول که در چند سال اخیر رشد زیادی نموده است، کره گیری و استفاده از کره این محصول می باشد. با نگاه به آمار و ارقام و مناسبت های مختلف که ریشه در فرهنگ کشور داشته، سرانه مصرف این محصول در کشور در وضعیت مناسبی قرار دارد.

به طور کلی سالانه حدود ۴۰۰ هزار تن انواع خشکبار صادر و حدود ۱۰۰۰ هزار تن آن در کشور مصرف می شود که میزان سرانه مصرف خشکبار در ایران به ۱۰ کیلوگرم می رسد که حدود چهار برابر بیش از متوسط سرانه مصرف خشکبار در جهان است. اما اگر خرما را نیز با سرانه مصرف ۱۲ کیلوگرمی اش در گروه این محصولات به حساب آورد، میزان مصرف سرانه محصولات خشکباری در ایران به ۲۲ کیلوگرم می رسد. که سالانه ۲۶۰ هزار تن پسته، ۱۶۰ هزار تن بادام، ۲۳۰ هزار تن گردو، ۲۳۰ هزار تن کشمش، ۲۵ هزار تن فندق، ۲۲ هزار تن توت، ۴۴ هزار تن انجیر و ۱۸ هزار تن بادام زمینی به عنوان مهم ترین اقلام خشکباری در ایران تولید می شود. بطور کلی مصرف خشکبار در ایران حدود ۴ برابر میانگین جهانی می باشد که این عدد نشان دهنده وجود بازار بسیار مناسب این محصولات در کشور می باشد.

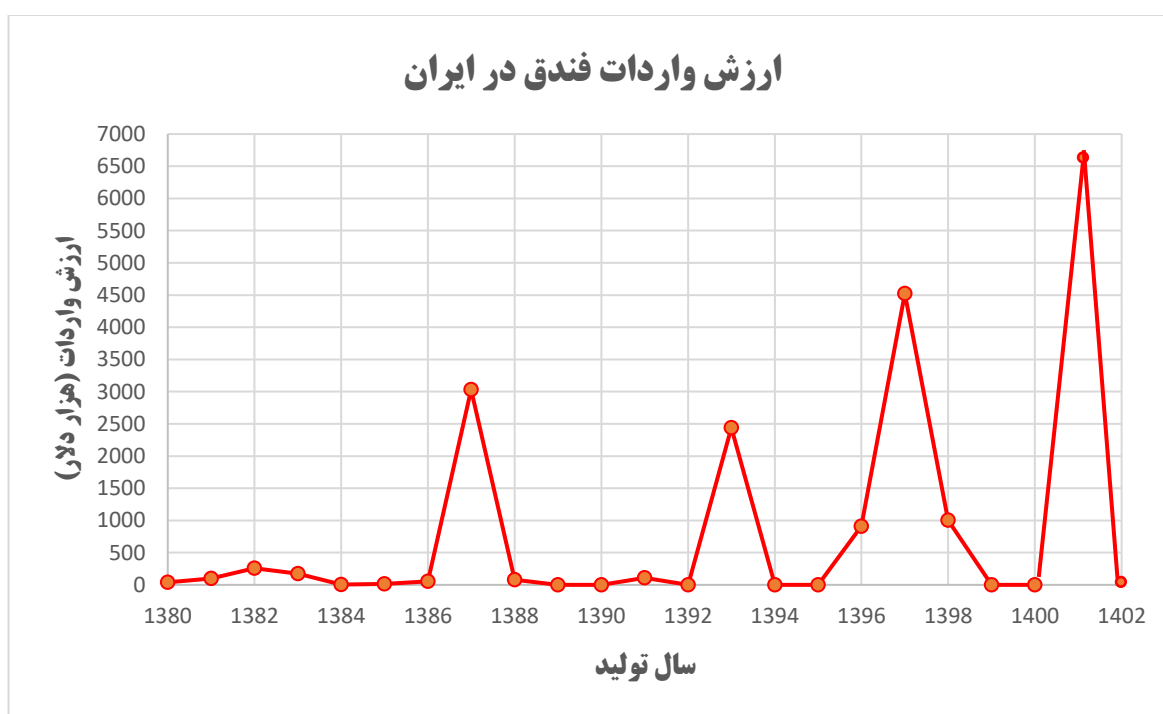
همچنین مصرف غیرخوراکی این محصول در صنایع آرایشی بدلیل وجود ویتامین E نیز بسیار مورد توجّه فعالان این حوزه بوده است.

یکی از کاربردهای اصلی فندق در دنیا و کشور، استفاده از آن به عنوان ماده اولیه برای ساخت انواع شکلات می باشد که با توجّه به افزایش بسیار زیاد نرخ ارز و همینطور کاهش قدرت خرید مردم در سال های آینده، این صنایع و بخصوص شکلات صبحانه بدلیل قیمت مناسبتر و در عین حین کیفیت نچندان متفاوت با مشابه خارجی، استقبال مردم به کالای ایرانی بیشتر شده و این محصول در صنعت کشور، رونق بیشتری خواهد گرفت.

در شکل (۷-۱) و (۸-۱) روند میزان و ارزش واردات فندق در کشور آورده شده است. در سال های اخیر با توجّه به عدم توان صادرات کشور و میزان مصرف کشور، واردات فندق مورد توجّه قرار ندارد و تمرکز بر مصرف فندق تولیدی در کشور است. میزان واردات در سال ۱۴۰۱ حدود ۱۲۵۷ تن به ارزش ۶۶۵۹ هزار دلار بوده است و میزان واردات در سال ۱۴۰۱، صفر بوده است.

شکل ۱-۷- روند میزان واردات فندق در کشور (سایت گمرک و سایت FAO)

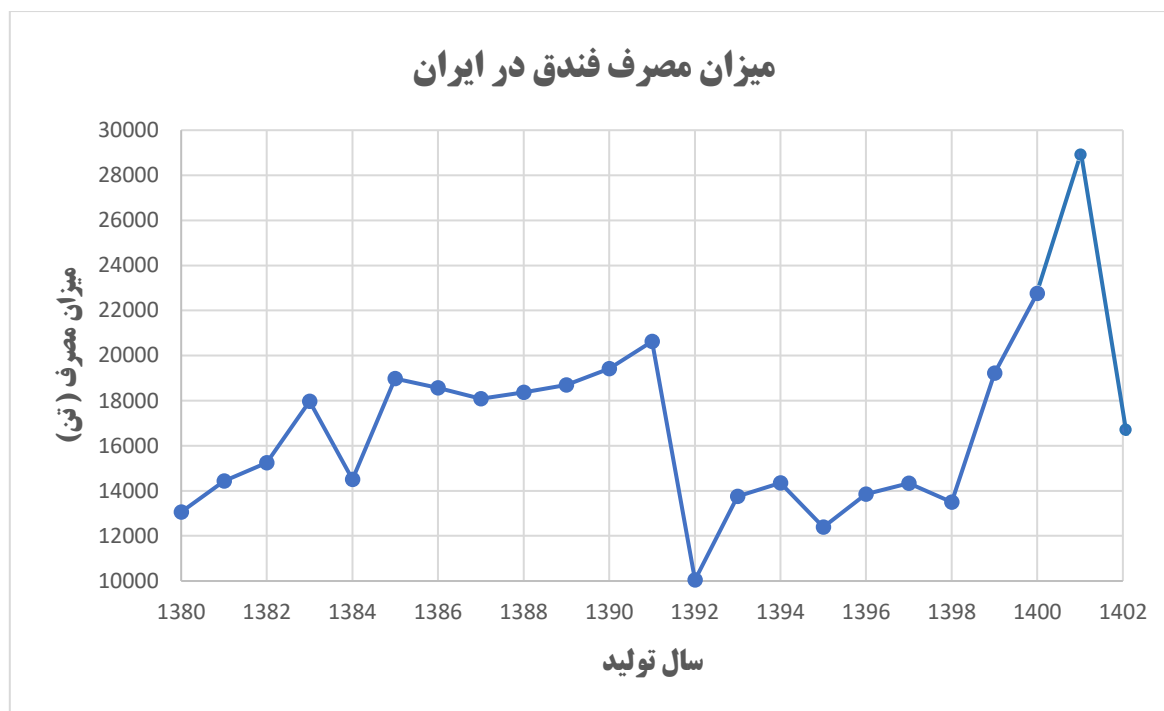

شکل ۱-۸- روند ارزش واردات فندق در کشور (منبع: جهاد کشاورزی)

به منظور تخمین میزان مصرف فندق در کشور می‌توان میزان تولید را با میزان واردات این محصول جمع زد و از میزان صادرات آن کم نمود. به همین منظور و با توجه به سایت گمرک کشور و میزان تولید با توجه به اطلاعات سایت جهاد کشاورزی در جدول (۸-۱) میزان مصرف کشور در سال‌های اخیر برآورد گردیده است. در شکل (۹-۱) روند مصرف فندق در کشور آورده شده است. مطابق آمار و ارقام میزان مصرف فندق در کشور بالا می‌باشد، بطوریکه تقریباً اکثر تولیدات فندق در کشور مصرف می‌شود.

جدول ۱- ۸- محاسبه میزان مصرف فندق در کشور

سال	میزان تولید (تن)	میزان صادرات (تن)	میزان واردات (تن)	میزان مصرف (تن)
۱۳۹۰	۱۹۵۳۲	۱۰۷	۰	۱۹۴۲۵
۱۳۹۱	۲۰۶۵۵	۳۸	۱۷	۲۰۶۳۴
۱۳۹۲	۱۰۰۹۸	۵۱	۰	۱۰۰۴۷
۱۳۹۳	۱۳۵۱۶	۴۹	۲۹۱	۱۳۷۵۸
۱۳۹۴	۱۴۷۵۶	۴۰۱	۰	۱۴۳۵۵
۱۳۹۵	۱۲۷۹۰	۴۰۰	۰	۱۲۳۹۰
۱۳۹۶	۱۳۶۸۸	۳۵	۲۰۰	۱۳۸۵۳
۱۳۹۷	۱۳۷۴۵	۸۰	۶۷۳	۱۴۳۳۸
۱۳۹۸	۱۳۴۰۷	۶۱	۱۴۸	۱۳۴۹۴
۱۳۹۹	۱۹۳۴۱	۱۲۴	۰	۱۹۲۱۷
۱۴۰۰	۲۲۷۷۶	۱۳	۰	۲۲۷۶۳
۱۴۰۱	۲۸۷۵۰	۲۴۰۴	۱۲۵۷	۲۹۹۸۳
۱۴۰۲	۱۶۸۷۵	۵۹۰۹۸	۰	۱۶۸۱۵

شکل ۱-۹- روند میزان مصرف فندق در کشور (منبع: جهاد کشاورزی)

با توجه به اینکه عمده مصرف فندق در جهان، کاربرد آن در صنایع شکلات سازی می باشد، بنابراین این مطلب در کشور ما نیز صادق بوده و عمده مصرف فندق در کشور در صنایع شکلات سازی می باشد. یکی از عمده دلایل این اتفاق، وجود تحریم- های بین المللی و عدم حضور شرکت های بزرگ شکلات سازی دنیا همانند فررو به صورت مستقیم در بازار ایران می باشد که این موضوع سبب ایجاد انگیزه و رغبت در تولیدکنندگان داخلی شده و موجب افزایش مصرف فندق در کشور شده است. حتی با نگاه دقیق به مراکز خرید بزرگ می توان به این نکته رسید که در بخش شکلات صبحانه که اصلی ترین محصول بر پایه فندق می باشد، بیشتر محصولات داخلی به چشم می خورد و جز در برخی از فروشگاه های خاص و محدود، خبری از شکلات صبحانه معروف شرکت فررو به نام نوتلا نیست. از مهمترین شرکت ها و کارخانجاتی که از فندق در ترکیب محصولات خود استفاده می نمایند، می توان به شیرین عسل، مینو، پارمیدا، شونیز، آیدین، کاله، فرمند، ملیکا و ... اشاره نمود که عمده مصرف فندق در کشور را بر عهده دارند. از طرفی با توجه به اینکه این کارخانجات از مغز سفید فندق در محصول خود استفاده می نمایند، بنابراین می بایست در این بخش تمرکز بیشتری داشت، تا بتوان به صورت مستقیم با این کارخانجات در ارتباط بود.

از جمله نکات مهم در بحث مصرف و تقاضای فندق در کشور، می توان به تحریم ها و روابط کشور با سایر کشورهای توجیه نمود. در صورتی اینکه تحریم ها برداشته شود، با توجه به اینکه هزینه تولید در کشور کاهش یافته و راه های ارتباطی با دنیا باز می گردد، تولیدکنندگان فندق در داخل کشور تمایل به صادرات محصول خود داشته و با توجه به تقاضای حال حاضر صنایع کشور به فندق، در چند سال آینده تقاضا برای این محصول افزایش یافته و می بایست به بحث واردات بخصوص از کشور ترکیه توجه بیشتری نمود. بنابراین در صورت رفع تحریم ها، میزان واردات فندق در کشور افزایش می یابد.

از طرف دیگر در صورت تداوم تحریم ها نیز، میزان مصرف کشور هم سو با میزان تولید بوده و با توجه به رقابت ایجاد شده در داخل کشور، کارخانجات می بایست کیفیت محصولات خود را افزایش دهند و در نتیجه میزان فندق بیشتری را در محصول خود بکار برند و تقاضای محصول در آینده افزایش می یابد.

قیمت محصول در عرصه ملی

فندق در نوع‌های مختلف در سطح جامعه بفروش می‌رسد. از طرفی با توجه به وضعیت تورم موجود در کشور قیمت‌ها متفاوت بوده، اما با مراجعه به سایت دیجی کالا (به دلیل وجود تعداد زیاد برندهای مختلف با بسته‌بندی‌های مختلف) در نگاه کلی قیمت‌ها در انتهای اسفند ماه سال ۱۴۰۲ در سطح بازار به شرح زیر می‌باشد:

- ❖ مغز سفید فندق ۱۲۰۰-۱۵۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم
- ❖ کره فندق ۱۲۰۰-۱۵۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم
- ❖ مغز متوسط فندق خام ۸۰۰-۱۰۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم
- ❖ فندق با پوست شکسته شور درشت ۶۰۰-۸۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم
- ❖ فندق با پوست شکسته خام ۵۰۰-۷۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم
- ❖ فندق با پوست خام براق ۴۵۰-۶۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم
- ❖ فندق خام (خرید از باغدار)، ۲۵۰-۳۰۰ هزار تومان به ازای هر کیلوگرم

آمارهای جهانی:

فندق (Hazelnut) در گمرک جهانی با کد تعرفه (HS Code) به شماره ۰۸۰۲۲۱۰۰ شناخته می‌شود. این کد شامل فندق با پوست، تازه یا خشک کرده می‌باشد.

شکل ۱-۱۰- روند تولید فندق در دنیا بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱ (منبع: سایت FAO)

در جدول (۹-۱) و (۱۰-۱) به ترتیب میزان و ارزش صادرات فندق (مجموع پوست کنده و با پوست)^۱ در جهان و کشورهای مختلف بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ آورده شده است. میزان و ارزش صادرات فندق در جهان در سال ۲۰۲۲، به ترتیب با کاهش ۱۰.۵ و ۲۴.۵ درصدی به ۳۲۸۲۵۴ تن و ۱۸۱۱۸۹۸ هزار دلار (یعنی ۵.۵۲ دلار به ازای هر کیلو) نسبت به سال ۲۰۲۱ همراه بوده که کشور ترکیه با ۱۸۱۲۸۲ تن و ارزش ۹۷۱۸۰۵ هزار دلار (یعنی ۵.۳۶ دلار به ازای هر کیلو) بیشترین مقدار و ارزش صادرات فندق را به خود اختصاص داده است. همچنین روند این صادرات در جهان و کشورهای مختلف در شکل‌های (۱۱-۱) تا (۱۲-۱) آورده شده است، که روند منحنی در جهان در سال‌های اخیر به دلیل حجم بالای فندق پوست کنده نسبت به با پوست، مشابه روند صادرات فندق پوست کنده می‌باشد.

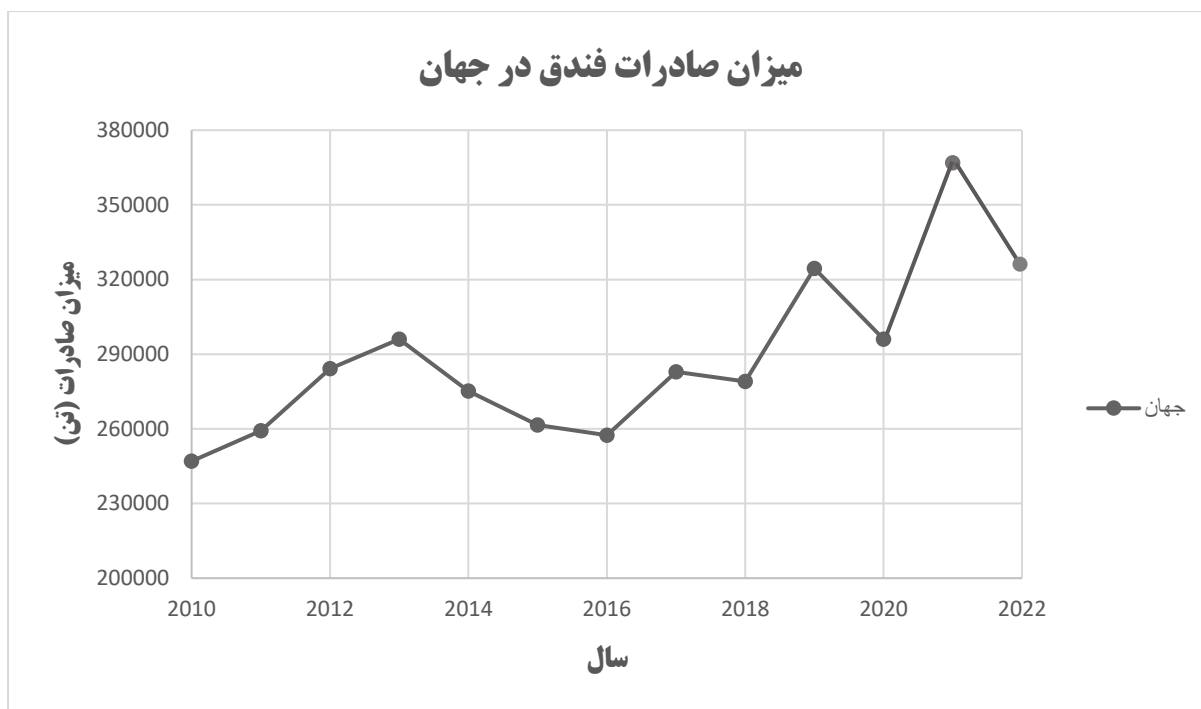
^۱ Hazelnuts, shelled+ Hazelnuts, with shell

جدول ۹-۱- میزان صادرات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در کشورهای مختلف دنیا بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

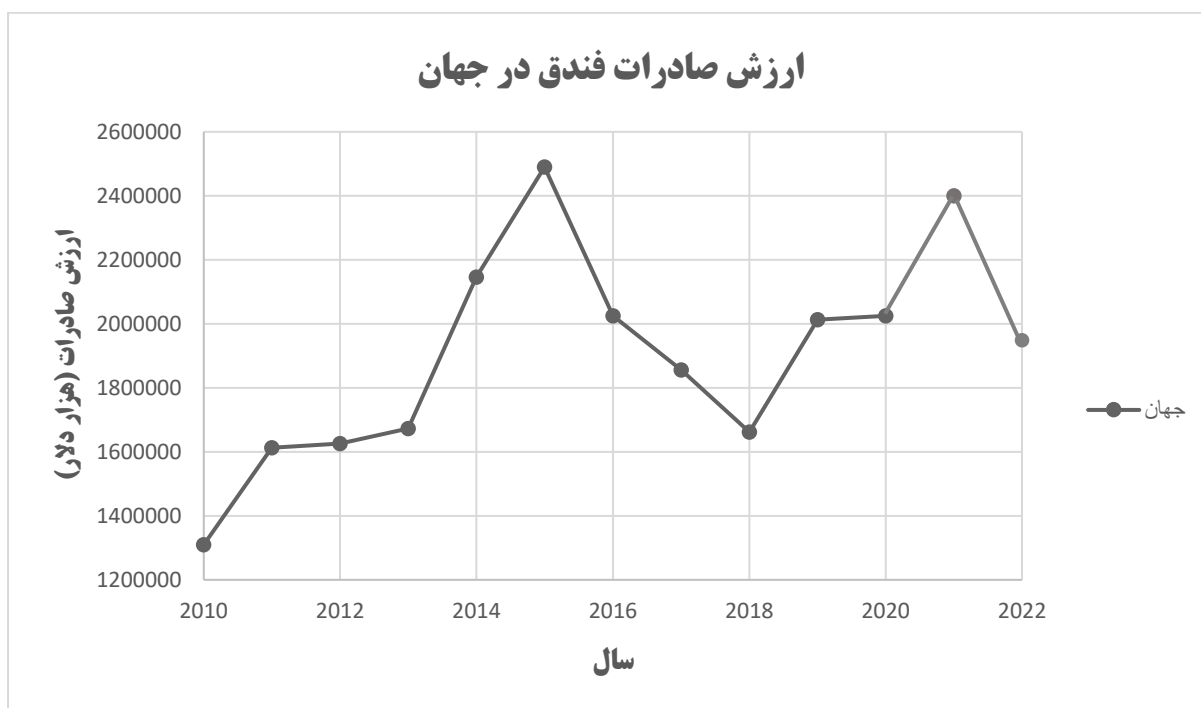
سال	جهان (تن)	آذربایجان (تن)	شیلی (تن)	گرجستان (تن)	ایران (تن)	چین (تن)	ایالات متحده آمریکا(تن)	ایتالیا (تن)	ترکیه (تن)
۲۰۱۰	۲۴۶۹۹۶	۸۵۴۰	۲۲۵۱	۱۵۱۵۰	۱۰۹	۱۰۶۱۴	۲۳۳۲۱	۱۶۲۹۱	۱۵۱۲۱۳
۲۰۱۱	۲۵۹۳۱۱	۱۲۹۱۸	۵۱۰۹	۲۱۶۵۵	۶۷	۱۸۵۴۹	۱۸۸۳۱	۱۴۸۳۴	۱۴۶۸۸۱
۲۰۱۲	۲۸۴۱۸۵	۱۰۳۲۹	۶۰۹۵	۱۵۶۲۵	۱۰۷	۲۰۱۸۴	۳۲۷۸۷	۱۵۴۱۵	۱۶۲۹۵۰
۲۰۱۳	۲۹۶۰۲۳	۱۰۴۱۷	۹۰۹۴	۳۰۲۵۲	۳۸	۱۲۴۲۵	۲۹۲۴۴	۱۸۲۴۶	۱۶۳۹۹۹
۲۰۱۴	۲۷۵۲۳۷	۱۲۰۸۰	۱۰۷۷۳	۱۹۹۰۰	۵۱	۴۵۸۳	۳۶۰۸۶	۱۹۴۶۸	۱۴۷۶۴۵
۲۰۱۵	۲۶۱۵۷۵	۱۱۳۵۵	۶۴۸۸	۱۹۳۳۵	۴۹	۲۰۷۲	۳۹۸۵۹	۱۹۱۲۶	۱۴۳۳۸۳
۲۰۱۶	۲۵۷۴۵۷	۱۳۳۹۱	۶۷۹۶	۲۷۰۰۸	۴۰۱	۳۶۳۶	۲۲۸۰۵	۲۵۲۸۳	۱۳۴۱۲۱
۲۰۱۷	۲۸۲۸۴۳	۱۶۳۷۵	۸۲۴۱	۱۵۱۱۹	۱۵۱	۲۵۴۶	۲۵۴۹۴	۲۸۵۲۵	۱۶۰۴۵۶
۲۰۱۸	۲۷۹۰۹۸	۱۸۵۰۳	۹۸۹۱	۱۱۳۰۸	۳۵	۱۹۳۳	۱۹۱۶۰	۲۹۸۰۵	۱۶۲۴۹۰
۲۰۱۹	۳۲۴۴۶۹	۲۲۶۳۹	۱۲۰۰۱	۱۲۳۶۱	۲۰۵	۴۲۴۰	۲۲۹۸۰	۲۵۸۵۳	۱۹۳۷۴۰
۲۰۲۰	۲۹۵۹۸۲	۱۸۸۹۲	۱۸۱۶۵	۱۶۶۵۱	۴۶	۲۷۳۰	۲۱۵۴۷	۲۶۳۳۶	۱۵۷۱۰۹
۲۰۲۱	۳۶۶۹۴۱	۱۹۴۵۹	۱۷۱۹۸	۲۳۵۵۱	۲۳۰۳	۶۵۵	۲۸۴۵۸	۳۸۶۲۸	۲۰۳۵۰۴
۲۰۲۲	۳۲۸۲۵۴	۲۱۸۶۵	۱۷۴۴۴	۲۲۰۲۹	۶۰۲۶	۶۹۸۰۶۴	۲۸۲۷۷	۲۲۷۰۶	۱۸۱۲۸۲

جدول ۱۰-۱- ارزش صادرات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در کشورهای مختلف دنیا بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

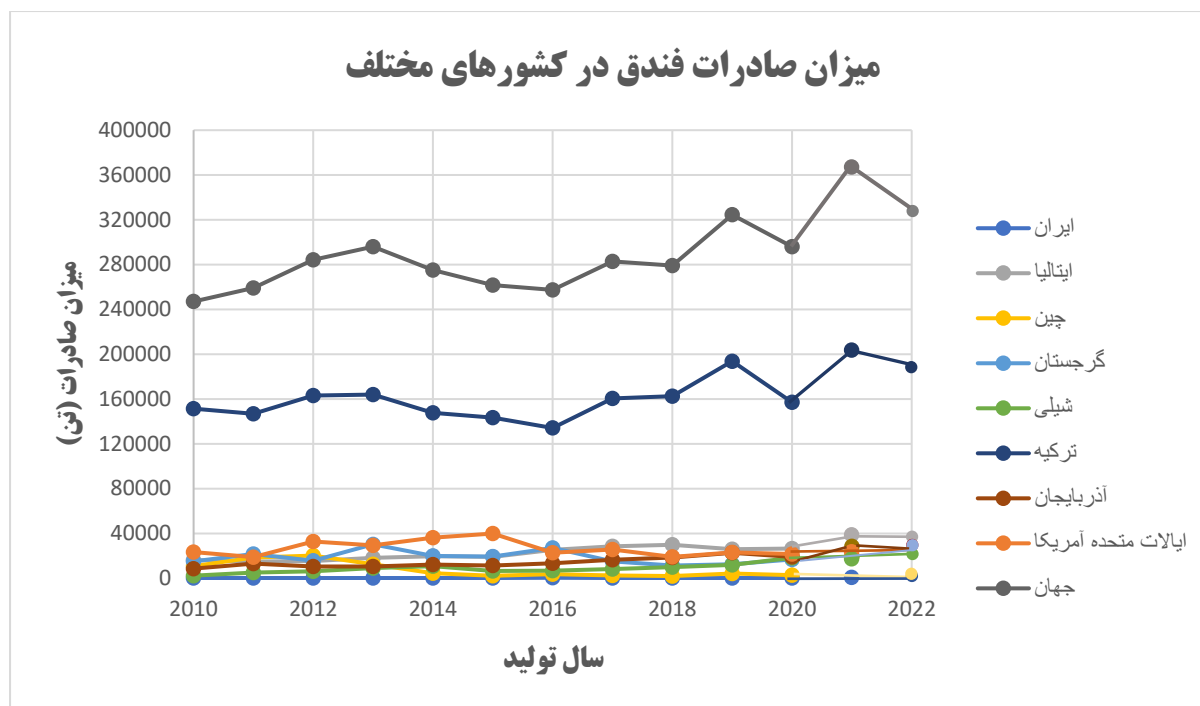
سال	جهان (هزار دلار)	آذربایجان (هزار دلار)	شیلی (هزار دلار)	گرجستان (هزار دلار)	ایران (هزار دلار)	چین (هزار دلار)	ایالات متحده آمریکا(هزار دلار)	ایتالیا (هزار دلار)	ترکیه (هزار دلار)
۲۰۱۰	۱۳۰۹۸۰۷	۳۵۲۷۸	۶۷۵۲	۶۴۰۱۱	۲۴۶	۲۹۶۰۲	۷۴۷۱۸	۹۷۳۶۶	۸۹۷۲۳۵
۲۰۱۱	۱۶۱۲۸۸۳	۵۷۲۴۴	۱۶۶۹۶	۱۲۹۹۲۰	۱۶۶	۵۵۳۲۲	۷۰۵۱۹	۱۰۸۲۱۸	۱۰۴۳۳۲۸
۲۰۱۲	۱۶۲۶۰۲۸	۴۵۹۳۳	۲۳۳۷۵	۸۳۵۸۸	۲۸۱	۵۳۰۳۰	۱۱۶۷۲۲	۱۰۸۳۸۲	۱۰۵۸۷۴۹
۲۰۱۳	۱۶۷۲۸۳۷	۴۵۱۵۶	۳۰۳۹۷	۱۶۶۶۳۰	۱۰۴	۳۶۰۰۷	۱۰۴۴۲۴	۱۲۲۰۲۳	۱۰۲۷۳۸۹
۲۰۱۴	۲۱۴۵۸۸۷	۶۸۷۹۲	۳۶۳۷۵	۱۸۳۳۴۹	۱۷۰	۱۳۲۸۹	۱۰۴۳۶۱	۱۸۷۹۶۹	۱۳۴۳۳۹۶
۲۰۱۵	۲۴۸۹۹۰۶	۸۰۳۲۲	۵۳۱۰۰	۱۷۶۲۰۷	۷۴	۵۲۲۷	۱۱۸۰۷۰	۲۰۹۶۲۱	۱۶۴۱۷۱۱
۲۰۱۶	۲۰۲۴۵۳۰	۸۳۸۴۰	۸۰۰۶۴	۱۷۸۵۹۱	۳۹۵	۱۰۸۵۱	۸۴۴۱۹	۲۳۶۵۸۴	۱۱۶۲۷۳۵
۲۰۱۷	۱۸۵۵۴۷۶	۸۵۷۷۱	۷۶۰۷۸	۸۲۲۴۸	۹۰۸	۷۲۴۱	۹۴۸۳۸	۲۴۸۸۹۹	۱۰۷۱۰۹۲
۲۰۱۸	۱۶۶۱۶۱۱	۹۴۱۶۱	۷۳۰۹۱	۵۷۲۶۶	۱۸۹	۵۰۰۲	۶۸۷۶۴	۲۵۹۰۳۴	۹۳۷۱۲۳
۲۰۱۹	۲۰۱۳۰۲۲	۱۲۵۶۲۲	۸۷۳۳۵	۶۳۳۴۳	۵۴۵	۱۰۳۰۶	۹۲۹۰۵	۱۹۶۸۰۵	۱۲۴۷۷۰۸
۲۰۲۰	۲۰۲۴۷۷۹	۱۱۶۳۳۵	۱۵۳۶۲۸	۹۱۱۴۱	۲۰۱	۶۱۲۹	۹۸۲۲۷	۲۲۵۲۴۹	۱۱۱۲۵۴۰
۲۰۲۱	۲۴۰۰۳۳۴	۱۱۱۷۸۸	۱۵۳۹۹۹	۱۱۵۱۵۰	۴۲	۱۵۴۶	۱۴۴۸۹۸	۳۴۸۱۱۱	۱۲۹۸۷۴۷
۲۰۲۲	۱۸۱۱۸۹۸	۱۱۰۶۴۳	۱۲۰۶۵۶	۹۶۷۰۰	۱۲	۱۶۲۸	۱۴۳۲۵۲	۱۷۶۹۷۲	۹۷۱۸۰۵

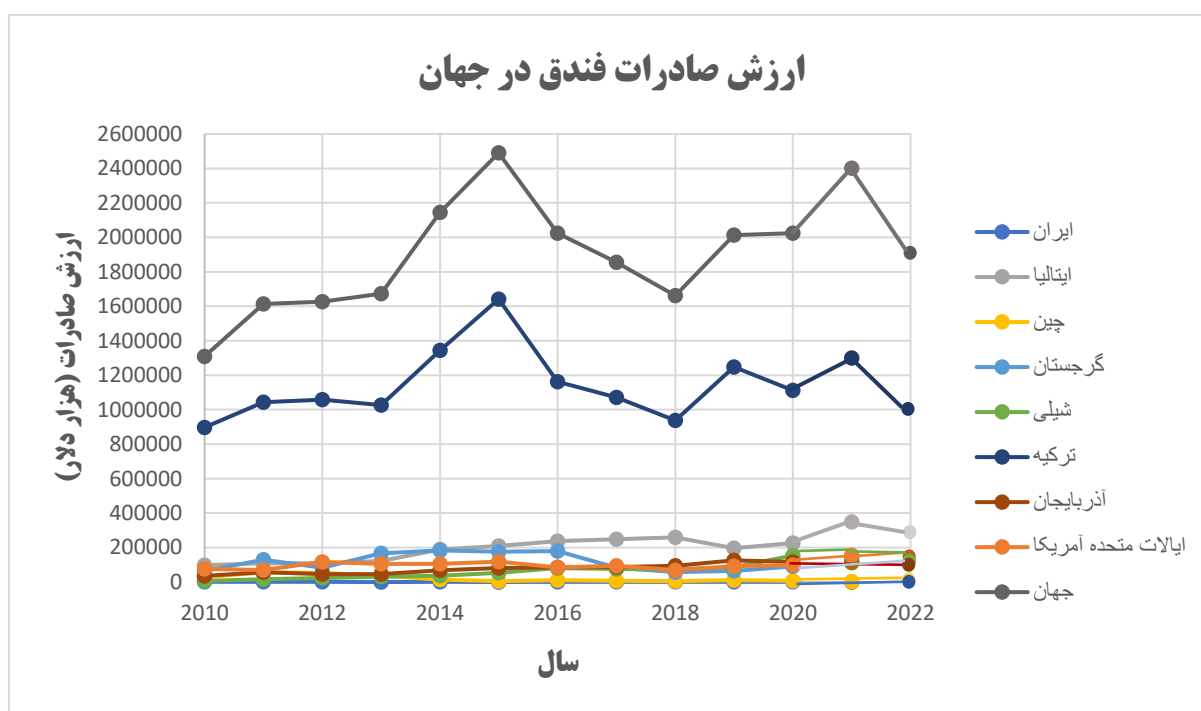
شکل ۱-۱۱- روند میزان صادرات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در جهان بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت (FAO

شکل ۱-۱۲- روند ارزش صادرات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در جهان بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت (FAO

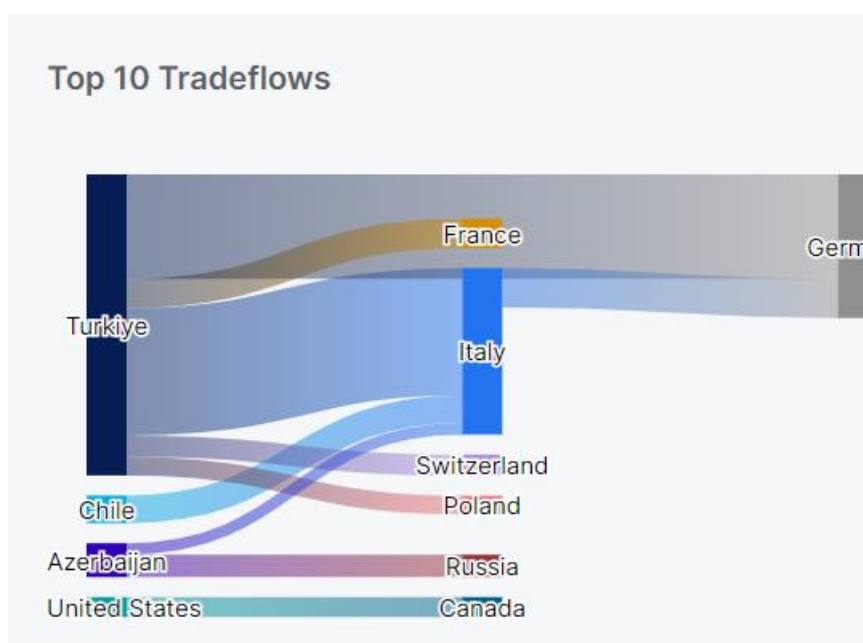
شکل ۱-۱۳- روند میزان صادرات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در کشورهای مختلف بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

شکل ۱-۱۴- روند ارزش صادرات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در جهان و کشورهای مختلف بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

در شکل (۱-۱۵) روند جریان تجاری ده کشور برتر دنیا در سال ۲۰۲۲ نشان داده شده است، به همین منظور در جدول (۱-۱۱) داده های دقیق در تبادلات این کشورها آورده شده است. که عدم حضور ایران در جمع ده کشور برتر با توجه به اینکه از منظر تولید هشتمین کشور دنیا می باشد، کاملاً مشخص می باشد، که عمده دلیل آن، تحریم و بالا بودن قیمت فندق ایران در مقایسه با سایر کشورها می باشد که در ادامه به آن پرداخته خواهد شد. منحنی به خوبی نشان دهنده ارتباط مناسب و زیاد کشورهای فرانسه، آلمان و ایتالیا به عنوان سه کشور برتر در واردات فندق ترکیه است که دلیل این امر نیز وجود صنایع غذایی در ارتباط با فندق در این کشورها می باشد.

ارزش تجاری فندق در سال ۲۰۲۲، ۱.۷ میلیارد دلار می باشد که نسبت به سال قبل ۲۲.۷ درصد کاهش داشته است. کشور ترکیه با ۹۶۹.۳ میلیون دلار و سهم ۵ درصدی از کل ارزش تجاری ترکیه، بیشترین سهم را داشته و کشورهای ایتالیا و شیلی در رتبه های بعدی قرار دارند.

شکل ۱-۱۵- روند جریان تجاری ده کشور برتر دنیا در سال ۲۰۲۲ (منبع: سایت tridge)

جدول ۱-۱۱- ده تبادل اصلی فندق بین کشورها در بازار جهانی (منبع: سایت tridge)

	Exporter	Export Value							
		2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	World	\$2.3B	\$1.9B	\$1.8B	\$1.6B	\$1.9B	\$1.9B	\$2.2B	\$1.7B
1	Turkiye	\$1.6B	\$1.2B	\$1.1B	\$934.8M	\$1.2B	\$1.1B	\$1.3B	\$969.3M
2	Italy	\$202.4M	\$233.9M	\$246.5M	\$256.6M	\$199.6M	\$220.7M	\$342.9M	\$175.5M
3	Chile	\$23.1M	\$79.1M	\$75.6M	\$72.9M	\$87.1M	\$150.3M	\$153.8M	\$120.2M
4	Azerbaijan	\$90.3M	\$104.9M	\$114.4M	\$93.5M	\$124.2M	\$113.6M	\$108.8M	\$106.3M
5	Georgia	\$173.1M	\$173.7M	\$79.5M	\$55.1M	\$56.7M	\$82.2M	\$94.9M	\$80.5M
6	Germany	\$58.9M	\$56.1M	\$43.9M	\$40.4M	\$43.8M	\$54.9M	\$55.7M	\$48.2M
7	Netherlands	\$40.8M	\$33.8M	\$50.9M	\$42.5M	\$50.1M	\$50.3M	\$49.0M	\$44.1M
8	United States	\$18.1M	\$5.3M	\$8.6M	\$9.5M	\$10.2M	\$16.7M	\$30.0M	\$71.4M
9	Czechia	\$15.8M	\$12.6M	\$10.4M	\$7.3M	\$10.0M	\$16.8M	\$11.5M	\$7.5M
10	United Arab Emirates	\$1.1M	\$583.4K	\$504.3K	\$965.3K	\$4.6M	\$1.6M	\$9.0M	-

در جداول (۱-۱۲) و (۱-۱۳) روندهای جریان تجاری فندق در بین کشورها آورده شده است. نکته مهم در جداول ذکر شده، پیدا نمودن بازارهای جدید توسط کشورهای برتر تولید کننده می باشد، به همین دلیل کشورهای ترکیه و آمریکا، میزان صادرات خود به کشورهای برتر وارد کننده همچون فرانسه، ایتالیا و آلمان را کاهش داده و سهم بازارهای جدید همچون مکزیک و لیبی را افزایش داده اند. بطوریکه ارزش صادرات ترکیه به لیبی، ترکیه به الجزایر و آمریکا به مکزیک در ۵ سال اخیر به ترتیب ۳۴۵.۱۶٪، ۴۴۸۷.۹۳٪ و ۳۴۴۹۷۲.۲۱٪ افزایش داشته است که نشان دهنده اهمیت پیدا نمودن بازار جدید برای صادرات می باشد.

از طرف دیگر، کشورهای برتر تولید کننده نیز همچون آلمان، برای تامین نیاز خود، از ظرفیت کشورهای دیگر تولید کننده همچون شیلی استفاده می نمایند، بطوریکه در ۳ سال اخیر ارزش تجاری صادرات فندق از شیلی به آلمان ۵۳۴۸.۶۱٪ افزایش را نشان می دهد.

جدول ۱- ۱۲- جریان های تجاری مهم صنعت فندق بین کشورها در بازار جهانی (منبع: سایت tridge)

Rank	Trade Flow	Export Value 2022, USD	Share in Export 2022	1-Year Growth in Export Value 2021-2022	3-Year Growth in Export Value 2019-2022	5-Year Growth in Export Value 2017-2022
1	France to Italy	\$24.93M	1.50%	-33.13%	-28.68%	-39.09%
2	Brazil to Turkiye	\$24.53M	1.48%	-22.16%	-10.26%	+36.19%
3	Poland to Italy	\$22.50M	1.36%	-50.17%	+58.72%	+44.28%
4	Germany to Georgia	\$22.11M	1.33%	-16.50%	+94.55%	+54.14%
5	Germany to Chile	\$20.64M	1.25%	-53.95%	+5348.61%	
6	Canada to Turkiye	\$20.25M	1.22%	-33.50%	-63.74%	-73.21%
7	China to Turkiye	\$19.89M	1.20%	-25.40%	-2.90%	-2.43%
8	Germany to Azerbaijan	\$19.50M	1.18%	+14.79%	-6.86%	+2.34%
9	Netherlands to Turkiye	\$18.73M	1.13%	-33.06%	-12.99%	-20.57%
10	Russia to Turkiye	\$18.30M	1.10%	-3.87%	+33.57%	+75.60%

جدول ۱- ۱۳- ادامه جریان های تجاری مهم صنعت فندق بین کشورها در بازار جهانی (منبع: سایت tridge)

Rank	Trade Flow	Export Value 2022, USD	Share in Export 2022	1-Year Growth in Export Value 2021-2022	3-Year Growth in Export Value 2019-2022	5-Year Growth in Export Value 2017-2022
1	Spain to Turkiye	\$15.56M	0.94%	-21.32%	-22.04%	+20.32%
2	Italy to Georgia	\$15.07M	0.91%	-8.81%	+27.39%	-21.32%
3	Libya to Turkiye	\$14.96M	0.90%	+12.57%	+145.62%	+345.16%
4	Mexico to United States	\$14.95M	0.90%	+13.86%		+344972.21%
5	Germany to Netherlands	\$14.71M	0.89%	-15.12%	-44.93%	-43.68%
6	Australia to Turkiye	\$14.04M	0.85%	-27.39%	-34.88%	-27.31%
7	United States to Turkiye	\$12.81M	0.77%	-37.15%	-55.55%	-51.04%
8	Mexico to Chile	\$10.84M	0.65%	-11.97%		
9	Canada to Chile	\$10.78M	0.65%	-46.55%		
10	Algeria to Turkiye	\$10.76M	0.65%	+8.96%	+363.39%	+4487.93%

در جدول (۱-۱۴) و (۱-۱۵) به ترتیب میزان و ارزش واردات فندق (مجموع پوست کنده و با پوست)^۲ در جهان و کشورهای مختلف بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ آورده شده است. میزان و ارزش واردات فندق در جهان در سال ۲۰۲۲، به ترتیب با افزایش ۲.۱ و کاهش ۱۶.۶ درصدی به ۳۳۰۰۸۳ تن و ۱۸۳۰۲۵۷ هزار دلار (یعنی ۵.۵۴ دلار به ازای هر کیلو) بوده که کشور ایتالیا با ۷۴۴۸۹ تن و ارزش ۴۴۶۹۱۶ هزار دلار (یعنی ۶ دلار به ازای هر کیلو) بیشترین مقدار و ارزش واردات فندق را به خود اختصاص داده است و ایتالیا با فاصله اندک در رتبه بعدی این جدول از لحاظ ارزش بازار قرار دارد، هر چند میزان واردات کشور ایتالیا بالاتر می باشد، اما قیمت خرید آن پایین تر می باشد. همچنین روند این واردات در جهان و کشورهای مختلف در شکل های (۱-۱۶) تا (۱-۱۷) آورده شده است، که روند منحنی در جهان در سال های اخیر به دلیل حجم بالای فندق پوست کنده نسبت به با پوست، مشابه روند واردات فندق پوست کنده می باشد. نمودارها و آمار نشان دهنده بالا بودن میزان واردات در کشورهای ایتالیا و آلمان در بخش فندق پوست کنده می باشد، که با توجه به وجود شرکت فررو که یکی از بزرگترین شرکت های مصرف کننده فندق در دنیا می باشد و شرکتهای بزرگ شکلات سازی آلمان، این امر کاملاً طبیعی است. از طرف دیگر در بخش فندق با پوست کشور چین بیشترین میزان و ارزش واردات را به خود اختصاص می دهد.

^۲ Hazelnuts, shelled+ Hazelnuts, with shell

جدول ۱-۱۴- میزان واردات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در کشورهای مختلف دنیا بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

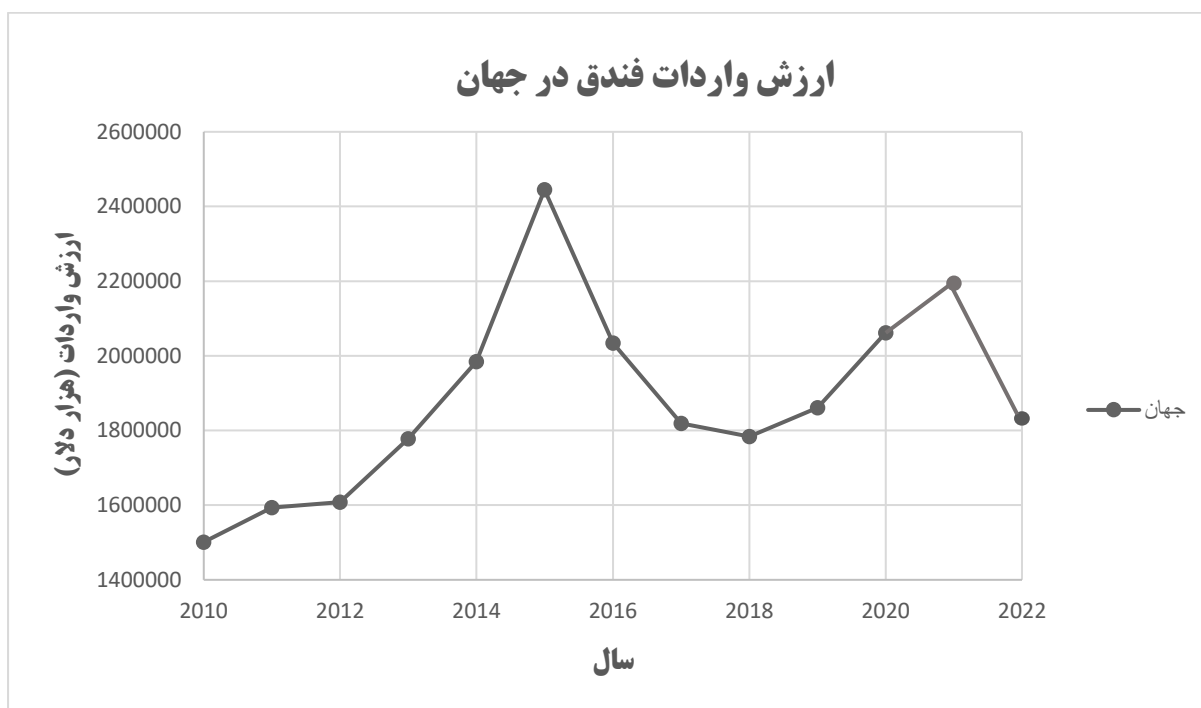
سال	جهان (تن)	کانادا (تن)	لهستان (تن)	آلمان (تن)	فرانسه (تن)	ایران (تن)	چین (تن)	ایالات متحده آمریکا(تن)	ایتالیا (تن)	ترکیه (تن)
۲۰۱۰	۲۶۳۹۸۷	۱۰۴۳۱	۲۴۳۵	۷۰۴۳۳	۲۱۴۰۴	۴۰	۲۰۲۷۸	۳۸۲۱	۳۴۹۹۳	۴۹۸
۲۰۱۱	۲۵۲۶۷۸	۱۱۳۹۲	۲۲۱۰	۶۲۴۵۰	۲۰۰۵۸	۰	۱۴۸۲۹	۴۰۷۸	۳۷۴۸۸	۱۵۴۱
۲۰۱۲	۲۵۸۳۵۶	۱۴۳۴۱	۱۹۰۴	۵۴۶۸۳	۲۰۳۳۳	۰	۱۹۵۱۵	۴۵۹۰	۳۱۸۱۶	۸۰۷
۲۰۱۳	۲۸۹۰۴۸	۱۲۲۳۵	۲۴۷۲	۶۷۷۴۲	۲۰۴۹۳	۱۷	۱۶۵۶۰	۵۸۶۲	۴۴۲۵۵	۱۹۴۰
۲۰۱۴	۲۴۹۲۱۰	۱۳۲۲۷	۲۱۲۷	۵۸۶۸۲	۲۰۸۳۸	۰	۷۲۲۶	۴۳۱۷	۴۷۲۴۹	۱۱۵۴
۲۰۱۵	۲۳۷۹۴۱	۱۲۵۶۴	۱۸۱۴	۶۵۱۸۶	۲۰۴۶۸	۲۹۱	۵۷۸۶	۲۵۵۷	۴۷۱۵۳	۱۶۸۴
۲۰۱۶	۲۳۸۲۱۸	۱۲۹۳۳	۲۹۲۲	۶۳۸۹۷	۲۲۳۲۲	۰	۸۷۵۱	۳۱۶۶	۴۷۴۹۲	۱۵۹۰
۲۰۱۷	۲۵۱۱۵۶	۱۱۶۴۹	۴۰۱۰	۶۵۹۳۵	۲۳۹۱۵	۰	۷۷۰۷	۳۵۰۶	۴۶۰۴۳	۲۲۳۱
۲۰۱۸	۲۸۵۹۳۲	۱۳۷۶۲	۱۳۹۴۰	۶۶۵۲۶	۲۵۶۵۹	۲۰۰	۱۱۰۴۹	۶۰۲۹	۵۱۹۰۵	۳۶۷۲
۲۰۱۹	۳۰۲۵۷۷	۱۳۰۱۸	۵۹۳۱	۶۶۳۷۹	۲۳۶۹۳	۶۷۳	۲۳۸۱۰	۵۷۱۱	۶۳۴۳۲	۲۰۳۸
۲۰۲۰	۲۹۸۶۱۶	۱۴۷۹۵	۴۷۲۳	۷۰۱۳۹	۲۳۴۳۶	۱۴۸	۱۴۸۷۰	۴۲۱۳	۶۹۲۳۸	۱۴۵۲
۲۰۲۱	۳۲۳۴۳۸	۱۵۵۱۵	۶۲۴۳	۷۶۸۸۰	۲۲۷۱۴	۱۱۱۸	۱۸۷۹۲	۳۳۷۶	۶۷۶۳۷	۱۹۵۹
۲۰۲۲	۳۳۰۰۸۳	۱۴۶۰۱	۵۴۶۹	۷۴۴۸۹	۲۳۱۰۶	۱۲۵۷	۲۲۵۲۹	۲۸۴۹۰۶	۷۵۴۹۳	۲۰۵۲

جدول ۱-۱۵- ارزش واردات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در کشورهای مختلف دنیا بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

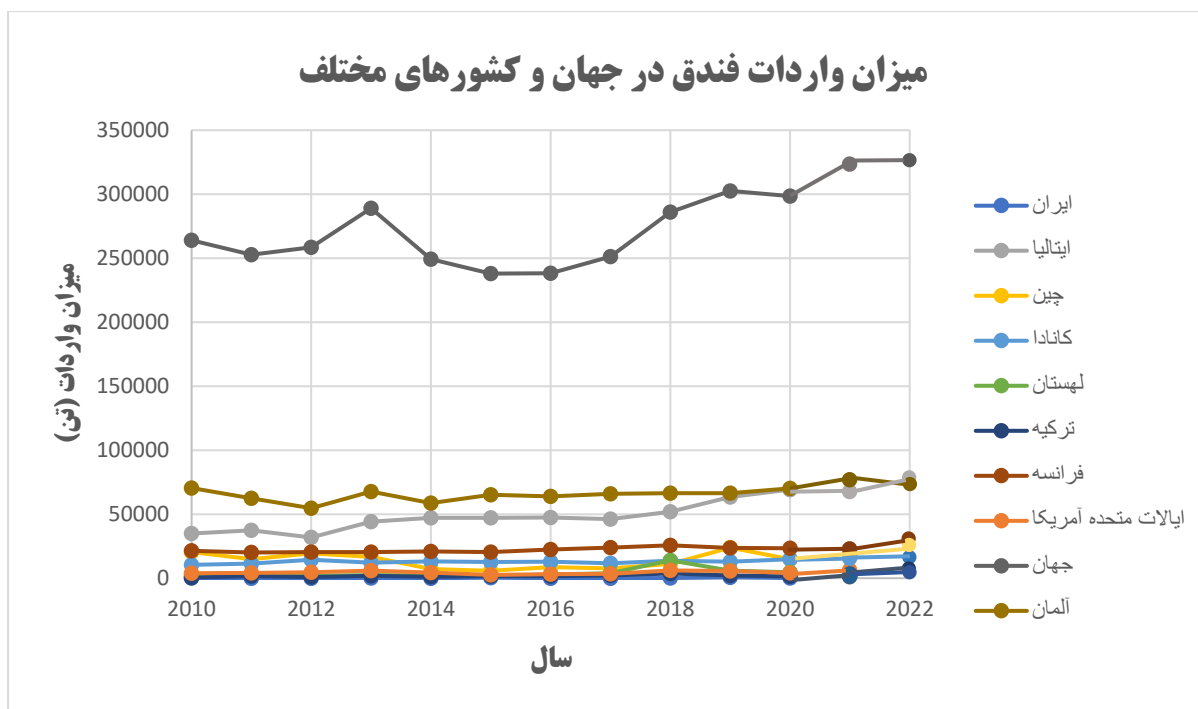
سال	جهان (هزار دلار)	کانادا (هزار دلار)	لهستان (هزار دلار)	آلمان (هزار دلار)	فرانسه (هزار دلار)	ایران (هزار دلار)	چین (هزار دلار)	ایالات متحده آمریکا(هزار دلار)	ایتالیا (هزار دلار)	ترکیه (هزار دلار)
۲۰۱۰	۱۵۰۱۲۳۴	۶۹۲۲۰	۱۵۰۱۵	۴۵۱۶۱۵	۱۳۷۱۵۲	۸۰	۶۳۰۴۹	۲۲۵۴۹	۲۱۴۸۷۹	۳۲۱۲
۲۰۱۱	۱۵۹۳۶۸۸	۸۱۷۹۶	۱۶۴۷۱	۴۴۳۷۸۵	۱۳۸۰۱۵	۰	۵۰۳۲۹	۲۳۶۲۵	۲۴۶۶۹۶	۱۰۹۰۶
۲۰۱۲	۱۶۰۸۲۸۵	۱۰۵۹۹۱	۱۳۰۷۰	۳۸۴۷۷۱	۱۴۷۶۰۳	۰	۶۶۸۷۷	۲۴۷۱۹	۲۱۲۳۱۷	۵۵۱۳
۲۰۱۳	۱۷۷۸۲۵۰	۹۹۹۹۵	۱۶۲۱۹	۴۸۲۸۹۴	۱۳۲۶۹۷	۱۱۰	۶۱۷۷۳	۳۳۰۳۲	۳۰۰۳۳۷	۱۱۸۴۵
۲۰۱۴	۱۹۸۴۴۰۷	۱۱۵۸۲۲	۲۰۱۷۹	۵۰۸۲۵۰	۱۶۷۴۸۱	۰	۳۲۴۱۶	۲۹۸۴۵	۳۶۷۵۴۶	۱۰۳۰۶
۲۰۱۵	۲۴۴۴۵۴۲	۱۴۶۳۱۳	۲۰۷۴۸	۷۰۸۷۸۱	۲۴۱۳۳۱	۲۴۳۸	۳۲۲۴۹	۲۲۱۸۸	۴۶۵۸۸۱	۲۱۴۵۲
۲۰۱۶	۲۰۳۴۴۵۷	۱۱۲۶۴۸	۲۶۱۹۸	۵۶۰۶۵۱	۲۰۴۵۰۰	۰	۵۶۳۳۱	۲۸۹۳۱	۴۲۹۶۴۶	۱۵۶۱۷
۲۰۱۷	۱۸۱۸۹۶۹	۸۸۳۴۹	۳۴۳۶۹	۵۰۱۲۵۴	۱۸۷۵۵۴	۰	۴۵۵۷۷	۲۵۸۴۱	۳۳۳۴۲۷	۱۸۵۱۲
۲۰۱۸	۱۷۸۴۰۰۴	۸۸۵۵۱	۹۳۴۷۸	۴۳۴۲۴۴	۱۸۱۹۱۵	۹۱۰	۴۴۰۳۸	۳۸۲۴۰	۳۱۱۸۱۴	۲۲۵۴۲
۲۰۱۹	۱۸۶۱۲۱۷	۹۳۷۱۴	۴۳۲۳۲	۴۲۷۷۵۰	۱۶۷۰۰۵	۴۵۲۴	۸۱۸۹۱	۳۷۵۰۵	۳۹۱۶۳۰	۱۲۵۶۳
۲۰۲۰	۲۰۶۱۶۹۷	۱۱۸۴۱۸	۴۳۲۶۵	۵۱۳۲۷۱	۱۸۵۴۱۹	۱۰۰۲	۵۷۶۵۶	۳۱۰۸۷	۴۷۸۹۲۶	۱۰۴۳۱
۲۰۲۱	۲۱۹۴۶۳۲	۱۲۰۶۳۱	۶۶۰۰۷	۵۸۱۰۷۶	۱۶۷۶۳۱	۶۹۴۵	۹۱۱۲۳	۲۳۷۴۷	۴۲۰۲۱۲	۱۳۴۴۰
۲۰۲۲	۱۸۳۰۲۵۷	۹۶۴۹۳	۴۳۶۶۷	۴۴۶۹۱۶	۱۳۱۵۰۷	۶۶۵۹	۸۳۲۰۳	۱۸۶۱۱	۳۷۴۲۹۰	۱۶۷۵۷

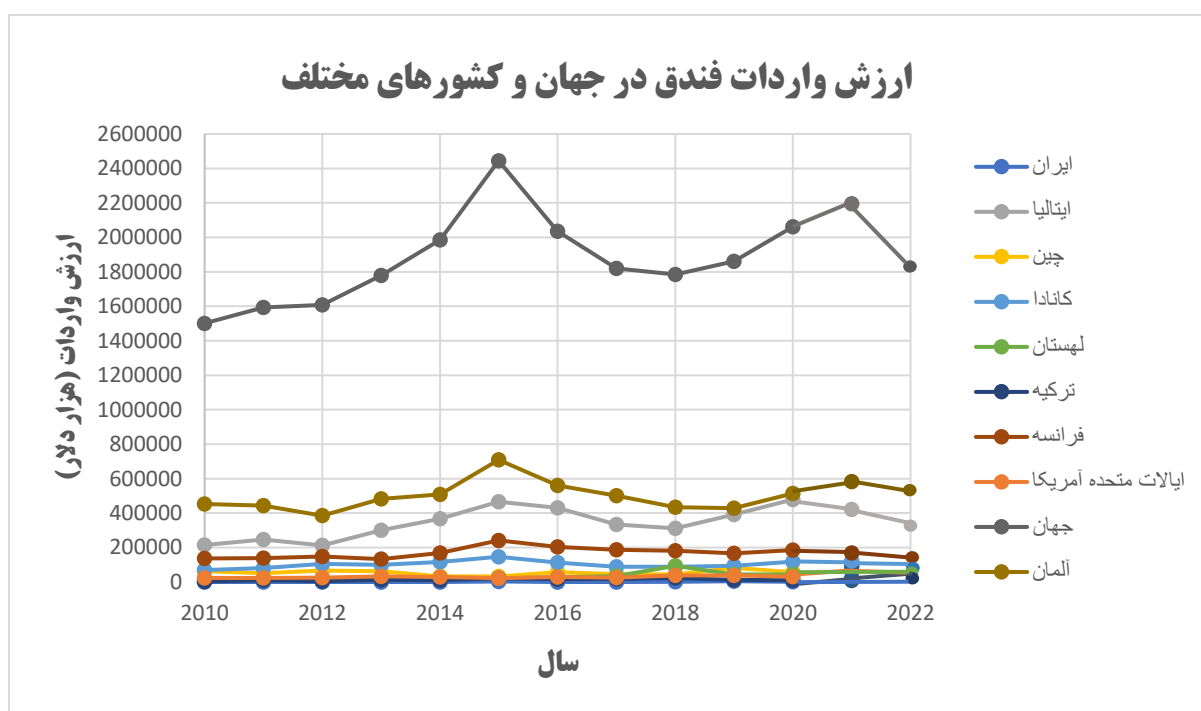
شکل ۱-۱۶- روند میزان واردات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در جهان بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت (FAO)

شکل ۱-۱۷- روند ارزش واردات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در جهان بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت (FAO)

شکل ۱- ۱۸- روند میزان واردات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در کشورهای مختلف بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

شکل ۱- ۱۹- روند ارزش واردات فندق (مجموع با پوست و پوست کنده) در جهان و کشورهای مختلف بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

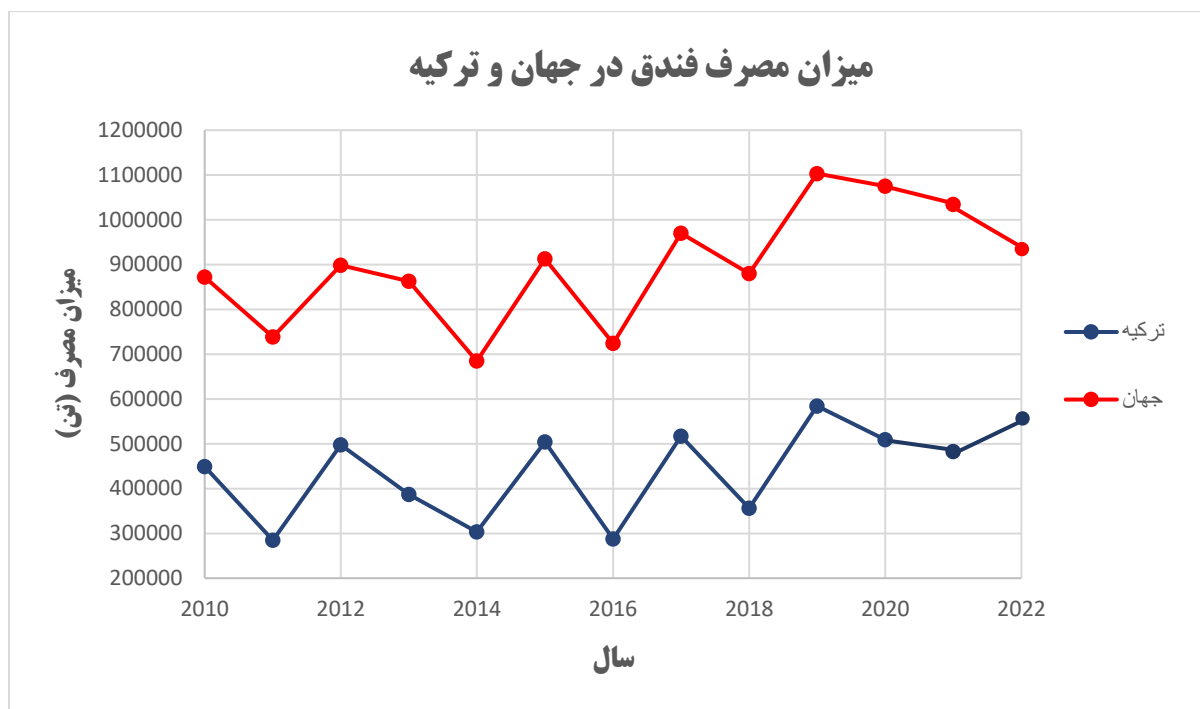
در مورد مصرف فندق در جهان، می بایست میزان تولید را از میزان صادرات کم نمود و سپس با میزان واردات جمع بست تا میزان مصرف فندق در جهان و کشورهای مختلف مشخص شود. با محاسبه به روش بیان شده، در جدول (۱-۱۶) مصرف فندق در جهان و برخی از کشورها آورده شده است. با توجه به داده‌های محاسبه شده، میزان مصرف فندق در جهان در سال ۲۰۲۲، با کاهش حدود ۱۱.۸ درصدی در مقایسه با سال ۲۰۲۱، به ۹۱۲۰۴۷ تن رسیده که کشورهای ترکیه، ایتالیا و آلمان بیشترین مصرف سهم در مصرف جهانی را به خود اختصاص داده‌اند.

همچنین در شکل‌های (۱-۲۰) و (۱-۲۱) روند مصرف فندق در جهان، ترکیه و کشورهای دیگر آورده شده است، که با توجه به نمودارها روند مصرف فندق در جهان در حال کاهش نسبی می باشد. با توجه به اینکه فندق کاربردهای بسیار زیادی در صنایع شکلات سازی دارد و از آنجایی که بزرگترین کارخانجات شکلات سازی دنیا که محصولات بر پایه فندق همچون شکلات نوتلا، شکلات کیندر و ... تولید می نمایند، در کشورهای با مصرف بالای فندق قرار دارند، می توان به این نتیجه رسید که عمده مصرف فندق در صنایع شکلات سازی می باشد.

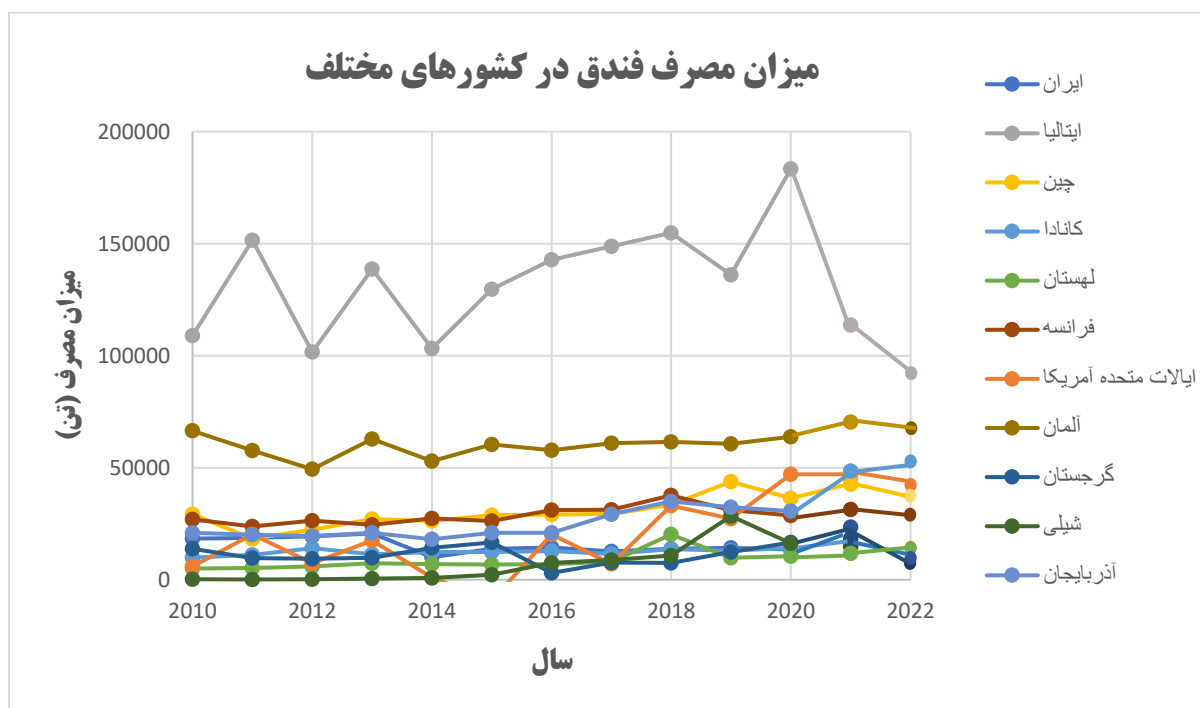
ایتالیا با کاهش حدود ۹۵۰۰۰ تن مصرف در سال ۲۰۲۲ نسبت به ۲۰۲۰، بیشترین میزان کاهش مصرف فندق را داشته است که کاهش میزان تولید این کشور در این امر تاثیرگذار می باشد. در واقع تولید ایتالیا در سال ۲۰۲۲، حدود ۳۱ درصد نسبت به سال ۲۰۲۰ کاهش یافته است.

جدول ۱-۱۶- میزان مصرف فندق در کشورهای مختلف در سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۱

سال کشور	۲۰۱۰	۲۰۱۱	۲۰۱۲	۲۰۱۳	۲۰۱۴	۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۷	۲۰۱۸	۲۰۱۹	۲۰۲۰	۲۰۲۱	۲۰۲۲
جهان (تن)	۸۷۱۷۳۴	۷۳۸۴۴۳	۸۹۸۵۰۹	۸۶۲۵۲۹	۶۸۴۵۲۰	۹۱۲۴۷۶	۷۲۴۱۶۰	۹۶۹۶۳۲	۸۸۰۱۷۸	۱۱۰۳۱۵۷	۱۰۷۴۹۴۲	۱۰۳۳۶۱۵	۹۱۲۰۴۷
ترکیه (تن)	۴۴۹۲۸۵	۲۸۴۶۶۰	۴۹۷۸۵۷	۳۸۶۹۴۱	۳۰۳۵۰۹	۵۰۴۳۰۱	۲۸۷۴۶۹	۵۱۶۷۷۵	۳۵۶۱۸۲	۵۸۴۳۴۴	۵۰۹۳۴۳	۴۸۲۴۵۶	۵۸۳۷۱۹
ایتالیا (تن)	۱۰۸۹۷۲	۱۵۱۵۹۴	۱۰۱۶۳۳	۱۳۸۶۵۹	۱۰۳۲۳۷	۱۲۹۶۷۰	۱۴۲۷۸۱	۱۴۸۷۹۹	۱۵۴۸۰۰	۱۳۶۱۰۹	۱۸۳۴۶۲	۱۱۳۴۸۰	۸۸۰۴۰
آمریکا (تن)	۵۹۰۱	۲۰۱۷۴	۷۳۰۳	۱۷۴۴۱	۸۹۰	۹۱۷۹	۲۰۲۷۷	۷۰۴۲	۳۳۱۳۹	۲۷۱۸۳	۴۷۰۷۶	۴۵۲۲۸	۴۲۰۶۲
چین (تن)	۲۹۱۶۴	۱۸۲۸۰	۲۲۳۳۱	۲۷۱۳۵	۲۶۲۶۴	۲۸۸۱۵	۲۹۰۲۲	۲۹۳۷۱	۳۳۵۲۲	۴۳۷۴۴	۳۶۴۰۳	۴۲۵۶۰	۳۸۰۷۴
ایران (تن)	۱۸۳۷۴	۱۸۶۹۱	۱۹۴۲۵	۲۰۶۳۴	۱۰۰۴۷	۱۳۷۵۸	۱۴۳۵۵	۱۲۶۳۹	۱۳۸۵۳	۱۴۲۱۳	۱۳۵۰۹	۱۴۷۰۷	۱۳۷۵۷
گرجستان (تن)	۱۳۷۸۳	۹۵۹۸	۹۴۰۴	۹۸۵۴	۱۴۲۶۰	۱۶۵۹۴	۳۰۴۱	۷۶۵۰	۷۵۶۳	۱۲۳۱۶	۱۶۶۱۴	۲۳۴۴۰	۱۱۵۴۶
شیلی (تن)	۱۶۷	۱۰۱	۲۲۰	۴۳۶	۷۳۹	۲۲۶۴	۷۴۵۴	۸۷۸۷	۱۰۷۷۸	۲۸۴۲۷	۱۶۱۹۲	۱۸۲۷۱	۴۵۲۹۱
آذربایجان (تن)	۲۰۹۳۱	۲۰۰۳۱	۱۹۴۴۶	۲۰۸۶۸	۱۸۰۴۵	۲۰۹۰۵	۲۰۹۰۳	۲۹۲۳۰	۳۴۹۳۶	۳۳۳۲۹	۳۰۶۳۹	۴۸۴۱۱	۵۰۳۵۷
فرانسه (تن)	۲۶۹۴۰	۲۳۷۶۸	۲۶۳۸۶	۲۴۵۲۸	۲۷۳۵۵	۲۶۲۳۹	۳۱۰۶۵	۳۱۲۵۰	۳۷۶۴۱	۳۱۱۳۵	۲۸۵۸۸	۳۱۳۱۳	۲۹۴۷۳
آلمان (تن)	۶۶۴۵۶	۵۷۷۲۴	۴۹۳۴۵	۶۲۷۴۴	۵۲۸۸۰	۶۰۳۱۶	۵۷۸۶۹	۶۰۹۶۵	۶۱۵۷۴	۶۰۶۵۰	۶۳۸۰۵	۷۰۳۱۲	۶۷۹۶۸
لهستان (تن)	۵۰۰۷	۵۱۹۷	۵۸۹۸	۷۳۷۲	۶۹۹۳	۶۷۹۶	۶۸۶۲	۸۱۰۷	۲۰۱۷۱	۹۷۳۷	۱۰۵۷۵	۱۱۷۲۹	۱۲۹۶۵
کانادا (تن)	۹۸۸۶	۱۱۰۶۴	۱۴۰۷۲	۱۱۳۸۸	۱۲۳۶۹	۱۲۲۹۳	۱۲۸۵۹	۱۱۴۷۵	۱۳۵۷۹	۱۲۹۱۴	۱۴۲۲۸	۱۵۲۸۱	۱۴۴۵۲

شکل ۱-۲۰- روند میزان مصرف فندق در کشور ترکیه و جهان بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

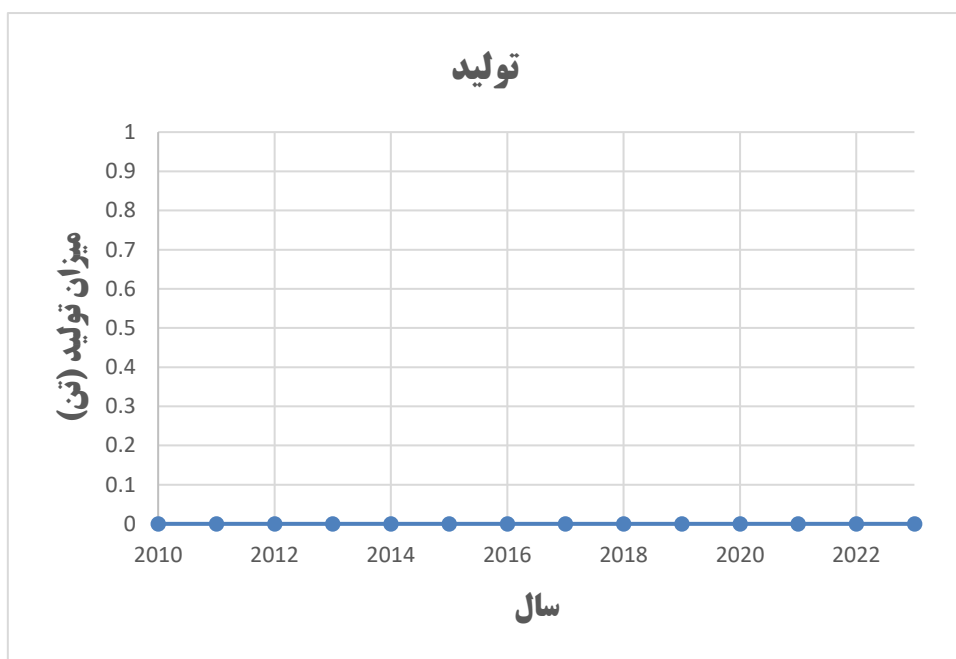
شکل ۱-۲۱- روند میزان مصرف فندق در کشورهای مختلف بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۲ (منبع: سایت FAO)

۲-۱- اندازه گیری بازار و بررسی وضعیت بازار کشور روسیه

۱. تولید

اطلاعات دقیقی درباره میزان تولید فندق در روسیه بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ در دسترس نیست. با این حال، بر اساس داده‌های موجود، تولید فندق در روسیه محدود است و این کشور بخش عمده‌ای از نیاز خود را از طریق واردات تأمین می‌کند.

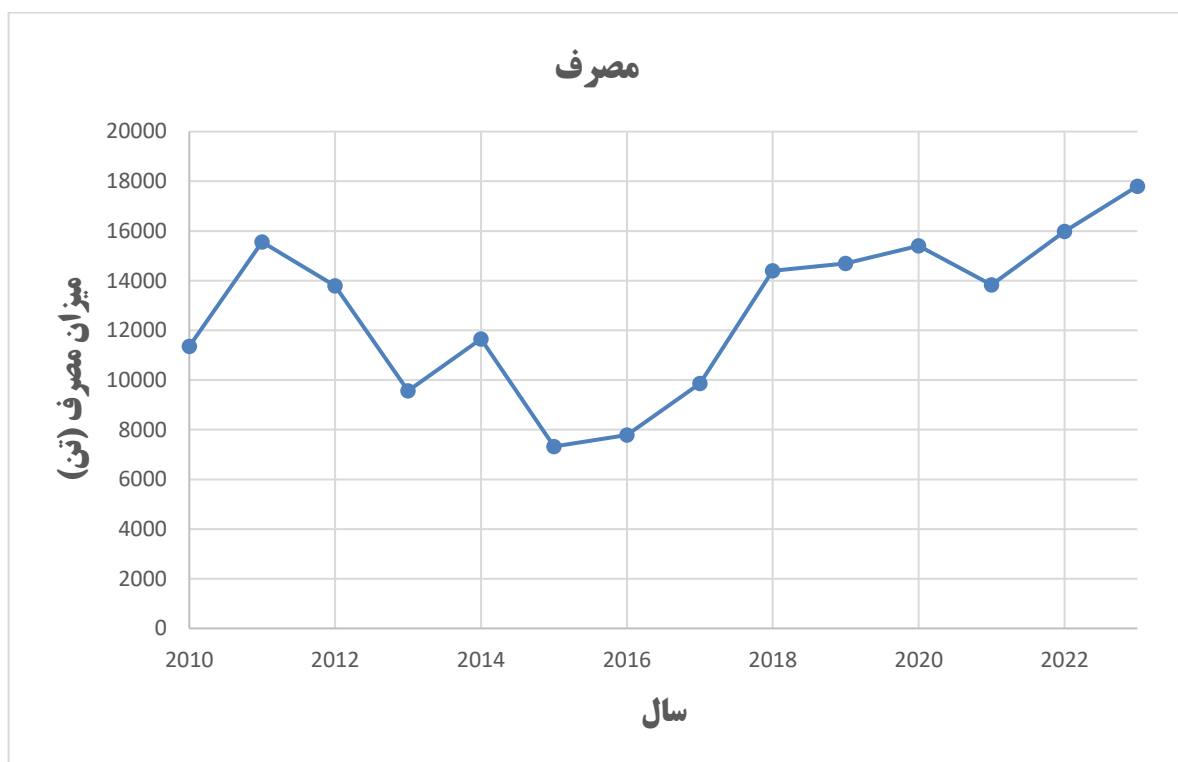
با توجه به شرایط اقلیمی و جغرافیایی روسیه، تولید فندق در این کشور به صورت محدود انجام می‌شود و بخش عمده‌ای از نیاز بازار داخلی از طریق واردات، به ویژه از کشورهایی مانند ترکیه، آذربایجان و گرجستان، تأمین می‌شود.

شکل ۱-۲۲- روند میزان تولید فندق در کشور روسیه بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ (منبع: سایت FAO)

۲. مصرف

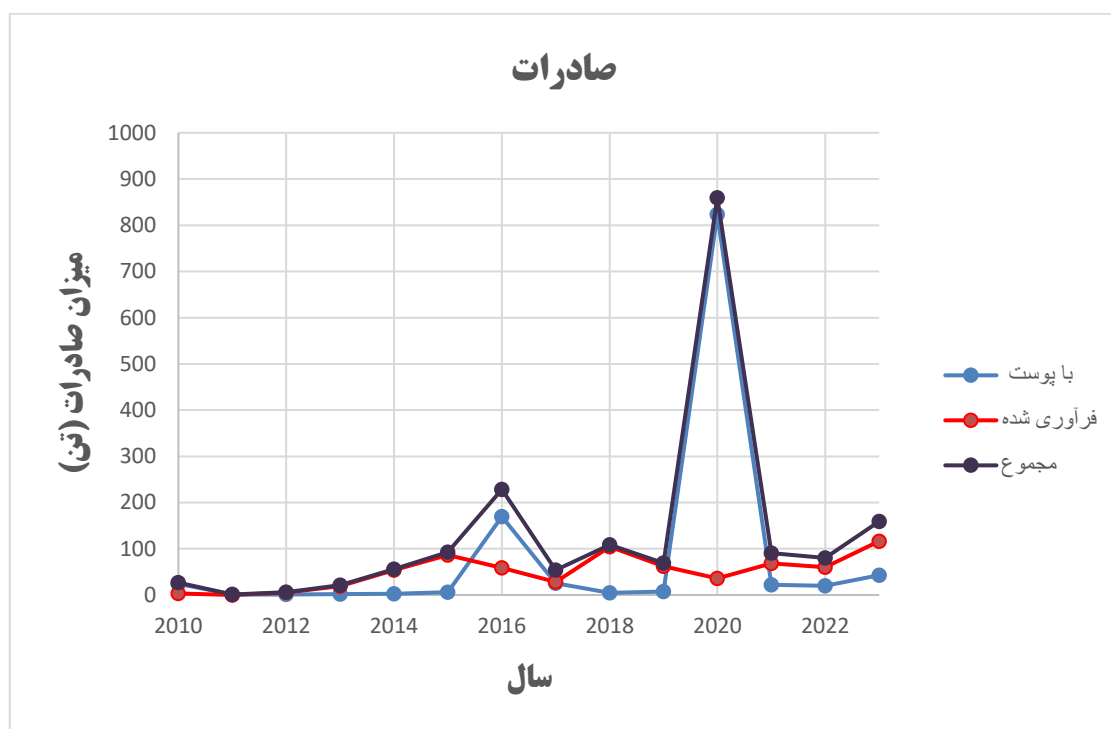
سرانه مصرف فندق در کشور روسیه بالا ارزیابی می شود. در شکل (۱-۲۳) روند مصرف فندق این کشور بین سال های ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ آورده شده است. میزان مصرف در سال ۲۰۲۳، ۱۷۸۰۵ تن فندق بوده است که با توجه به در دسترس نبودن آمار تولید، میزان مصرف واقعی در این کشور بالاتر از این مقدار است. در سال ۲۰۲۳ این کشور بالاترین میزان مصرف فندق را در تاریخ خود داشته است و با توجه به محبوبیت این محصول انتظار می رود در سالهای آینده نیز رشد داشته باش.

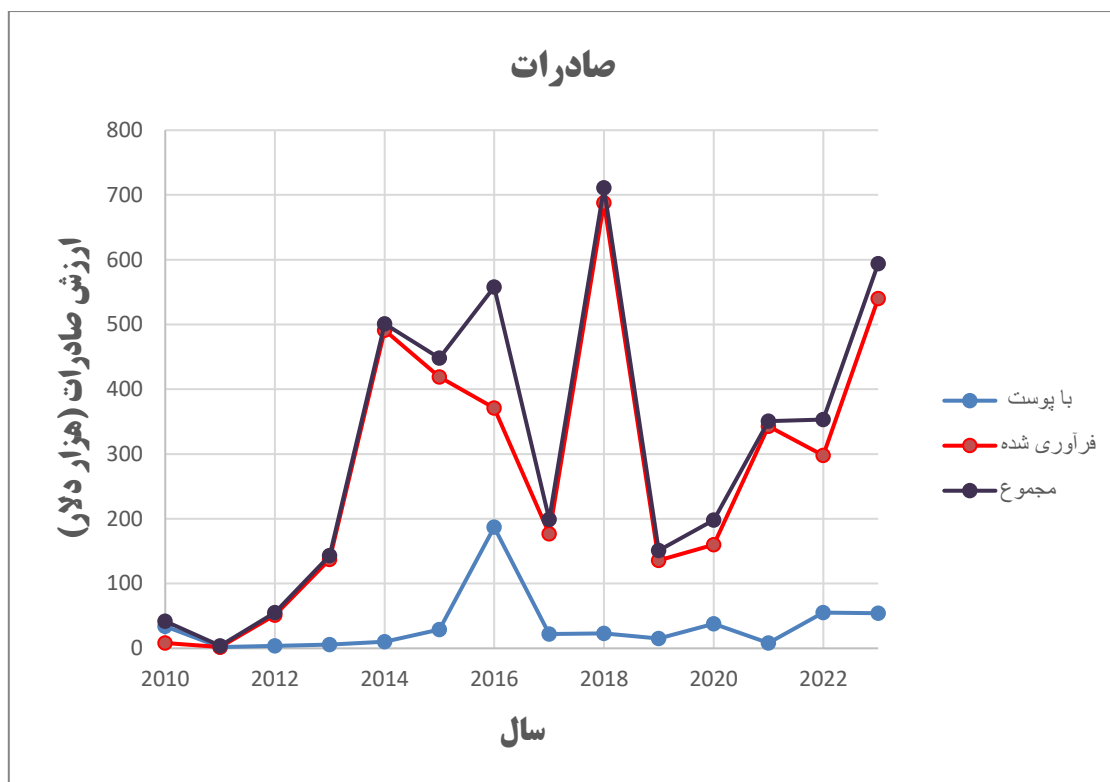
شکل ۱-۲۳- روند میزان مصرف فندق در کشور روسیه بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ (منبع: سایت FAO)

۳. صادرات

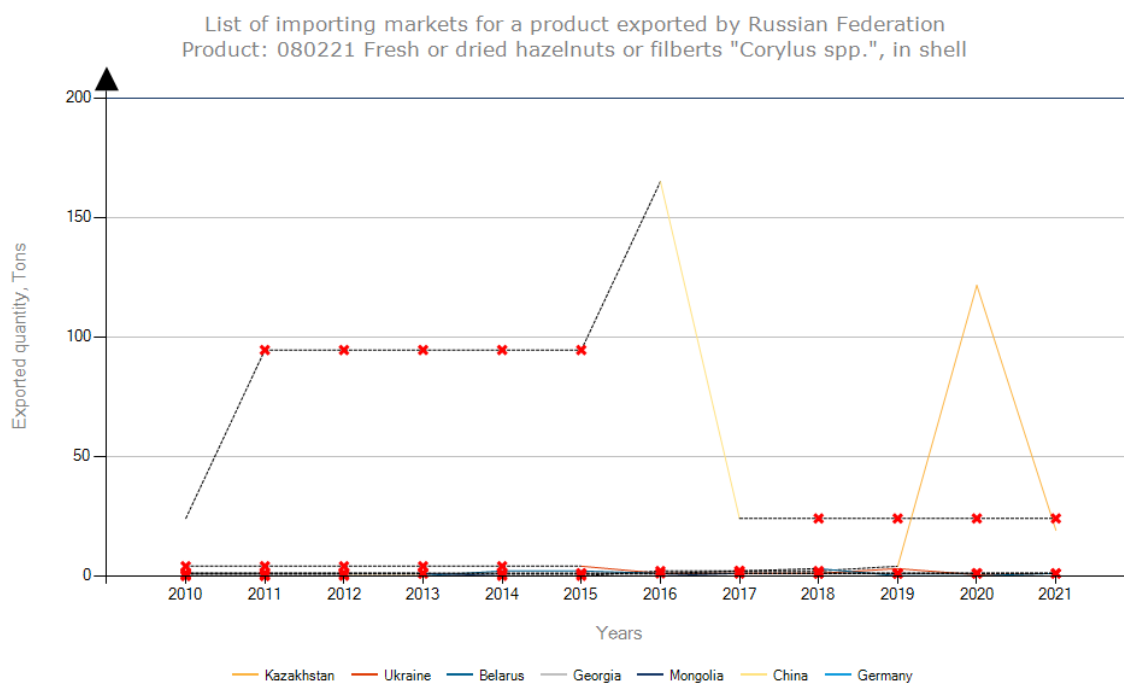
در شکل های زیر میزان و ارزش صادرات پوست کنده، با پوست و مجموع این کشور آورده شده است که میزان صادرات ناچیز می باشد. عمده مقصد این صادرات طبق نمودار (۱-۲۵) کشورهای چین و قزاقستان و بلاروس بوده است که هم به صورت خام و هم به صورت فرآوری شده گزارش شده است. ارزش صادرات فندق در کشور روسیه در سال ۲۰۲۳، ۵۹۴ هزار دلار بوده است که نسبت به ۳۵۳ هزار دلار سال ۲۰۲۲ رشد نشان می دهد.

شکل ۱-۲۴- روند میزان صادرات فندق در کشور روسیه بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ (منبع: سایت FAO)

شکل ۱-۲۵- روند ارزش صادرات فندق در کشور روسیه بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ (منبع: سایت FAO)

شکل ۱-۲۶- روند صادرات فندق با پوست روسیه به تفکیک کشور (منبع: سایت Trademap)

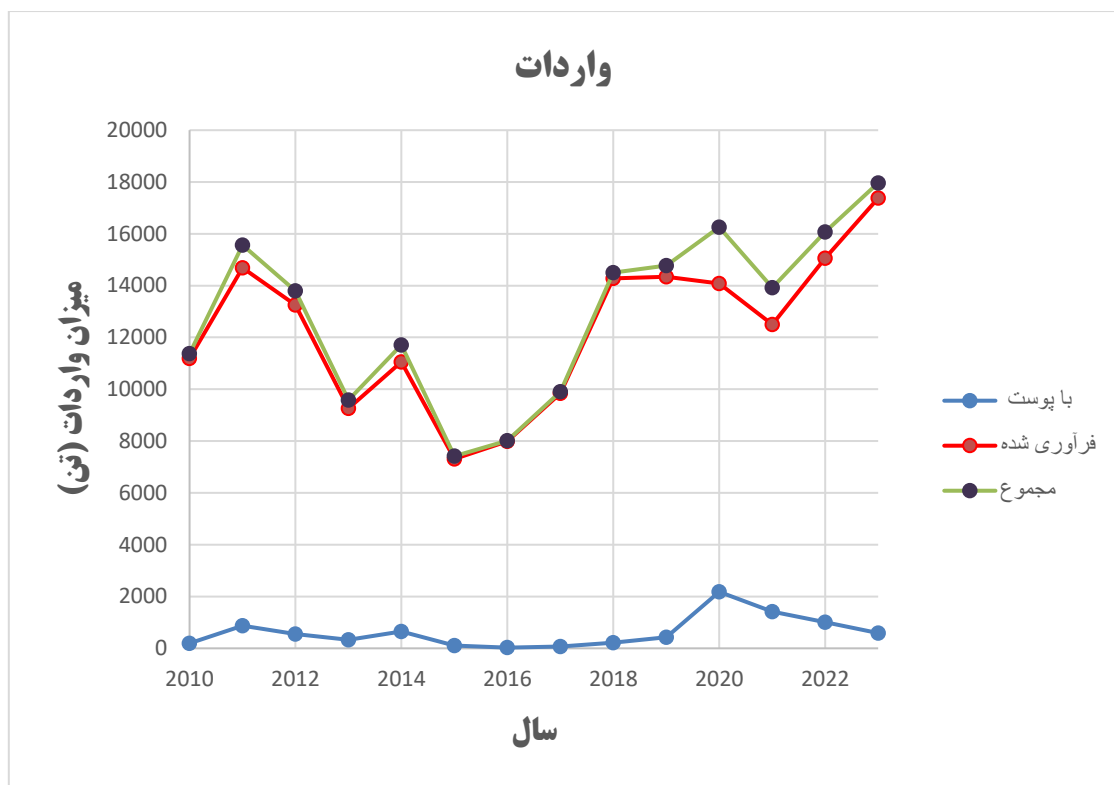

شکل ۱-۲۷- روند صادرات فندق فرآوری شده روسیه به تفکیک کشور (منبع: سایت Trademap)

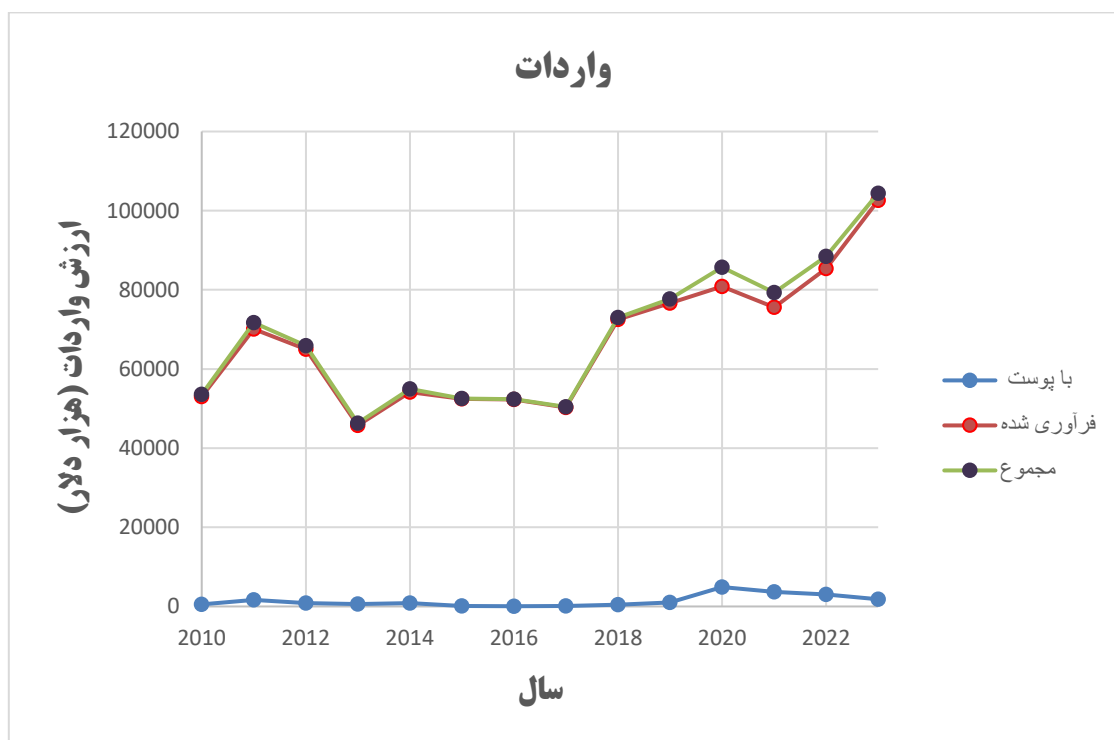
۴. واردات

در شکل های زیر میزان و ارزش واردات پوست کنده، با پوست و مجموع این کشور آورده شده است که میزان واردات فندق فرآوری شده از کانال رسمی در سال ۲۰۲۳، ۱۷۳۷۶ تن می باشد، که طبق منحنی (۱-۳۲) عمده این میزان واردات از کشورهای آذربایجان، ترکیه و گرجستان به ارزش ۱۰۲۵۸۰ هزار دلار بوده است. همچنین قیمت واردات فندق فرآوری شده در روسیه به طور متوسط در سال ۲۰۲۳، ۵۰۹ دلار به ازای هر کیلوگرم بوده است. میزان واردات فندق با پوست (خام) از کانال رسمی در سال ۲۰۲۳، ۵۸۹ تن می باشد، که طبق منحنی (۱-۳۱) عمده این میزان واردات از کشورهای آذربایجان و گرجستان به ارزش ۱۸۳۲ هزار دلار بوده است. همچنین قیمت واردات فندق خام در روسیه به طور متوسط در سال ۲۰۲۳، ۳۰۱۱ دلار به ازای هر کیلوگرم بوده است.

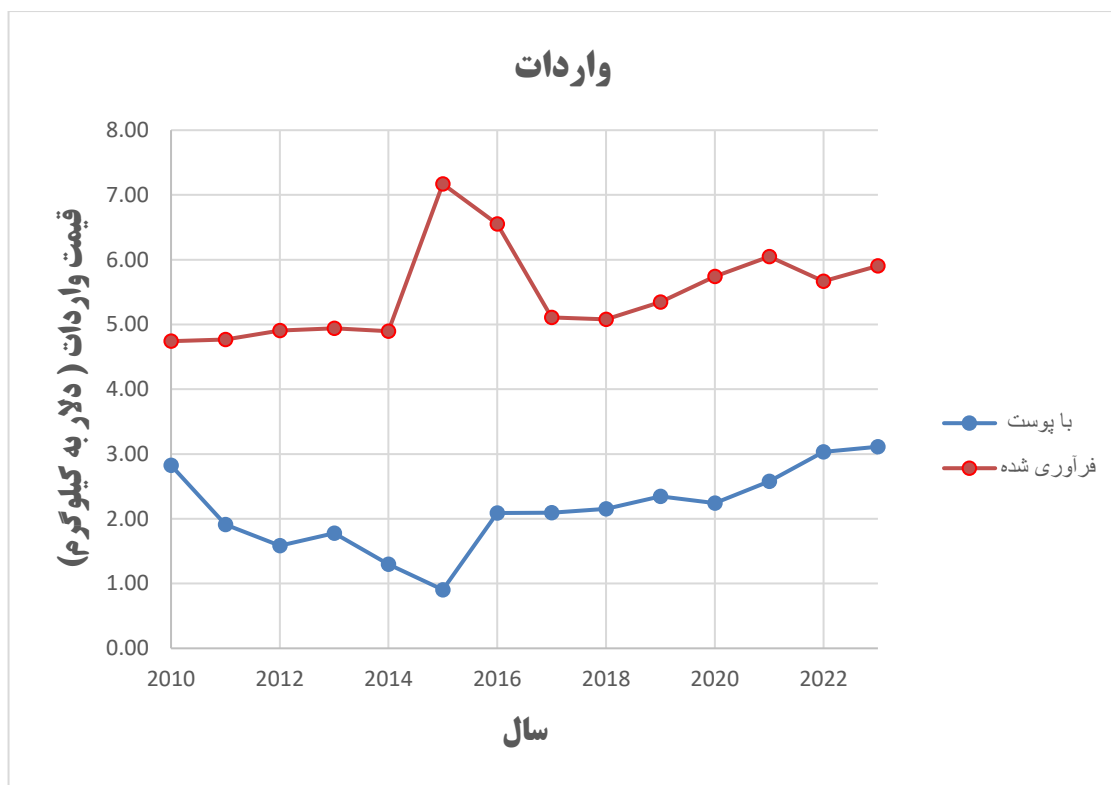
با توجه به قیمت میانگین واردات فندق به روسیه می توان به این نکته اشاره کرد که فندق ایران توانایی رقابت با فندق وارداتی از کشورهای دیگر به روسیه را ندارد و تقریباً قیمت فندق فرآوری شده ایران دو برابر میانگین واردات به روسیه می باشد. بنابراین می بایست به صادرات محصولات مشتقه از فندق از جمله روغن فندق، خمیر فندق، پودر و گرانول فندق برای این کشور روی آورد.

شکل ۱- ۲۸- روند میزان واردات فندق در کشور روسیه بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ (منبع: سایت FAO)

شکل ۱- ۲۹- روند ارزش واردات فندق در کشور روسیه بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ (منبع: سایت FAO)

شکل ۱-۳۰- روند قیمت واردات فندق به ازای هر کیلوگرم در کشور روسیه بین سالهای ۲۰۱۰ تا ۲۰۲۳ (منبع: سایت FAO)

شکل ۱-۳۱- روند واردات فندق با پوست به تفکیک کشور (منبع: سایت Trademap)

شکل ۱-۳۲- روند واردات فندق فرآوری شده روسیه به تفکیک کشور (منبع: سایت Trademap)

۵. ارزش بازار

براساس اطلاعات استخراج شده ارزش بازار فندق در روسیه در سال ۲۰۲۱ تقریباً معادل ۹ میلیون دلار آمریکا بوده است. اطلاعات دقیق سال های اخیر موجود نمی باشد.

فصل دوم:

تحليل بازار فندق کشور روسیه

۲-۱- مقدمه‌ای بر بازار فندق در روسیه

روسیه یکی از بازارهای مهم مصرف خشکبار، از جمله فندق، در جهان است. با جمعیت بیش از ۱۴۰ میلیون نفر و افزایش تقاضای داخلی برای محصولات سالم و مغذی، این کشور به یکی از مصرف‌کنندگان عمده خشکبار تبدیل شده است. فندق به‌عنوان یک محصول پرطرفدار در صنایع غذایی، به‌ویژه در تولید شکلات، شیرینی‌جات و تنقلات، جایگاه ویژه‌ای در بازار روسیه دارد. رشد روزافزون صنعت فرآوری مواد غذایی و علاقه مردم روسیه به محصولات باکیفیت وارداتی، تقاضا برای فندق را در این کشور افزایش داده است.

در سال‌های اخیر، میزان مصرف فندق در روسیه افزایش قابل‌توجهی داشته است. این افزایش مصرف ناشی از تغییر سبک زندگی مردم، توجه بیشتر به تغذیه سالم و رشد صنعت شکلات‌سازی در این کشور است. برندهای معروفی مانند "روسکونف" (Roskonf) و "کنفترنایا فابریکا" (Konfetnaya Fabrika) از جمله مصرف‌کنندگان عمده فندق در تولید محصولات خود هستند. با این حال، تولید داخلی فندق در روسیه پاسخگوی نیاز بازار نیست و این کشور برای تأمین مصرف داخلی خود به واردات وابسته است.

روسیه یکی از بزرگ‌ترین واردکنندگان فندق در جهان است و بیشتر نیاز خود را از کشورهای تولیدکننده‌ای مانند ترکیه، آذربایجان و گرجستان تأمین می‌کند. ترکیه به‌عنوان بزرگ‌ترین صادرکننده فندق به روسیه، سهم عمده‌ای از بازار این کشور را در اختیار دارد. با این حال، افزایش تقاضا برای فندق باکیفیت و گسترش تولید داخلی، می‌تواند فرصت‌هایی را برای سایر کشورهای صادرکننده مانند ایران فراهم کند. با توجه به سیاست‌های تجاری روسیه و تمایل این کشور به تنوع در منابع تأمین فندق، ایران نیز می‌تواند جایگاه خود را در این بازار تقویت کند.

۲-۲- تاریخچه و روند رشد صنعت فندق در روسیه

کشت فندق در روسیه پیشینه‌ای طولانی دارد، اما به‌عنوان یک صنعت تجاری، رشد آن نسبت به سایر کشورهای تولیدکننده مانند ترکیه و آذربایجان محدود بوده است. در قرن‌های گذشته، مناطق جنوبی روسیه، به‌ویژه کوبان (Kuban) و قفقاز شمالی، به‌دلیل آب‌وهوای معتدل، به‌عنوان مراکز سنتی کشت فندق شناخته می‌شدند. با این حال، به‌دلیل شرایط سخت آب‌وهوایی در بخش‌های زیادی از روسیه، تولید فندق در این کشور به‌اندازه‌ای که بتواند نیاز داخلی را تأمین کند، رشد نکرده است.

در دهه‌های اخیر، دولت روسیه برنامه‌هایی برای توسعه باغات فندق در مناطق مناسب آب‌وهوایی اجرا کرده است. این برنامه‌ها شامل ارائه یارانه‌های کشاورزی، حمایت از کشاورزان برای توسعه باغات مدرن و سرمایه‌گذاری در بهبود تکنولوژی‌های کاشت و برداشت فندق بوده است. همچنین، افزایش آگاهی در مورد ارزش اقتصادی فندق باعث شده تا برخی از کشاورزان روسی به کشت این محصول روی بیاورند. در حال حاضر، بیشتر تولید داخلی فندق در جمهوری آدیغیه، کراسنودار، و داغستان متمرکز است.

با این حال، میزان تولید فندق در روسیه همچنان محدود است و این کشور بخش عمده‌ای از نیاز خود را از طریق واردات تأمین می‌کند. در سال‌های اخیر، بهبود تکنیک‌های کشاورزی و استفاده از گونه‌های مقاوم‌تر فندق باعث شده است که برخی از مناطق تولید خود را افزایش دهند، اما برای تبدیل روسیه به یک تولیدکننده بزرگ فندق، نیاز به سرمایه‌گذاری و برنامه‌ریزی بلندمدت وجود دارد. با توجه به رشد تقاضا در بازار داخلی و تلاش دولت برای کاهش وابستگی به واردات، آینده صنعت فندق در روسیه دارای پتانسیل بالایی برای گسترش است.

۲-۳- تحلیل تقاضای فندق در بازار روسیه

بازار فندق در روسیه در سال‌های اخیر به دلیل افزایش آگاهی مردم از مزایای تغذیه‌ای این محصول و رشد تقاضا در صنایع غذایی، به‌ویژه صنعت شیرینی‌پزی و شکلات‌سازی، به‌طور قابل‌توجهی گسترش یافته است. روسیه یکی از بزرگ‌ترین مصرف‌کنندگان آجیل و خشکبار در جهان محسوب می‌شود و فندق نقش مهمی در رژیم غذایی مردم این کشور دارد. برندهای معروفی مانند "United Confectioners" و "KDV Group" از فندق در تولید شکلات، کیک، و محصولات قنادی خود استفاده می‌کنند.

علاوه بر تقاضای صنعتی، مصرف فندق به‌عنوان یک میان‌وعده سالم نیز در میان مردم روسیه افزایش یافته است. تغییر سبک زندگی و افزایش تمایل مردم به تغذیه سالم، تأثیر مستقیمی بر رشد تقاضای فندق در بازار این کشور داشته است. سوپرمارکت‌های زنجیره‌ای بزرگ مانند "Magnit" و "Lenta" در سال‌های اخیر بخش ویژه‌ای را برای عرضه انواع آجیل و خشکبار، از جمله فندق، اختصاص داده‌اند که نشان‌دهنده تقاضای رو به رشد این محصول در میان مصرف‌کنندگان روسی است.

با این وجود، بخش قابل‌توجهی از نیاز بازار فندق روسیه از طریق واردات تأمین می‌شود. ترکیه، آذربایجان، گرجستان، و ایتالیا از جمله کشورهای اصلی تأمین‌کننده فندق برای روسیه هستند. در سال ۲۰۲۳، روسیه بیش از ۷۰٪ نیاز خود را از طریق واردات تأمین کرده است که نشان‌دهنده فرصت‌های قابل‌توجهی برای تولید داخلی این محصول است. از سوی دیگر، نوسانات قیمت جهانی فندق و سیاست‌های تجاری روسیه بر واردات این محصول تأثیرگذار بوده و ممکن است در آینده تغییراتی در منابع تأمین ایجاد کند.

۲-۴- عوامل تأثیرگذار بر تولید فندق در روسیه

تولید فندق در روسیه تحت تأثیر عوامل مختلفی قرار دارد که مهم‌ترین آن‌ها شامل شرایط اقلیمی، سیاست‌های حمایتی دولت، سرمایه‌گذاری در تکنولوژی‌های کشاورزی، و رقابت با واردات است. یکی از چالش‌های اصلی تولید فندق در روسیه، شرایط آب‌وهوایی این کشور است. بسیاری از مناطق روسیه دارای زمستان‌های بسیار سرد و طولانی هستند که برای رشد درختان فندق مناسب نیستند. تنها مناطق جنوبی مانند کراسنودار، داغستان، و آدیغیه از شرایط آب‌وهوایی مطلوب‌تری برای کشت این محصول برخوردارند.

عامل مهم دیگر، سیاست‌های حمایتی دولت روسیه در بخش کشاورزی است. دولت روسیه در سال‌های اخیر برنامه‌هایی را برای حمایت از توسعه باغات فندق ارائه کرده که شامل اعطای یارانه‌های کشاورزی، وام‌های کم‌بهره برای کشاورزان، و سرمایه‌گذاری در تحقیقات بهبود بهره‌وری محصول بوده است. این اقدامات، اگرچه باعث افزایش میزان تولید داخلی شده‌اند، اما هنوز به‌اندازه‌ای نیستند که بتوانند جایگزین واردات شوند.

از طرف دیگر، سرمایه‌گذاری در تکنولوژی‌های کشاورزی مانند سیستم‌های آبیاری مدرن، بهبود روش‌های کاشت، و توسعه گونه‌های مقاوم در برابر سرما می‌تواند نقش مهمی در افزایش تولید فندق در روسیه ایفا کند. برخی شرکت‌های خصوصی روسی در سال‌های اخیر به واردات و کشت گونه‌های اصلاح‌شده فندق پرداخته‌اند که می‌تواند در آینده به رشد صنعت کمک کند. در نهایت، رقابت با واردات ارزان‌تر از ترکیه و آذربایجان چالشی بزرگ برای کشاورزان روسی است، زیرا فندق داخلی هنوز از نظر قیمت و کیفیت نمی‌تواند با محصولات وارداتی رقابت کند.

۲-۵- مناطق کشت فندق در روسیه: جغرافیا و شرایط اقلیمی

تولید فندق در روسیه عمدتاً در مناطق جنوبی و قفقاز شمالی انجام می‌شود، جایی که آب‌وهوا برای رشد درختان فندق مناسب‌تر است. استان کراسنودار یکی از مهم‌ترین مناطق تولید فندق در روسیه است که دارای زمستان‌های معتدل و تابستان‌های گرم است. این منطقه به دلیل داشتن خاک حاصلخیز و دسترسی به منابع آبی، ظرفیت بالایی برای گسترش باغات فندق دارد.

یکی دیگر از مناطق کلیدی تولید فندق در روسیه، جمهوری داغستان است. این منطقه که در نزدیکی دریای خزر قرار دارد، دارای آب‌وهوای نسبتاً گرم و مرطوبی است که برای رشد درختان فندق ایده‌آل است. علاوه بر داغستان، جمهوری آدیغیه نیز یکی دیگر از مراکز تولید فندق در روسیه محسوب می‌شود. در این منطقه، کشاورزان محلی با استفاده از روش‌های سنتی و مدرن به تولید فندق می‌پردازند.

با این حال، به‌طور کلی، سطح زیر کشت فندق در روسیه در مقایسه با کشورهای پیشرو در این صنعت، مانند ترکیه و ایتالیا، همچنان محدود است. سرمای شدید در بخش‌های شمالی و مرکزی روسیه مانع گسترش تولید این محصول شده است. بنابراین، توسعه باغات فندق به سرمایه‌گذاری در گونه‌های مقاوم به سرما، بهبود تکنیک‌های کشاورزی، و حمایت‌های دولتی نیاز دارد تا بتواند در آینده سهم بیشتری از نیاز داخلی را تأمین کند.

۲-۶- تکنولوژی‌های نوین در کشت و تولید فندق

در سال‌های اخیر، استفاده از تکنولوژی‌های مدرن در بخش کشاورزی تأثیر قابل‌توجهی بر افزایش بهره‌وری و کاهش هزینه‌های تولید فندق در روسیه داشته است. یکی از مهم‌ترین نوآوری‌هایی که در این حوزه به کار گرفته شده، استفاده از سیستم‌های آبیاری قطره‌ای و کنترل‌شده است. این روش آبیاری، میزان هدررفت آب را کاهش داده و باعث افزایش کیفیت و کمیت محصول می‌شود.

علاوه بر آبیاری، توسعه گونه‌های مقاوم به سرما و بیماری‌ها یکی دیگر از عوامل کلیدی در افزایش تولید فندق در روسیه است. موسسات تحقیقاتی کشاورزی در روسیه و سایر کشورهای اروپایی در حال کار بر روی اصلاح ژنتیکی درختان فندق برای افزایش مقاومت آن‌ها در برابر شرایط سخت آب‌وهوایی و آفات هستند. استفاده از این گونه‌های اصلاح‌شده می‌تواند به گسترش باغات فندق در مناطق جدید روسیه کمک کند.

از دیگر تکنولوژی‌های پیشرفته مورد استفاده در این صنعت می‌توان به ماشین‌آلات برداشت مکانیزه، سیستم‌های پیشرفته پردازش و بسته‌بندی، و فناوری‌های دیجیتال برای نظارت بر سلامت درختان اشاره کرد. بسیاری از کشاورزان در مناطق جنوبی روسیه در حال سرمایه‌گذاری در این تکنولوژی‌ها هستند تا کیفیت و بازدهی تولیدات خود را افزایش دهند. با این حال، هزینه بالای این تجهیزات و نیاز به آموزش کشاورزان، چالش‌هایی هستند که باید برای رشد صنعت فندق در روسیه مورد توجه قرار گیرند.

۲-۷- چالش‌ها و موانع موجود در صنعت فندق روسیه

صنعت فندق در روسیه با چالش‌های متعددی روبه‌رو است که بر تولید، توزیع و رقابت‌پذیری آن در بازار تأثیر می‌گذارند. یکی از مهم‌ترین چالش‌ها محدودیت‌های اقلیمی است. بیشتر مناطق روسیه دارای زمستان‌های سرد و طولانی هستند که باعث

کاهش بازدهی درختان فندق می‌شود. این موضوع، گسترش سطح زیر کشت فندق را دشوار کرده و کشاورزان را مجبور به استفاده از گونه‌های مقاوم به سرما می‌کند که هنوز در مراحل اولیه توسعه قرار دارند. چالش دیگر عدم سرمایه‌گذاری کافی در زیرساخت‌های کشاورزی و فناوری‌های نوین است. بسیاری از کشاورزان روسی هنوز از روش‌های سنتی برای کشت و برداشت فندق استفاده می‌کنند که بهره‌وری را کاهش داده و هزینه‌های تولید را افزایش می‌دهد. نبود سیستم‌های مکانیزه برداشت و فرآوری باعث شده است که بخش زیادی از فندق‌های تولیدی کیفیت پایین‌تری نسبت به نمونه‌های وارداتی داشته باشند، در نتیجه رقابت‌پذیری محصولات داخلی در بازار کاهش می‌یابد. از سوی دیگر، وابستگی زیاد به واردات یکی دیگر از موانع اصلی صنعت فندق روسیه محسوب می‌شود. در حال حاضر، بخش عمده‌ای از نیاز داخلی این کشور از طریق واردات تأمین می‌شود که باعث می‌شود تولیدکنندگان داخلی نتوانند با قیمت‌های رقابتی عرضه کنند. علاوه بر این، نوسانات نرخ ارز و سیاست‌های تجاری دولت ممکن است بر هزینه‌های واردات تأثیر بگذارد، که این موضوع مستقیماً بر قیمت نهایی محصول برای مصرف‌کنندگان اثرگذار خواهد بود.

۲-۸- تحلیل رقابت در بازار فندق روسیه

بازار فندق روسیه در حال حاضر تحت تأثیر رقابت شدید بین تولیدکنندگان داخلی و تأمین‌کنندگان خارجی قرار دارد. کشورهای ترکیه، آذربایجان، گرجستان و ایتالیا از مهم‌ترین صادرکنندگان فندق به روسیه محسوب می‌شوند و سهم بالایی از بازار این کشور را در اختیار دارند. ترکیه به‌عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده و صادرکننده فندق در جهان، نقش اصلی را در تأمین نیاز بازار روسیه ایفا می‌کند و محصولات این کشور به دلیل قیمت مناسب و کیفیت بالا، رقیب جدی فندق روسی محسوب می‌شوند.

از سوی دیگر، تولیدکنندگان داخلی روسیه تلاش می‌کنند تا با افزایش کیفیت و کاهش هزینه‌های تولید، سهم خود را در بازار افزایش دهند. دولت روسیه نیز با ارائه یارانه‌های کشاورزی و حمایت‌های مالی سعی دارد کشاورزان را تشویق به افزایش سطح زیر کشت فندق کند. با این حال، هنوز هم واردات از کشورهای خارجی ارزان‌تر از تولید داخلی تمام می‌شود که این موضوع باعث شده است تولیدکنندگان داخلی برای حفظ موقعیت خود در بازار، نیاز به توسعه فناوری‌های نوین و بهبود بهره‌وری داشته باشند.

علاوه بر این، رقابت میان برندهای فرآوری و بسته‌بندی فندق در روسیه نیز در حال افزایش است. شرکت‌های بزرگ روسی مانند KDV Group، United Confectioners و Slavyanka از فندق در تولید شکلات، شیرینی و تنقلات استفاده می‌کنند و به دنبال تأمین فندق با کیفیت بالا و قیمت مناسب هستند. این موضوع، تولیدکنندگان را مجبور کرده است تا استانداردهای خود را برای ورود به زنجیره تأمین این برندها ارتقا دهند.

۲-۹- پیش‌بینی روند رشد بازار فندق در روسیه

بررسی‌های انجام‌شده نشان می‌دهد که بازار فندق در روسیه در سال‌های آینده با رشد مداومی همراه خواهد بود. دلایل اصلی این رشد شامل افزایش آگاهی مردم از فواید تغذیه‌ای فندق، گسترش صنایع غذایی و قنادی، و حمایت‌های دولتی برای افزایش تولید داخلی است. بر اساس گزارش‌های اقتصادی، پیش‌بینی می‌شود که تقاضای سالانه فندق در روسیه تا سال ۲۰۳۰ حدود ۲۵٪ افزایش یابد.

در حال حاضر، مصرف سرانه فندق در روسیه نسبت به کشورهای اروپایی پایین‌تر است، اما تغییرات سبک زندگی و افزایش تمایل مردم به تغذیه سالم، موجب رشد مصرف این محصول شده است. از سوی دیگر، پیشرفت در تکنولوژی‌های کشاورزی و اصلاح ژنتیکی درختان فندق باعث خواهد شد که سطح زیر کشت این محصول در روسیه افزایش یابد و تولید داخلی بتواند بخشی از وابستگی کشور به واردات را کاهش دهد.

بررسی‌ها همچنین نشان می‌دهد که تجارت فندق در روسیه تا سال ۲۰۲۸ ارزشی بالغ بر ۱.۲ میلیارد دلار خواهد داشت. با این حال، برای تحقق این رشد، نیاز است که سرمایه‌گذاری‌های بیشتری در صنعت کشاورزی، مکانیزاسیون تولید، و بازاریابی بین‌المللی انجام شود. اگر این اقدامات به‌درستی صورت گیرد، روسیه می‌تواند به یکی از بازیگران مهم در بازار جهانی فندق تبدیل شود.

۲-۱۰- صادرات فندق روسیه به کشورهای دیگر

اگرچه روسیه هنوز یک صادرکننده بزرگ فندق محسوب نمی‌شود، اما در سال‌های اخیر تلاش‌هایی برای توسعه صادرات این محصول انجام شده است. در حال حاضر، بیشتر تولید داخلی فندق در روسیه برای مصرف داخلی و صنایع غذایی استفاده می‌شود و میزان صادرات آن محدود است. با این حال، برخی شرکت‌های روسی در سال‌های اخیر شروع به صادرات فندق به چین، قزاقستان، بلاروس و برخی کشورهای اروپایی کرده‌اند.

یکی از موانع اصلی صادرات فندق روسیه، کیفیت و استانداردهای بین‌المللی است. بیشتر بازارهای جهانی، استانداردهای سخت‌گیرانه‌ای برای واردات فندق دارند و روسیه هنوز در زمینه بسته‌بندی و فرآوری محصولات خود نیاز به بهبود دارد. علاوه بر این، هزینه‌های بالای تولید و فرآوری فندق در روسیه باعث شده است که این کشور نتواند به‌راحتی با رقبای بزرگ مانند ترکیه، آذربایجان و ایتالیا رقابت کند.

با این حال، دولت روسیه در تلاش است که با ایجاد مشوق‌های صادراتی و سرمایه‌گذاری در بهبود فرآیندهای تولید و بسته‌بندی، صادرات فندق را افزایش دهد. در سال ۲۰۲۳، روسیه بیش از ۱۰ هزار تن فندق به کشورهای دیگر صادر کرد که این مقدار نسبت به سال‌های گذشته رشد قابل‌توجهی داشته است. اگر روند توسعه باغات فندق در این کشور ادامه پیدا کند، انتظار می‌رود که در آینده روسیه بتواند به‌عنوان یکی از صادرکنندگان اصلی این محصول در منطقه تبدیل شود.

۲-۱۱- تحلیل اقتصادی و سودآوری بازار فندق در روسیه

تحلیل اقتصادی بازار فندق در روسیه نشان می‌دهد که این صنعت پتانسیل بالایی برای رشد و سودآوری دارد. در سال‌های اخیر، به دلیل افزایش تقاضا برای محصولات سالم و مغذی، فندق به یکی از کالاهای پرفرودار در بازار روسیه تبدیل شده است. ارزش کل بازار فندق در روسیه در سال ۲۰۲۳ حدود ۸۰۰ میلیون دلار برآورد شده است و انتظار می‌رود که این رقم در دهه آینده با رشد سالانه ۷ تا ۱۰ درصدی افزایش یابد.

از نظر هزینه‌های تولید، یکی از چالش‌های اصلی صنعت فندق در روسیه، هزینه‌های بالای کشت و فرآوری این محصول است. در مقایسه با کشورهای تولیدکننده بزرگ مانند ترکیه و آذربایجان، تولیدکنندگان روسی با هزینه‌های بیشتری مواجه هستند. با این حال، دولت در حال ارائه یارانه‌های کشاورزی و تسهیلات مالی برای کمک به کشاورزان است تا بتوانند بهره‌وری خود را افزایش دهند.

از سوی دیگر، افزایش سرمایه‌گذاری در صنایع فرآوری و بسته‌بندی می‌تواند نقش مهمی در افزایش سودآوری این بازار داشته باشد. در حال حاضر، بیش از ۷۰ درصد فندق مصرفی در روسیه وارداتی است، بنابراین اگر تولید داخلی افزایش یابد و بتواند نیاز بازار داخلی را تأمین کند، این صنعت از نظر اقتصادی بسیار سودآور خواهد شد.

۲-۱۲- فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صنعت فندق روسیه

بازار فندق روسیه فرصت‌های گسترده‌ای برای سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی فراهم کرده است. یکی از مهم‌ترین فرصت‌ها سرمایه‌گذاری در افزایش سطح زیر کشت فندق است. با توجه به نیاز فزاینده بازار داخلی و فرصت‌های صادراتی، سرمایه‌گذاری در توسعه باغات فندق می‌تواند بازدهی بالایی داشته باشد. در حال حاضر، دولت روسیه برای جذب سرمایه‌گذاران، تسهیلات مالی و حمایت‌های قانونی را در نظر گرفته است.

فرصت دیگر سرمایه‌گذاری در صنایع فرآوری و بسته‌بندی است. بسیاری از محصولات فندق وارداتی در صنایع غذایی و قنادی روسیه مورد استفاده قرار می‌گیرند. بنابراین، احداث کارخانه‌های فرآوری فندق و تولید محصولات نهایی مانند کره فندق، پودر فندق و شکلات‌های حاوی فندق، می‌تواند یک حوزه سودآور برای سرمایه‌گذاران باشد.

همچنین، استفاده از تکنولوژی‌های نوین در کشت و برداشت فندق می‌تواند به کاهش هزینه‌های تولید و افزایش بهره‌وری کمک کند. ورود شرکت‌های فناوری‌محور و استارت‌آپ‌های کشاورزی به این حوزه، می‌تواند باعث رشد سریع‌تر صنعت فندق در روسیه شود.

۲-۱۳- تأثیرات اجتماعی و اقتصادی کشت فندق در روسیه

کشت فندق علاوه بر تأثیرات اقتصادی، اثرات اجتماعی و زیست‌محیطی نیز در روسیه دارد. توسعه این صنعت می‌تواند فرصت‌های شغلی گسترده‌ای در مناطق روستایی ایجاد کند. بسیاری از مناطق روسیه که ظرفیت تولید فندق را دارند، از لحاظ اقتصادی کمتر توسعه یافته‌اند. بنابراین، گسترش باغات فندق می‌تواند به کاهش نرخ بیکاری و بهبود وضعیت معیشتی کشاورزان کمک کند.

از نظر اقتصادی، افزایش تولید فندق می‌تواند وابستگی روسیه به واردات را کاهش داده و در نتیجه تراز تجاری این کشور را بهبود بخشد. علاوه بر این، توسعه این صنعت می‌تواند باعث افزایش درآمد کشاورزان و تولیدکنندگان داخلی شود که این موضوع نقش مهمی در پایداری اقتصادی این بخش خواهد داشت.

از نظر زیست‌محیطی، درختان فندق می‌توانند نقش مؤثری در بهبود کیفیت خاک، کاهش فرسایش و افزایش تنوع زیستی داشته باشند. اگر برنامه‌ریزی درستی برای توسعه باغات فندق انجام شود، می‌توان از این محصول به عنوان یک گزینه پایدار در کشاورزی روسیه بهره برد.

۲-۱۴- بررسی سیاست‌های دولتی و حمایت از صنعت فندق

دولت روسیه در سال‌های اخیر سیاست‌های مختلفی را برای حمایت از کشاورزان و تولیدکنندگان فندق اتخاذ کرده است. این حمایت‌ها شامل یارانه‌های مالی، وام‌های کم‌بهره، معافیت‌های مالیاتی و برنامه‌های آموزشی می‌شود. دولت تلاش دارد با این اقدامات، میزان تولید داخلی را افزایش داده و وابستگی کشور به واردات را کاهش دهد. یکی از اقدامات مهم دولت، سرمایه‌گذاری در تحقیقات کشاورزی و اصلاح ژنتیکی درختان فندق است. برخی مراکز تحقیقاتی در روسیه در حال توسعه گونه‌های جدید فندق هستند که مقاوم‌تر به شرایط آب‌وهوایی این کشور باشند. علاوه بر این، دولت برنامه‌هایی برای مکانیزاسیون صنعت فندق و کاهش هزینه‌های تولید در نظر گرفته است. در حوزه صادرات، دولت روسیه در تلاش است که مشوق‌های مالیاتی و تسهیلات گمرکی را برای صادرکنندگان فندق فراهم کند. همچنین، ایجاد توافقات تجاری با کشورهای دیگر می‌تواند به افزایش صادرات فندق روسیه کمک کند.

۲-۱۵- جمع‌بندی و آینده بازار فندق در روسیه

بررسی بازار فندق در روسیه نشان می‌دهد که این صنعت دارای پتانسیل بالایی برای رشد و توسعه است. با توجه به افزایش تقاضا برای فندق در بازار داخلی، تولیدکنندگان روسی می‌توانند با استفاده از فناوری‌های نوین، توسعه سطح زیر کشت و بهبود فرآوری و بسته‌بندی، جایگاه خود را در این بازار تقویت کنند.

از نظر اقتصادی، انتظار می‌رود که ارزش بازار فندق روسیه در دهه آینده به بیش از ۱.۵ میلیارد دلار برسد. اگر دولت و بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در این صنعت ادامه دهند، روسیه می‌تواند از یک کشور واردکننده به یک تولیدکننده و صادرکننده بزرگ تبدیل شود.

در نهایت، برای دستیابی به این اهداف، لازم است سیاست‌های حمایتی دولت، توسعه زیرساخت‌های کشاورزی، ورود سرمایه‌گذاران به این صنعت و بهبود تکنولوژی‌های کشت و فرآوری با یکدیگر هماهنگ شوند. در این صورت، بازار فندق در روسیه می‌تواند به یکی از بخش‌های کلیدی در اقتصاد کشاورزی این کشور تبدیل شود.

فصل ۳

دید کلی صادرات از ایران به روسیه و بررسی فرصت ها، چالش ها و نقاط ضعف و قدرت

۳-۱- تحلیل بازار مصرف فندق در روسیه

بازار فندق در روسیه در سال‌های اخیر روند رو به رشدی را تجربه کرده است. این روند به‌ویژه در بخش‌های مصرفی مختلف مانند صنایع شکلات‌سازی، شیرینی‌پزی، تولید روغن فندق و حتی محصولات دارویی و آرایشی مشهود است. مصرف فندق در روسیه به‌ویژه در ماه‌های زمستان و تعطیلات سال نو میلادی افزایش می‌یابد و در این دوره، تقاضا برای محصولاتی چون شکلات و شیرینی‌هایی که حاوی فندق هستند، به‌شدت رشد می‌کند.

رشد تقاضای محصولات فرآوری‌شده، از جمله شکلات‌ها و شیرینی‌های حاوی فندق، از دلایل اصلی این افزایش مصرف است. در سال‌های اخیر، تولیدکنندگان شکلات در روسیه به تولید محصولات متنوع‌تر با استفاده از فندق پرداخته‌اند و همین امر موجب افزایش تقاضا برای فندق در بازار داخلی شده است. علاوه بر این، تغییرات در الگوهای مصرف غذایی و افزایش تمایل به مصرف محصولات سالم و طبیعی باعث شده است که فندق به‌عنوان یک ماده مغذی و طبیعی، در صنایع مختلف غذایی و دارویی جایگاه ویژه‌ای پیدا کند.

بازار محصولات ارگانیک نیز در روسیه در حال گسترش است و فندق‌های ارگانیک به‌عنوان یک ماده اولیه مطلوب در این دسته از محصولات به‌کار می‌روند. این محصولات به دلیل ویژگی‌های تغذیه‌ای و خواص ضدالتهابی و آنتی‌اکسیدانی فندق، برای مصرف‌کنندگان خاصی که به سلامت خود اهمیت می‌دهند، جذابیت بیشتری پیدا کرده است.

عوامل اقتصادی و اجتماعی مانند افزایش درآمدهای متوسط و تغییر نگرش مردم نسبت به سلامت تغذیه، موجب شده است که مصرف فندق در سبد غذایی خانوارها افزایش یابد. همچنین، شکلات‌های حاوی فندق و انواع شیرینی‌ها از جمله انتخاب‌های محبوب در بین هدایای نوروزی و تعطیلات فصلی در روسیه هستند.

با وجود رشد مصرف داخلی، روسیه همچنان یکی از بزرگ‌ترین واردکنندگان فندق در جهان است، چراکه تولید داخلی در مقایسه با تقاضا بسیار محدود است. این موضوع فرصتی برای واردکنندگان فندق و شرکت‌های خارجی فراهم کرده تا سهم بزرگی از بازار را به‌دست آورند.

۳-۲- بررسی صنایع مرتبط با فندق در روسیه

صنعت فندق در روسیه به‌عنوان بخشی از بخش کشاورزی و صنایع غذایی این کشور نقش مهمی ایفا می‌کند. فندق در صنایع متعددی از جمله تولید شکلات و شیرینی، روغن‌گیری، فرآوری آجیل و صنایع دارویی کاربرد دارد. کارخانه‌های بزرگ تولیدکننده شکلات مانند "United Confectioners" و "Krasny Oktyabr" از مصرف‌کنندگان اصلی فندق وارداتی هستند. علاوه بر این، تولید روغن فندق که در صنایع آرایشی و بهداشتی کاربرد دارد نیز یکی از زمینه‌های رشد این صنعت محسوب می‌شود.

در روسیه، فندق بیشتر از کشورهای ترکیه، آذربایجان و گرجستان وارد می‌شود و بخشی از آن پس از فرآوری برای تولید محصولات غذایی و آرایشی مورد استفاده قرار می‌گیرد. شرکت‌های بزرگی مانند "Russkaya Oliva" در زمینه فرآوری و تولید روغن فندق فعالیت دارند. صنعت لبنیات نیز یکی از بخش‌هایی است که از فندق برای تولید کره‌های گیاهی و مکمل‌های غذایی استفاده می‌کند.

با افزایش تقاضای محصولات ارگانیک و سالم در روسیه، شرکت‌هایی که به فرآوری و تولید محصولات بر پایه فندق می‌پردازند، سرمایه‌گذاری بیشتری روی این حوزه انجام داده‌اند. همچنین در صنعت نانویی و تولید شیرینی‌های صنعتی، استفاده از پودر فندق به‌عنوان یک افزودنی مغذی و خوش‌طعم رواج بیشتری یافته است.

در بخش صنایع دارویی، عصاره و روغن فندق در تولید محصولات ضدالتهابی و مکمل‌های غذایی مورد استفاده قرار می‌گیرد. به دلیل افزایش آگاهی عمومی نسبت به خواص فندق، شرکت‌های داروسازی نیز به این حوزه ورود پیدا کرده‌اند. همچنین در صنعت بسته‌بندی و فروش فندق، استفاده از فناوری‌های نوین برای بسته‌بندی خلأ و حفظ کیفیت محصول، نقش مهمی در افزایش ماندگاری فندق دارد.

با توجه به روند رشد صنعت فندق در روسیه، فرصت‌های مناسبی برای تولیدکنندگان و سرمایه‌گذاران داخلی و خارجی فراهم شده است. ایجاد مراکز فرآوری و بسته‌بندی فندق در داخل روسیه، علاوه بر کاهش هزینه‌های واردات، می‌تواند ارزش افزوده بالایی ایجاد کند.

علاوه بر صنعت شیرینی و شکلات، صنعت فرآوری آجیل و خشکبار نیز در روسیه در حال گسترش است. بسیاری از تولیدکنندگان داخلی و خارجی در این بخش فعالیت دارند و محصولات مشابهی مانند فندق بوداده، کره فندق و پودر فندق را به بازار عرضه می‌کنند. شرکت‌هایی مانند "Русский Орех" (Ruskiy Orekh) و "Орехпром" (Orekhprom) از بازیگران اصلی این صنعت هستند.

از دیگر صنایع مرتبط، می‌توان به تولید روغن فندق برای مصارف دارویی و آرایشی اشاره کرد. این صنعت به دلیل افزایش تقاضا برای محصولات طبیعی و ارگانیک، پتانسیل بالایی برای رشد دارد. برندهایی مانند "Mi&Ko" و "Botavikos" در حال توسعه محصولات مبتنی بر روغن فندق هستند که در بازار داخلی و بین‌المللی مورد توجه قرار گرفته‌اند.

۳-۳- قوانین گمرکی و تعرفه‌های واردات فندق به روسیه

روسیه به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین واردکنندگان فندق در جهان، مقررات خاصی برای ورود این محصول به کشور دارد. تعرفه‌های گمرکی بر روی فندق به عواملی مانند میزان فرآوری، نوع بسته‌بندی و کشور مبدأ بستگی دارد.

واردات فندق به روسیه معمولاً شامل حقوق گمرکی ۵ تا ۱۰ درصدی می‌شود، اما در برخی موارد توافق‌نامه‌های تجاری دوجانبه می‌توانند تعرفه‌ها را کاهش دهند. به‌عنوان مثال، کشورهای عضو اتحادیه اقتصادی اوراسیا مانند قزاقستان، بلاروس و ارمنستان می‌توانند با تعرفه‌های ترجیحی اقدام به صادرات فندق به روسیه کنند.

علاوه بر تعرفه‌های گمرکی، استانداردهای بهداشتی و قرنطینه‌ای نیز از اهمیت ویژه‌ای برخوردارند. سازمان Rosselkhoz nadzor که مسئول نظارت بر محصولات کشاورزی وارداتی است، قوانین سخت‌گیرانه‌ای در مورد آفات و بیماری‌های گیاهی وضع کرده است. صادرکنندگان فندق به روسیه باید گواهی‌های سلامت گیاهی و بهداشتی را از مقامات ذی‌ربط در کشور مبدأ دریافت کنند.

به دلیل سیاست‌های حمایتی روسیه برای افزایش تولید داخلی، مالیات‌های اضافی بر روی فندق‌های فرآوری‌نشده اعمال می‌شود تا از صنایع داخلی حمایت شود. همچنین برای برخی از انواع فندق، مانند فندق خام، محدودیت‌های وارداتی فصلی وضع می‌شود تا به کشاورزان داخلی فرصت رقابت داده شود.

یکی دیگر از چالش‌های صادرات فندق به روسیه، الزامات بسته‌بندی و برچسب‌گذاری است. تمامی محصولات باید با برچسب‌های روسی شامل اطلاعات مربوط به ارزش غذایی، تاریخ انقضا و کشور تولیدکننده ارائه شوند. صادرکنندگان ایرانی برای ورود به این بازار باید قوانین جدید تجارت با روسیه را رعایت کنند و همکاری نزدیکی با شرکای تجاری روسی داشته باشند.

۳-۴- فرصت‌های سرمایه‌گذاری در صنعت فندق روسیه

با توجه به رشد بازار مصرف فندق و نیاز به تامین بیشتر این محصول، روسیه دارای فرصت‌های زیادی برای سرمایه‌گذاری در صنعت فندق است. با گسترش تقاضا برای فندق در صنایع مختلف مانند تولید شیرینی، شکلات، بستنی و سایر محصولات خوراکی، فرصت‌هایی برای افزایش تولید داخلی وجود دارد. در حال حاضر، روسیه با توجه به شرایط اقلیمی خاص خود و سیاست‌های دولت، یکی از کشورهای مستعد برای پرورش فندق به شمار می‌رود. سرمایه‌گذاری در بخش فرآوری فندق نیز یکی دیگر از فرصت‌ها است. صنعت فرآوری فندق در روسیه می‌تواند با بهره‌برداری از تکنولوژی‌های نوین، کیفیت محصولات را ارتقاء دهد و از سوی دیگر هزینه‌های تولید را کاهش دهد. یکی دیگر از فرصت‌های سرمایه‌گذاری در این حوزه، ایجاد مراکز بسته‌بندی و برندسازی فندق برای صادرات به کشورهای دیگر است. همچنین، با توجه به وضعیت جغرافیایی و شرایط اقلیمی مناسب در برخی مناطق روسیه، امکان ایجاد مزارع فندق جدید در شمال و مناطق غربی این کشور وجود دارد. این مزارع می‌توانند به تأمین نیاز داخلی و همچنین صادرات کمک کنند. به طور کلی، دولت روسیه در حال حمایت از بخش کشاورزی است و از این رو می‌تواند از سرمایه‌گذاران خارجی در این صنعت استقبال کند.

۳-۵- استراتژی‌های بازاریابی برای ورود به بازار روسیه

برای موفقیت در بازار روسیه، استراتژی‌های بازاریابی متنوع و خاصی باید در نظر گرفته شود. اولین گام در این فرآیند شناسایی بازار هدف و مصرف‌کنندگان بالقوه است. در بازار روسیه، محصولات کشاورزی مانند فندق به طور معمول در صنایع غذایی، بستنی، شکلات، و حتی در صنایع دارویی استفاده می‌شوند. بنابراین، هدف‌گذاری دقیق و شناسایی مشتریان در هر یک از این صنایع، می‌تواند از اهمیت بالایی برخوردار باشد.

یکی از استراتژی‌های موفق بازاریابی در روسیه استفاده از برندینگ محلی است. با توجه به فرهنگ و ذائقه خاص روس‌ها، برندسازی بر اساس ویژگی‌های فرهنگی و سنتی می‌تواند تاثیر زیادی بر موفقیت در این بازار داشته باشد. به طور مثال، ارائه فندق با بسته‌بندی‌های ویژه و متناسب با سلیقه مصرف‌کنندگان روس می‌تواند فرصت خوبی برای جذب مشتریان جدید فراهم کند.

استفاده از تبلیغات دیجیتال و رسانه‌های اجتماعی نیز به عنوان یکی از ابزارهای بازاریابی تاثیرگذار در روسیه باید مورد توجه قرار گیرد. در سال‌های اخیر، با توجه به رشد دسترسی به اینترنت و استفاده گسترده از رسانه‌های اجتماعی، بسیاری از برندها موفقیت‌های زیادی را در این بستر به دست آورده‌اند. ایجاد سایت‌های اینترنتی و حضور فعال در شبکه‌های اجتماعی می‌تواند به تقویت برند و افزایش آگاهی از محصولات کمک کند.

۳-۶- نمونه‌های شرکت‌های موفق در بازار فندق روسیه

در روسیه، شرکت‌های متعددی در زمینه واردات، فرآوری، بسته‌بندی و فروش فندق فعالیت می‌کنند. یکی از این شرکت‌ها، شرکت «Фисташка» است که در زمینه تولید و بسته‌بندی انواع محصولات فندق و آجیل‌های مختلف شناخته شده است. این شرکت با استفاده از تکنولوژی‌های مدرن و استراتژی‌های بازاریابی هدفمند، توانسته است جایگاه خوبی در بازار روسیه پیدا کند.

شرکت دیگری که در این زمینه موفق عمل کرده، شرکت «Русский орех» است. این شرکت فعالیتهای خود را در تولید و عرضه انواع خشکبار و فندق به بازارهای داخلی و بین‌المللی متمرکز کرده است. با ارائه محصولات باکیفیت و توجه به نیازهای مشتریان، این شرکت توانسته است بخش قابل توجهی از بازار فندق روسیه را در اختیار بگیرد. این شرکت‌ها توانسته‌اند با استفاده از فرآیندهای نوین در تولید و بسته‌بندی، محصولات خود را با استانداردهای بین‌المللی تطابق دهند و در نتیجه سهم بیشتری از بازار روسیه را به دست آورند.

۳-۷- فرصت‌های رشد در بازار روسیه

بازار فندق در روسیه در حال رشد است و این رشد به عوامل مختلفی بستگی دارد. با افزایش تقاضا برای محصولات فرآوری‌شده، به ویژه در صنایع شکلات و شیرینی، فرصت‌های زیادی برای افزایش تولید و صادرات فندق وجود دارد. علاوه بر این، افزایش آگاهی مصرف‌کنندگان نسبت به فواید سلامتی فندق و سایر محصولات کشاورزی نیز می‌تواند به رشد این بازار کمک کند.

همچنین، واردات فندق از کشورهای دیگر نیز یکی از عواملی است که می‌تواند به تنوع بیشتر در بازار فندق روسیه کمک کند. کشورهای مختلف، به ویژه در قفقاز و آسیای مرکزی، می‌توانند به تامین نیازهای این بازار کمک کنند. همچنین، تغییرات اقلیمی ممکن است در آینده به روسیه فرصت‌هایی برای توسعه مزارع فندق در مناطق جدید بدهد. در نهایت، دولت روسیه نیز در حال توسعه سیاست‌های حمایتی برای کشاورزی است که می‌تواند به رشد صنعت فندق کمک کند. این سیاست‌ها شامل کمک‌های مالی، تسهیلات اعتباری و حمایت از کشاورزان برای استفاده از فناوری‌های نوین است.

۳-۸- تحلیل رقابتی در بازار فندق روسیه

بازار فندق روسیه رقابتی است و در آن شرکت‌های مختلفی از جمله تولیدکنندگان داخلی و واردکنندگان خارجی حضور دارند. رقابت در این بازار بیشتر به کیفیت محصولات، قیمت‌گذاری و استراتژی‌های توزیع مربوط می‌شود. شرکت‌های داخلی برای تأمین نیاز بازار از مزارع خود فندق تولید می‌کنند و با استفاده از روش‌های سنتی و نوین در فرآوری، محصولات متنوعی را به بازار عرضه می‌کنند. از سوی دیگر، واردکنندگان فندق از کشورهای مختلف به‌ویژه ترکیه، ایران و کشورهای قفقاز رقابت شدیدی با تولیدکنندگان داخلی دارند.

یکی از نکات مهم در تحلیل رقابتی بازار فندق در روسیه، تنوع در نوع محصولات و بسته‌بندی‌ها است. شرکت‌های بزرگ داخلی و خارجی که در این بازار فعالیت می‌کنند، برای جلب نظر مشتریان، محصولات خود را با بسته‌بندی‌های جذاب و طراحی‌های خاص عرضه می‌کنند. علاوه بر این، برندهای معتبر جهانی مانند «ری‌برند» و «پرایم پیک» با استفاده از تبلیغات گسترده و استراتژی‌های نوآورانه، سهم قابل توجهی از بازار را به خود اختصاص داده‌اند.

رقابت میان شرکت‌ها نه تنها در داخل روسیه، بلکه در بازارهای بین‌المللی نیز شدت یافته است. این امر باعث شده است که شرکت‌های روسی برای حفظ جایگاه خود در بازار، به دنبال کیفیت بالاتر، نوآوری در فرآوری و بسته‌بندی، و ارائه قیمت‌های رقابتی باشند. این رقابت به نفع مصرف‌کنندگان است زیرا محصولات با کیفیت بالا و قیمت مناسب به بازار عرضه می‌شود.

۳-۹- چالش‌های صادرات فندق به روسیه

چالش‌های متعددی در مسیر صادرات فندق به روسیه وجود دارد که یکی از آن‌ها قوانین پیچیده گمرکی است. واردکنندگان باید با پیچیدگی‌های قانونی و گمرکی که به طور خاص در روسیه برای محصولات کشاورزی اعمال می‌شود، آشنا باشند. علاوه بر این، تحریم‌ها و محدودیت‌های اقتصادی که به دلیل وضعیت سیاسی و اقتصادی روسیه به وجود آمده است، ممکن است بر صادرات محصولات خارجی از جمله فندق تأثیر بگذارد.

یکی دیگر از چالش‌های عمده، مسئله کیفیت و استانداردهای بهداشتی است. روسیه برای واردات مواد غذایی، از جمله فندق، استانداردهای خاصی دارد که می‌بایست از سوی صادرکنندگان رعایت شود. این استانداردها به‌ویژه در زمینه استفاده از مواد شیمیایی، نگهداری و حمل‌ونقل محصولات تعیین می‌شود. بنابراین، صادرکنندگان باید به دقت این استانداردها را رعایت کنند تا از مشکلات قانونی و تجاری جلوگیری شود.

از دیگر چالش‌های عمده، افزایش رقابت در بازار داخلی و خارجی است. شرکت‌ها باید بتوانند محصولات خود را به‌گونه‌ای عرضه کنند که از رقبای داخلی و بین‌المللی پیشی بگیرند. همچنین، نوسانات قیمت در بازار جهانی و هزینه‌های حمل‌ونقل بین‌المللی نیز از دیگر موانع صادرات فندق به روسیه به شمار می‌روند.

۳-۱۰- استراتژی‌های موفق برای ورود به بازار روسیه

برای ورود به بازار فندق روسیه، شرکت‌ها باید از استراتژی‌های خاصی بهره‌برداری کنند که شامل شناسایی بازار هدف و نیازهای آن است. یکی از استراتژی‌های موفق این است که شرکت‌ها محصولات خود را با برندهایی آشنا و با کیفیت بالا به بازار روسیه معرفی کنند. ارائه محصولات با بسته‌بندی‌های جذاب و متناسب با سلیقه مصرف‌کنندگان روس می‌تواند یکی از ابزارهای موفق در این بازار باشد.

استراتژی دیگر، همکاری با توزیع‌کنندگان محلی است که می‌توانند در بازارهای مختلف روسیه به سرعت محصولات را معرفی و توزیع کنند. این همکاری به‌ویژه برای شرکت‌های خارجی که تجربه محدودی در بازار روسیه دارند، بسیار حائز اهمیت است. از سوی دیگر، بازاریابی دیجیتال و استفاده از شبکه‌های اجتماعی برای معرفی محصولات و برند نیز به‌طور قابل توجهی می‌تواند موجب آگاهی بیشتر مصرف‌کنندگان روسی از محصولات وارداتی شود.

علاوه بر این، قیمت‌گذاری مناسب و ارائه تخفیف‌های ویژه برای جذب مشتریان جدید می‌تواند در رقابت با شرکت‌های دیگر مفید باشد. در کنار این استراتژی‌ها، تمرکز بر کیفیت و رعایت استانداردهای بهداشتی روسیه در تولید و بسته‌بندی نیز از عوامل مهم برای موفقیت در این بازار است.

۳-۱۱- فرصت‌های صادراتی ایران به روسیه

ایران یکی از بزرگترین تولیدکنندگان فندق در جهان است و بازار روسیه به دلیل نزدیکی جغرافیایی و روابط تجاری میان دو کشور، یکی از مقاصد مهم صادراتی برای فندق ایرانی به شمار می‌رود. ایران می‌تواند با استفاده از مزیت‌های رقابتی خود از جمله قیمت مناسب و کیفیت بالا، سهم بیشتری از بازار فندق روسیه را به دست آورد.

یکی از فرصت‌های اصلی صادرات فندق ایران به روسیه، افزایش تقاضا برای محصولات کشاورزی و خشکبار در صنایع مختلف غذایی این کشور است. علاوه بر این، صادرات فندق ایرانی به روسیه می‌تواند به دلیل رقابت‌های کمتر در مقایسه با تولیدات داخلی و خارجی، به ویژه در مناطق مختلف روسیه، فرصت‌های جدیدی برای کسب و کارهای ایرانی فراهم کند. همچنین، روابط تجاری قوی میان ایران و روسیه می‌تواند به تسهیل فرایند صادرات فندق به این کشور کمک کند. صادرات از طریق مرزهای مشترک و به‌ویژه در راستای توافقات اقتصادی دو کشور می‌تواند این مسیر را برای صادرکنندگان ایرانی تسهیل کند. علاوه بر این، از آنجایی که فندق ایرانی در مقایسه با نمونه‌های خارجی قیمت رقابتی‌تری دارد، می‌تواند جایگاه خوبی در بازار فندق روسیه پیدا کند.

۳-۱۲- راهکارهای بازاریابی برای فندق ایرانی در بازار روسیه

برای موفقیت در بازار روسیه، به ویژه در زمینه صادرات فندق، باید به طور مؤثر از استراتژی‌های بازاریابی استفاده شود. در ابتدا، شناساندن کیفیت و مزایای فندق ایرانی به مصرف‌کنندگان روسی از طریق تبلیغات و حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی بسیار مهم است. فندق ایران به دلیل شرایط اقلیمی مناسب در شمال کشور و مهارت کشاورزان ایرانی در کشت این محصول از کیفیت بالایی برخوردار است که باید از آن به عنوان یک مزیت رقابتی استفاده کرد. استفاده از بسته‌بندی‌های جذاب و مطابق با سلیقه بازار روسیه نیز نقش مهمی در جذب مصرف‌کننده دارد. در این راستا، توجه به طراحی‌های مدرن، استفاده از مواد بسته‌بندی که طول عمر بالا و کیفیت محصول را حفظ کند، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. همچنین، بررسی ذائقه مصرف‌کنندگان روسی و معرفی فندق ایرانی به عنوان یک محصول ممتاز و خوش‌طعم می‌تواند اثرگذاری بیشتری در بازار داشته باشد. همچنین، همکاری با واردکنندگان و توزیع‌کنندگان معتبر روسی برای تسهیل ورود به بازار و توزیع مناسب محصولات در سطح کشور می‌تواند به سرعت به موفقیت‌های بزرگی منجر شود. این نوع همکاری‌ها می‌تواند باعث ایجاد اعتماد در مصرف‌کنندگان روسی و شفافیت در فرایند عرضه و توزیع شود.

۳-۱۳- چشم‌انداز آینده صادرات فندق از ایران به روسیه

چشم‌انداز آینده صادرات فندق از ایران به روسیه، مثبت و امیدوارکننده به نظر می‌رسد. با توجه به روابط نزدیک اقتصادی و تجاری میان ایران و روسیه، به‌ویژه در سال‌های اخیر، این امکان وجود دارد که صادرات فندق ایرانی به روسیه در سال‌های آینده افزایش یابد. همچنین، افزایش تقاضای روسیه برای محصولات کشاورزی و خشکبار و کاهش محدودیت‌های تجاری می‌تواند به روند رشد صادرات فندق از ایران کمک کند. با توجه به این که ایران یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان فندق در دنیا است، مزیت رقابتی خود را در این صنعت با ارائه محصولات با کیفیت بالا و قیمت مناسب می‌تواند در بازار روسیه به خوبی استفاده کند. در کنار این، سرمایه‌گذاری در بهبود فرآیندهای تولید و فرآوری فندق، به‌ویژه در زمینه بسته‌بندی و تأمین استانداردهای بهداشتی مورد نظر روسیه، می‌تواند فرصت‌های بیشتری برای افزایش صادرات فراهم آورد. علاوه بر این، افزایش همکاری‌های تجاری و بازاریابی در حوزه فندق بین ایران و روسیه می‌تواند به بهبود شرایط صادراتی و توسعه پایدار این صنعت کمک کند. اگر ایران بتواند به‌طور مؤثر از مزایای جغرافیایی و اقتصادی خود استفاده کند و به استانداردهای روسیه پایبند باشد، امکان تبدیل شدن به یکی از تأمین‌کنندگان اصلی فندق در بازار روسیه وجود دارد.

۳-۱۴- نتیجه‌گیری

صنعت فندق در روسیه به عنوان یک بخش مهم از بازار خشکبار و محصولات کشاورزی، دارای پتانسیل رشد زیادی است. این بازار به دلیل رشد تقاضا، نزدیکی به کشورهای تولیدکننده فندق و روابط تجاری مناسب با کشورهای نظیر ایران، فرصت‌های زیادی برای صادرکنندگان فراهم کرده است. اگرچه رقابت در بازار فندق روسیه شدت دارد، اما با استراتژی‌های مناسب بازاریابی، بهبود کیفیت محصولات و توجه به استانداردهای بهداشتی، فرصت‌های زیادی برای موفقیت در این بازار وجود دارد.

از سوی دیگر، چالش‌هایی نظیر تعرفه‌های گمرکی، تحریم‌ها، و رقابت با تولیدکنندگان داخلی و کشورهای دیگر، نیاز به برنامه‌ریزی دقیق و استراتژی‌های منسجم دارند. اما با توجه به مزیت‌های نسبی ایران در تولید فندق، می‌توان امیدوار بود که صادرات این محصول به روسیه در آینده افزایش یابد.

در مجموع، برای بهره‌برداری بهینه از این بازار، تولیدکنندگان و صادرکنندگان ایرانی باید به‌طور مؤثر از فرصت‌های موجود استفاده کرده و به استراتژی‌هایی مانند قیمت‌گذاری رقابتی، همکاری‌های تجاری و بهبود کیفیت محصولات توجه داشته باشند. با این روش‌ها، فندق ایرانی می‌تواند جایگاه خود را در بازار روسیه به خوبی تثبیت کند و سهم بیشتری از بازار این کشور را به دست آورد.

فصل ۴:

بررسی انواع بسته بندی فندق در بازار روسیه و رقبای موجود

بازار فندق در روسیه به‌ویژه در سال‌های اخیر رشد قابل توجهی داشته است و فندق به‌عنوان یکی از محصولات خشکبار محبوب، جایگاه خاصی در سبد غذایی مردم دارد. بسته‌بندی فندق یکی از عوامل کلیدی در موفقیت فروش این محصول است و تأثیر زیادی در جذب مشتریان و حفظ کیفیت محصول در طول زمان دارد. در این بخش، به بررسی انواع بسته‌بندی‌های فندق در بازار روسیه و رقبای موجود در این صنعت می‌پردازیم.

۴-۱- انواع بسته‌بندی فندق در بازار روسیه

در بازار روسیه، بسته‌بندی فندق به طور عمده در انواع مختلفی عرضه می‌شود تا بتواند با نیازهای متنوع مصرف‌کنندگان هماهنگ باشد. بسته‌بندی‌های عمده معمولاً برای مصرف‌کنندگان تجاری و صنعتی در نظر گرفته می‌شود، در حالی که بسته‌بندی‌های کوچک‌تر برای مصرف خانگی طراحی شده‌اند. فندق ایرانی در بازار روسیه معمولاً در بسته‌بندی‌های مختلفی مانند بسته‌های پلاستیکی، مقوایی و فلزی عرضه می‌شود.

بسته‌بندی‌های پلاستیکی و کیسه‌های زیپ‌دار معمولاً برای فندق‌هایی که به صورت فله‌ای عرضه می‌شوند، استفاده می‌شود. این نوع بسته‌بندی‌ها معمولاً در اندازه‌های ۱۰۰ گرمی، ۲۵۰ گرمی و ۵۰۰ گرمی عرضه می‌شوند. بسته‌بندی‌های مقوایی معمولاً برای فندق‌های فرآوری شده یا مغز فندق استفاده می‌شود و می‌تواند به صورت بسته‌های کادویی یا فانتزی طراحی شود.

در کنار این بسته‌بندی‌های ساده، بسته‌بندی‌های لوکس و خاص نیز برای جذب بازارهای خاص یا فروشگاه‌های گران‌قیمت در نظر گرفته می‌شود. این بسته‌بندی‌ها به‌طور معمول شامل مواد باکیفیت‌تری هستند و طراحی‌های خاص و جذاب‌تری دارند تا بتوانند مشتریان را جذب کنند.

بسته‌بندی فندق در بازار روسیه بسیار متنوع است و بسته به نوع مشتری و استفاده آن، بسته‌بندی‌های مختلفی برای فندق‌ها طراحی و عرضه می‌شود. بسته‌بندی‌های فندق به‌طور کلی به دو دسته اصلی تقسیم می‌شوند: بسته‌بندی‌های فله‌ای (Bulk Packaging) و بسته‌بندی‌های کوچک یا مصرفی (Retail Packaging).

❖ بسته‌بندی فله‌ای (Bulk Packaging): این نوع بسته‌بندی بیشتر برای مصارف تجاری و صنعتی است و فندق‌ها به‌صورت عمده به فروش می‌رسند. معمولاً این نوع بسته‌بندی‌ها در کیسه‌های بزرگ یا گونی‌های چند کیلویی ارائه می‌شود. این نوع بسته‌بندی بیشتر توسط تولیدکنندگان یا توزیع‌کنندگان مورد استفاده قرار می‌گیرد که قصد دارند محصول را به صورت عمده به فروش برسانند. شرکت‌های معتبر:

- LLC "RusHazelnu": یکی از بزرگ‌ترین تولیدکنندگان و صادرکنندگان فندق در روسیه که فندق‌های خود را به‌صورت عمده در کیسه‌های بزرگ به بازار عرضه می‌کند.
- Kavkaz Hazelnuts: شرکت دیگری که فندق‌های فله‌ای خود را به کشورهای مختلف از جمله روسیه صادر می‌کند.

❖ بسته‌بندی‌های کوچک یا مصرفی (Retail Packaging): این نوع بسته‌بندی‌ها برای مصرف‌کنندگان خانگی طراحی شده‌اند و معمولاً در اندازه‌های مختلف (مثلاً ۱۰۰ گرمی، ۲۵۰ گرمی، ۵۰۰ گرمی) در فروشگاه‌ها به فروش می‌رسند. بسته‌بندی‌های کوچک‌تر معمولاً به‌صورت پلاستیکی، مقوایی یا بسته‌بندی‌های فویلی عرضه می‌شوند. شرکت‌های معتبر:

- Ferrero (رومانی و ایتالیا): برند معروف که فندق‌های خود را در بسته‌بندی‌های مصرفی با طرح‌های جذاب به بازار روسیه عرضه می‌کند.
- Saratov Nut Factory: این شرکت فندق‌هایی را در بسته‌بندی‌های کوچک‌تر و با طراحی‌های خاص به بازار روسیه می‌دهد.

❖ بسته‌بندی‌های لوکس و ویژه (Premium Packaging): این نوع بسته‌بندی‌ها معمولاً برای جذب مصرف‌کنندگان با درآمد بالاتر و برای بازارهای خاص طراحی می‌شوند. بسته‌بندی‌های لوکس معمولاً از مواد با کیفیت بالا ساخته می‌شوند و به صورت بسته‌های کادویی عرضه می‌شوند. این بسته‌ها اغلب برای فندق‌های فرآوری‌شده یا مغز فندق طراحی می‌شوند. شرکت‌های معتبر:

- Lindt & Sprüngli: این برند معروف جهانی نیز فندق‌ها و شکلات‌های خود را در بسته‌بندی‌های لوکس به بازار روسیه عرضه می‌کند.
- Грин Вуд (Green Wood): این شرکت فندق‌های فرآوری‌شده و مخصوص را در بسته‌بندی‌های شیک و لوکس برای بازارهای خاص عرضه می‌کند.

۴-۲- ویژگی‌های بسته بندی موفق در بازار روسیه

برای موفقیت در بازار روسیه، بسته‌بندی فندق باید ویژگی‌هایی داشته باشد که با نیازهای مصرف‌کنندگان و فرهنگ بازار روسیه هماهنگ باشد. این ویژگی‌ها عبارتند از:

حفظ کیفیت محصول: یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های بسته‌بندی موفق، توانایی آن در حفظ تازگی و کیفیت فندق است. بسته‌بندی باید از ورود هوا، رطوبت و نور به داخل بسته جلوگیری کرده و شرایط نگهداری مطلوبی برای محصول ایجاد کند. مواد بسته‌بندی مانند فویل آلومینیومی و پلاستیک‌های مقاوم می‌توانند به حفظ کیفیت فندق کمک کنند.

طراحی جذاب: طراحی بسته‌بندی باید به گونه‌ای باشد که نظر مصرف‌کنندگان روسی را جلب کند. این طراحی باید ساده و شیک باشد و با رنگ‌ها و نمادهایی همخوانی داشته باشد که برای بازار روسیه جذاب باشد. طراحی‌های مدرن و کاربردی می‌توانند به تفاوت محصول کمک کنند.

قیمت رقابتی: بسته‌بندی باید به گونه‌ای باشد که برای مصرف‌کنندگان از نظر اقتصادی جذاب باشد. محصولات با بسته‌بندی‌های گران‌قیمت معمولاً محدود به بازارهای خاص هستند، اما بسته‌بندی‌های مقرون به صرفه می‌توانند طیف وسیع‌تری از مصرف‌کنندگان را جذب کنند.

اطلاعات دقیق و شفاف: درج اطلاعات دقیق در مورد ویژگی‌های محصول، تاریخ تولید، تاریخ انقضا و نحوه نگهداری بر روی بسته‌بندی می‌تواند به مصرف‌کنندگان کمک کند تا تصمیم خرید خود را با اعتماد بیشتری بگیرند. همچنین، اطلاعات در مورد مبدأ محصول و فرآیندهای تولید آن می‌تواند اعتماد به برند را افزایش دهد.

۴-۳- رقابای موجود در بازار روسیه

بازار فندق در روسیه رقابت زیادی دارد و تولیدکنندگان مختلف از کشورهای مختلف در این بازار حضور دارند. یکی از رقابای اصلی فندق ایرانی در بازار روسیه، فندقهای تولیدی ترکیه است. ترکیه به عنوان یکی از بزرگترین تولیدکنندگان و صادرکنندگان فندق در جهان، سهم قابل توجهی از بازار روسیه را به خود اختصاص داده است. محصولات فندق ترکیه به دلیل قیمت رقابتی و کیفیت بالا، با استقبال گستردهای در بازار روسیه مواجه شدهاند.

همچنین، فندقهای داخلی روسیه نیز در رقابت با فندقهای وارداتی قرار دارند. روسیه تلاش کرده است که با افزایش تولید داخلی، نیاز خود به واردات فندق را کاهش دهد. با این حال، تولید فندق در روسیه محدود است و هنوز این کشور به واردات فندق از کشورهای دیگر نیاز دارد.

در کنار ترکیه و روسیه، کشورهای دیگری مانند جمهوری آذربایجان و ایتالیا نیز واردات فندق به روسیه دارند و رقابای مهمی برای فندق ایرانی محسوب می شوند. این کشورها توانستهاند با ارائه فندقهای با کیفیت و قیمت مناسب، سهم قابل توجهی از بازار روسیه را به خود اختصاص دهند.

در بازار روسیه، رقابای زیادی در زمینه بستهبندی فندق حضور دارند. برخی از شرکتهای قدرتمند که در زمینه بستهبندی فندق فعالیت دارند عبارتند از:

❖ **Ferrero** (ایتالیا): این برند یکی از بزرگترین و شناختهشدهترین تولیدکنندگان فندق در جهان است و فندقهای خود را در بستهبندیهای لوکس و جذاب به بازار روسیه عرضه می کند. بستهبندیهای Ferrero با طراحیهای مدرن و شیک باعث جذب مصرفکنندگان روسی می شود.

❖ **Turkish Hazelnut Exporters Union** (اتحادیه صادرکنندگان فندق ترکیه): ترکیه به عنوان یکی از بزرگترین تولیدکنندگان فندق در جهان، فندقهای خود را با بستهبندیهای مختلف از جمله بستهبندیهای فلهای و کوچکتر به بازار روسیه صادر می کند.

❖ **Saratov Nut Factory** (روسیه): این شرکت فندقهایی را در بستهبندیهای کوچک و بزرگ به بازار روسیه عرضه می کند. بستهبندیهای ساده و اقتصادی این شرکت، با قیمتهای مناسب به مشتریان مختلف پاسخ می دهد.

❖ **Kavkaz Hazelnuts** (روسیه): شرکت Kavkaz Hazelnuts یکی دیگر از تولیدکنندگان و صادرکنندگان فندق در روسیه است که فندقها را به صورت عمده و در بستهبندیهای متنوع به بازار عرضه می کند.

❖ **Lindt & Sprüngli** (سوئیس): این برند سوئیسی با بستهبندیهای لوکس و خاص خود، فندقهای فرآوری شده را در بستهبندیهای جذاب و مخصوص به بازار روسیه عرضه می کند.

این رقبا، بستهبندیهای مختلف و متنوعی برای فندقهای خود طراحی کردهاند که توجه مصرفکنندگان روسی را به خود جلب کرده و رقابت شدیدی در بازار فندق روسیه ایجاد کرده است.

۴-۴- نتیجه گیری

بازار فندق در روسیه یک بازار با پتانسیل بالا است که می تواند فرصتهای زیادی را برای صادرکنندگان فندق از ایران فراهم کند. استفاده از بستهبندیهای مناسب و جذاب، ارائه محصول با کیفیت بالا و توجه به رقابتهای موجود در بازار، از جمله عوامل کلیدی برای موفقیت در این بازار هستند. علاوه بر این، همکاری با واردکنندگان معتبر و رعایت استانداردهای روسیه می تواند به تسهیل ورود به بازار و توسعه صادرات کمک کند.

با توجه به رقابت‌های شدید در این بازار، داشتن استراتژی‌های بازاریابی کارآمد و تطبیق با نیازهای مصرف‌کنندگان روسی، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. از این رو، تولیدکنندگان و صادرکنندگان ایرانی باید توجه ویژه‌ای به نحوه بسته‌بندی، تبلیغات و معرفی فندق ایرانی در بازار روسیه داشته باشند تا بتوانند سهم بیشتری از بازار این کشور را به دست آورند.

فصل ۵:

تجزیه و تحلیل، نتیجه گیری و ارائه راهکار

۵-۱- تجزیه و تحلیل کلی

عوامل بیرونی		عوامل درونی		حوزه کسب و کار
تهدیدها	فرصت ها	نقاط ضعف	نقاط قوت	
محدودیت‌های صادراتی و کانال توزیع قاچاق	توسعه روابط تجاری با کشورهای هدف صادراتی	عدم تنوع در ارقام فندق	کیفیت بالا	تولید و صادرات
وجود برندها و رقبای قوی خارجی با بسته بندی های مناسب همچون فررو	تحریم روسیه توسط غرب	کمبود زیرساخت‌های فرآوری و بسته‌بندی	تنوع محصولات مشتقه	فرآوری و بسته‌بندی
افزایش رقابت از سوی سایر محصولات	پتانسیل بالای بازار	کمبود برندسازی	قیمت مناسب	بازاریابی و فروش
سرانه بالا مصرف در روسیه	توسعه صنعت گردشگری افزایش آگاهی از خواص سلامتی فندق	نوسانات نرخ ارز	-	اقتصادی و اجتماعی

امتیاز	ضریب اهمیت	رتبه یا وزن	نقاط قوت S
۰.۸	۴	۰.۲	کیفیت بالا
۰.۱	۲	۰.۰۵	تنوع محصولات مشتقه
۰.۲	۲	۰.۱	حمایت های دولتی
			نقاط ضعف W
۱.۲۵	۵	۰.۲۵	کمبود زیرساخت های فرآوری و بسته بندی
۰.۰۵	۱	۰.۰۵	عدم تنوع در ارقام فندق
۰.۲	۴	۰.۰۵	نوسانات نرخ ارز
۱	۵	۰.۲	کمبود برندسازی
۰.۳	۳	۰.۱	قیمت مناسب
۳.۹	۲۷	۱	کل

با توجه به اینکه مجموع امتیازات نقاط ضعف از قوت ها بیشتر است در نتیجه نقاط ضعف بر قوت چیره هستند.

- امتیاز ۱ = جذاب نمی باشد.
- امتیاز ۲ = تا حدودی جذاب می باشد.
- امتیاز ۳ = در حد قابل قبول جذاب است.
- امتیاز ۴ = جذابیت بالایی دارد.
- امتیاز ۵ = عالی

عوامل خارجی:

فرصت ها O	وزن	ضریب	امتیاز
پتانسیل بالای بازار	۰.۳	۵	۱.۵
افزایش آگاهی از خواص سلامتی فندق	۰.۰۵	۵	۰.۲۵
توسعه صنعت گردشگری	۰.۱	۵	۰.۵
توسعه روابط تجاری با کشورهای هدف صادرات	۰.۲	۵	۱
تهدیدها T			
نوسانات نرخ ارز	۰.۱	۲	۰.۲
تغییرات در سلیقه و ترجیحات مصرف کنندگان	۰.۰۵	۱	۰.۰۵
افزایش رقابت از سوی سایر محصولات	۰.۱	۲	۰.۲
محدودیت های صادراتی	۰.۱	۲	۰.۲
کل	۱	۲۷	۳.۹
به دلیل اینکه مجموع فرصت ها از تهدید ها بیشتر است در نتیجه فرصت ها بر تهدید ها چیره هستند.			

- امتیاز ۱ = جذاب نمی باشد.
- امتیاز ۲ = تا حدودی جذاب می باشد.
- امتیاز ۳ = در حد قابل قبول جذاب است.
- امتیاز ۴ = جذابیت بالایی دارد.
- امتیاز ۵ = عالی

نقاط قوت S		نقاط ضعف W	تدوین استراتژی
کیفیت بالا		کمبود زیرساخت های فرآوری و بسته بندی	
تنوع محصولات مشتقه		عدم تنوع در ارقام فندق	
حمایت های دولتی		نوسانات نرخ ارز	
		کمبود برندسازی	
		قیمت مناسب	
فرصت ها O		WO	پتانسیل بالای بازار
تحریم روسیه توسط غرب و ایجاد فرصت مناسب برای صادرات		توسعه زیرساخت های فرآوری و بسته بندی	
معرفی محصولات جدید و متنوع متناسب با سلیقه و نیازهای مصرف کنندگان در GCC		استفاده از فرصت های توسعه صنعت گردشگری برای افزایش فروش فندق	
افزایش ظرفیت تولید و تنوع محصولات مشتقه فندق			
بالا بودن مصرف در کشور هدف			
تهدیدها T		WT	نوسانات نرخ ارز
ایجاد تنوع در ارقام فندق برای مقابله با نوسانات نرخ ارز		توسعه فرآوری و بسته بندی فندق برای عرضه در بازار داخلی و خارجی	
تقویت برندسازی برای مقابله با افزایش رقابت		ایجاد تنوع در محصولات مشتقه فندق برای افزایش تقاضا	
ایجاد کارخانه های فرآوری و بسته بندی مدرن و مجهز در کشورهای هدف		وجود رقبای قدرتمند همچون فررو که با توجه به تحریمها همچنان در بازار روسیه حضور دارند	
		افزایش قاچاق فندق بخصوص از ایران به روسیه	
			محدودیت های صادراتی و کانال های توزیع قاچاق

۵-۲- نتیجه گیری

بازار فندق روسیه یکی از بازارهای مهم و رو به رشد در سطح جهانی محسوب می‌شود که به دلیل افزایش تقاضا برای فندق در صنایع غذایی، شکلات‌سازی، و تنقلات، فرصت‌های متعددی را برای صادرکنندگان فراهم کرده است. روسیه به‌عنوان یکی از واردکنندگان عمده فندق، نیازمند تأمین‌کنندگان معتبر و بسته‌بندی‌های باکیفیت است که بتوانند نیازهای متنوع این بازار را تأمین کنند.

در این میان، ایران نیز می‌تواند با بهره‌گیری از مزایای رقابتی خود، مانند کیفیت بالای فندق ایرانی و موقعیت جغرافیایی مناسب، به یکی از تأمین‌کنندگان کلیدی فندق در بازار روسیه تبدیل شود. با این حال، رقابت شدید و قیمت رقابتی نامناسب با کشورهای مانند ترکیه، آذربایجان و گرجستان، چالش‌هایی را برای ورود فندق ایران به این بازار ایجاد کرده است. لذا، تولیدکنندگان و صادرکنندگان ایرانی باید با در نظر گرفتن راهبردهای مناسب، جایگاه خود را در این بازار تقویت کنند.

۵-۳- استراتژی‌های پیشنهادی برای موفقیت در بازار فندق روسیه

۱. تمرکز بر کیفیت و استانداردهای بین‌المللی

بازار روسیه نسبت به کیفیت و استانداردهای محصولات غذایی حساس است. بنابراین، صادرکنندگان فندق باید اطمینان حاصل کنند که محصولاتشان دارای استانداردهای بین‌المللی، ازجمله استانداردهای بهداشتی و کیفی اتحادیه اقتصادی اوراسیا (EAEU)، باشند. استفاده از فرآیندهای نوین در بسته‌بندی و نگهداری، می‌تواند ارزش افزوده محصول را افزایش دهد.

۲. بهینه‌سازی بسته‌بندی و برندسازی

بسته‌بندی جذاب، مقاوم و منطبق با ذائقه مصرف‌کنندگان روسی یکی از عوامل کلیدی در افزایش فروش است. استفاده از بسته‌بندی‌های مدرن، با طراحی‌های خاص و اطلاعات شفاف در مورد کیفیت، ارزش غذایی و مبدأ محصول، می‌تواند اعتماد مصرف‌کنندگان را جلب کند. همچنین، ایجاد یک برند معتبر و شناخته‌شده برای فندق ایرانی در بازار روسیه، به ماندگاری و توسعه سهم بازار کمک خواهد کرد.

۳. ورود به زنجیره تأمین صنایع غذایی روسیه

بسیاری از شرکت‌های بزرگ صنایع غذایی در روسیه، مانند تولیدکنندگان شکلات، کیک و بیسکویت، به فندق باکیفیت نیاز دارند. همکاری با این شرکت‌ها و ورود به زنجیره تأمین آن‌ها می‌تواند باعث ایجاد بازار پایدار و مستمر برای فندق ایرانی شود.

۴. حضور در نمایشگاه‌ها و رویدادهای تجاری

شرکت در نمایشگاه‌های بین‌المللی صنایع غذایی در روسیه، مانند نمایشگاه WorldFood Moscow و Prodexpo Moscow، فرصتی مناسب برای بازاریابی، ارتباط‌گیری با خریداران و توزیع‌کنندگان، و معرفی محصولات ایرانی به بازار روسیه است. حضور فعال در این نمایشگاه‌ها، می‌تواند موجب افزایش آگاهی از برند و جذب مشتریان جدید شود.

۵. ایجاد شبکه توزیع قوی در روسیه

یکی از چالش‌های اصلی ورود به بازار روسیه، ایجاد شبکه توزیع مناسب است. صادرکنندگان ایرانی باید همکاری نزدیکی با توزیع‌کنندگان و واردکنندگان معتبر در شهرهای مهم روسیه، مانند مسکو، سن‌پترزبورگ، و نووسیبیرسک، داشته باشند. همچنین، ایجاد مراکز ذخیره‌سازی و توزیع در نقاط کلیدی می‌تواند باعث کاهش هزینه‌های حمل‌ونقل و افزایش سرعت دسترسی به بازار شود.

۶. استفاده از قراردادهای تجاری دوجانبه و تسهیلات گمرکی

بررسی قراردادهای تجاری ایران و روسیه و استفاده از تسهیلات تعرفه‌ای می‌تواند هزینه‌های واردات و صادرات ایرانی را کاهش داده و رقابت‌پذیری آن را در برابر سایر رقبای افزایش دهد. مذاکرات برای کاهش تعرفه‌های گمرکی و استفاده از سیستم‌های حمل‌ونقل مناسب، مانند کریدور شمال-جنوب، می‌تواند تجارت فندوق ایران با روسیه را تسهیل کند.

۷. بازاریابی دیجیتال و تبلیغات هدفمند

استفاده از تبلیغات دیجیتال، رسانه‌های اجتماعی، و همکاری با فروشگاه‌های آنلاین روسی می‌تواند به افزایش آگاهی مصرف‌کنندگان از فندوق ایرانی کمک کند. همچنین، همکاری با اینفلوئنسرهای غذایی و وبسایت‌های تخصصی مواد غذایی می‌تواند به افزایش فروش کمک کند.

به طور کلی برای موفقیت در بازار فندوق روسیه، ایران باید از یک استراتژی جامع و چندبعدی استفاده کند. تمرکز بر کیفیت محصول، بسته‌بندی مناسب، ایجاد شبکه توزیع قوی، و استفاده از قراردادهای تجاری و تسهیلات گمرکی، از جمله اقداماتی است که می‌تواند به افزایش سهم ایران در این بازار کمک کند. همچنین، بازاریابی هوشمندانه و حضور در نمایشگاه‌های بین‌المللی، می‌تواند نقش مهمی در موفقیت صادرکنندگان ایرانی ایفا کند. با اجرای این استراتژی‌ها، ایران می‌تواند جایگاه خود را در بازار فندوق روسیه تقویت کرده و به یکی از تأمین‌کنندگان اصلی این محصول در منطقه تبدیل شود.

منابع

- (۱) سایت FAO
- (۲) سایت tradeMap
- (۳) گزارش سال ۱۴۰۲ خوشه فندق گیلان
- (۴) گمرک جمهوری اسلامی ایران: www.irica.ir